

Západočeská univerzita v Plzni  
Fakulta právnická  
Katedra občanského práva

**Diplomová práce**  
**Srovnání exekučního řízení a oddlužení fyzické osoby**  
**z pohledu věřitele**

Plzeň 2024

Julie Zmrhalová

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

# ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Julie ZMRHALOVÁ**  
Osobní číslo: **R19M0176P**  
Studijní program: **M0421A220004 Právo a právní věda**  
Téma práce: **Srovnání exekučního řízení a oddlužení fyzické osoby z pohledu věřitele**  
Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

## Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Vývoj právní úpravy v posledních letech
3. Postavení věřitele v exekučním řízení
4. Souběh exekučního a insolvenčního řízení
5. Postavení věřitele v insolvenčním řízení
6. Závěr

Rozsah diplomové práce:  
Rozsah grafických prací:  
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:  
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jitka Wolfová**  
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**  
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**



---

**JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.**  
děkan



---

**Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.**  
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2023

### **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci „Srovnání exekučního řízení a oddlužení fyzické osoby z pohledu věřitele“ zpracovala samostatně, a že jsem řádně uvedla všechny zdroje, ze kterých jsem pro svou práci čerpala, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Plzni dne 28. března 2024

---

Julie Zmrhalová

### **Poděkování**

Tímto bych ráda poděkovala JUDr. Jitce Wolfové za odborné vedení diplomové práce, za její čas a cenné připomínky.

## Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
EŘ	zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád v platném znění
ET	Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem
InsZ	zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon v platném znění
NERV	Národní ekonomická rada vlády
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád v platném znění
SMOČR	Svaz měst a obcí České republiky
Ust.	Ustanovení
ZŘS	zákon č. 292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních soudních v platném znění

# Obsah

Úvod .....	9
1. Vývoj právní úpravy posledních let .....	11
1.1 Exekuční řízení .....	11
1.1.1 Novela exekučního řádu provedená zákonem č. 286/2021 Sb.....	11
1.1.2 Mimořádné odpuštění dluhů tzv. Milostivé léto .....	18
1.2 Oddlužení fyzické osoby .....	21
1.2.1 Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 31/2019 Sb...21	
1.2.2 Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 191/2020 Sb..23	
1.2.3 Chystaná novela insolvenčního zákona sněmovní tisk č. 419.....	24
1.3 Nezabavitelná částka .....	29
2. Charakteristika exekučního řízení.....	31
3. Charakteristika insolvenčního řízení.....	33
3.1 Úpadek dlužníka .....	37
3.2 Oddlužení.....	39
4. Srovnání zahájení exekučního a insolvenčního řízení .....	40
4.1 Zahájení exekučního řízení.....	40
4.1.1 Exekuční návrh.....	41
4.1.2 Exekuční titul .....	42
4.1.3 Role soudu v exekučním řízení .....	44
4.2 Zahájení insolvenčního řízení.....	45
4.2.1 Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.....	48
4.2.2 Možnosti provedení exekuce.....	50
4.2.3 Zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění .....	50
4.3 Závěrečné porovnání .....	51
5. Srovnání uspokojení pohledávky v exekučním řízení a při oddlužení fyzické osoby .....	53

5.1	Provádění exekuce .....	53
5.1.1	Souběh exekucí.....	57
5.1.2	Změna soudního exekutora .....	59
5.2	Úhrada peněžitého plnění v rámci exekuce .....	60
5.2.1	Úhrada finančními prostředky.....	60
5.2.2	Uspokojení výtěžkem z dražba nemovité věci .....	61
5.2.3	Příkaz k úhradě nákladů exekuce .....	62
5.3	Přihlašování pohledávky do insolvenčního řízení .....	63
5.3.1	Vlastnosti přihlašované pohledávky.....	65
5.3.2	Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou .....	67
5.4	Přezkum pohledávek a jejich popírání v insolvenčním řízení .....	68
5.4.1	Popírání pohledávek .....	69
5.5	Plnění oddlužení .....	72
5.5.1	Výplata věřitelům .....	75
5.6	Závěrečné porovnání .....	76
6.	Srovnání skončení exekučního a insolvenčního řízení .....	78
6.1	Skončení exekuce .....	78
6.2	Skončení insolvenčního řízení při oddlužení.....	78
6.3	Závěrečné porovnání .....	79
7.	Souběh exekučního a insolvenčního řízení .....	80
7.1	Uplatnění nákladů soudního exekutora v insolvenčním řízení.....	83
7.2	Šikanózní insolvenční návrhy.....	84
7.3	Sřet insolvenčního řízení a bezvýsledných a bagatelních exekucí .....	84
7.4	Skončení oddlužení.....	85
	Závěr.....	87
	Resumé .....	90
	Seznam použitých zdrojů .....	91



## Úvod

Předkládaná diplomová práce srovnává exekuční řízení a insolvenční řízení, kde je řešen úpadek dlužníka oddlužením, z pohledu věřitele a posuzuje jednotlivá řízení v jejich vzájemných souvislostech s důrazem na legislativní změny.

Téma diplomové práce jsem si zvolila z důvodu, že jsem při svých studiích na právnické fakultě zhruba do třetího ročníku pracovala v advokátní kanceláři, kde zároveň působili dva insolvenční správci, díky čemuž jsem měla možnost vidět aplikaci insolvenčního práva v praxi. Dostala jsem se do osobního kontaktu s dlužníky a mohla jsem lépe zjistit původ jejich dluhů. Také jsem často viděla, jak nízké částky při plnění oddlužení odchází na účty věřitelů. Nejspíše proto, že to bylo první právní odvětví, kterému jsem se hlouběji věnovala, zaujalo mě, a jsem ráda, že se k němu mohu vrátit a prostudovat chystané změny oddlužení ve své diplomové práci. Srovnání s exekučním řízením se pak nabízí, protože v právní úpravě obou řízení je patrné postupné znevýhodňování postavení věřitelů.

Aktuálnost zpracovávaného tématu vnímám v častých legislativních změnách a rovněž v tom, že platební morálka ve společnosti se dle mého názoru zhoršuje.

V řízeních řešených v diplomové práci je zákonem používána odlišná terminologie pro označení stran řízení. Zatímco v řízení exekučním označujeme stranu, která dluží jako osobu povinnou, v insolvenčním řízení je to dlužník. Osoba, které má být plněno je v exekučním řízení označována jako oprávněný, insolvenční právo používá termín věřitel. Označení práva insolvenčního lze vnímat jako obecnější, tedy i pro název této práce byl zvolen termín věřitel, ač v některých částech věnující se exekučnímu řízení o něm bude hovořeno jako o oprávněném.

První kapitola diplomové práce bude zaměřena na vývoj právní úpravy v posledních letech, neboť v obou typech řízení se schválila řada legislativních opatření, která snižují dobytnost pohledávek. V rámci oddlužení je chystána významná novela insolvenčního zákona zkracující oddlužení z pěti let na tři roky, i tato bude čtenáři blíže přiblížena. Druhá a třetí kapitola je věnována základní charakteristice exekučního a insolvenčního řízení. Následující čtvrtá kapitola je zaměřena na srovnání zahájení exekučního a insolvenčního řízení. Důraz bude kladen na shrnutí všech podstatných kroků, které věřitele čekají v případě, že se rozhodnout svojí po právu přiznanou pohledávku dále vymáhat formou exekuce.

Současně bude popsáno, co čeká věřitele při podání insolvenčního návrhu. Pátá kapitola srovnává uspokojení věřitele v rámci exekučního řízení a insolvenčního řízení, které je plněno oddlužením fyzické osoby. V této kapitole budou představeny nejvýznamnější instituty související s uspokojováním pohledávky. Šestá kapitola shrne rozdíly mezi skončením exekučního a insolvenčního řízení. V kapitolách věnujícím se srovnání bude vždy na konci kapitoly krátké shrnutí nejvýznamnějších rozdílů, či naopak stejných prvků v obou typech řízení. Poslední kapitola bude věnována situaci, kdy do probíhajícího exekučního řízení vstoupí řízení insolvenční.

Pro zpracování diplomové práce bude v první části práce využito především důvodových zpráv a návrhu zákona, odrážející autentický výklad zákonodárce k prováděným změnám v oblasti exekučního a insolvenčního práva v kombinaci s výkladem a názory z řad odborníků z jednotlivých odvětví. Pro další kapitoly předkládané práce bude užito aktuálně platných právních předpisů, zejména zákonů, ale i podzákoných právních předpisů. Skutečnosti nevyjasněné v zákoně budou objasněny za pomoci tuzemské judikatury. Čerpáno bude i z komentářové a odborné literatury. Jednotlivé kapitoly budou příležitostně doplněny o zajímavý odborný článek k danému tématu. Do celé práce se budu snažit vložit své osobní názory a postoje na danou problematiku. V oblasti insolvenční bude mou snahou práci obohatit i o poznatky z praxe. Celé zhodnocení bude provedeno v závěru této práce, kde bych zároveň ráda představila i možné návrhy *de lege ferenda*.

Má diplomová práce by měla být určitým náhledem do obou řízení pro věřitele. Měla by ukázat, jaké požadavky jsou v těchto řízeních na věřitele kladeny. Za účelem sepsání komplexního shrnutí exekučního řízení a oddlužení fyzické osoby bude užito metody literární rešerše a komparace. Cílem této diplomové práce je taktéž zodpovězení otázky, zda dluh zůstává závazkem, který má být plněn.

# 1. Vývoj právní úpravy posledních let

Exekuční a insolvenční řízení představují relativně mladá odvětví práva civilního procesu a nelze si nevšimnout jejich dynamického vývoje a relativně častých novelizací. Považuji za nezbytné, za účelem pochopení celé problematiky, shrnout stěžejní novely exekučního řádu a insolvenčního zákona v první kapitole mé diplomové práce. Na provedených legislativních změnách je totiž dobře patrné, kam se ubírá úprava řízení, která mají sloužit k vymožení dluhů, v poslední době. Jednotlivé novely budou hodnoceny v kontextu toho, jaký vliv daná novela měla, či bude mít na věřitele, respektive oprávněné.

## 1.1 Exekuční řízení

V době koronavirové pandemie se rozběhl politický boj o to, jak nejlépe pomoci zadluženým osobám. Dle mého názoru tato snaha vedla k přijetí řady zákonů s nedomyšlenými důsledky, pouze s cílem za každou cenu pomoci dlužníkům. Mezi tyto zákony řadíme například jednu z nejrozsáhlejších novel exekučního řádu za několik posledních let, která významně zasáhla do fungování celého exekučního práva. Nelze však opomenout i akce nazývané Milostivé léto, které se poslední tři roky opakovaly. Všechna přijatá opatření výrazně odporují zásadě, že dluhy se mají plnit. Nepochybně je všemi těmito postupy znevýhodňováno postavení oprávněných, když se jejich pohledávky stávají nedobytné.

### 1.1.1 Novela exekučního řádu provedená zákonem č. 286/2021 Sb.

Návrh tohoto zákona předložila vláda v zastoupení ministra spravedlnosti sněmovně dne 9. července 2019. Zákon byl poté Poslaneckou sněmovnou schválen na 98. schůzi dne 16. dubna 2021. Přijat byl 81 hlasy přítomných poslanců, pouze 7 poslanců hlasovalo proti. Zákon následně putoval do Senátu. Senát zákon projednal a schválil na 12. schůzi Senátu dne 10. června 2021 a vrátil ho do Poslanecké sněmovny s pozměňovacími návrhy. Poslanecká sněmovna přijala návrh zákona ve znění pozměňovacích návrhů Senátu dne 7. července 2021, pro

hlasovalo 162 poslanců. Prezident zákon podepsal dne 20. července 2021. Dne 30. července 2021 byl zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů pod č. 286/2021 Sb.<sup>1</sup>

Cílem shrnutí legislativního procesu v předešlém odstavci bylo především přiblížit, že mezi poslanci nebylo mnoho odpůrců tohoto zákona, když byl přijat kladně zhruba 80 % všech poslanců. Pro jeho přijetí se vyslovily strany napříč celým politickým spektrem. I přesto nelze konstatovat, že by se jednalo o zdařilý právní předpis.

Zákon č. 286/2021 Sb., který novelizoval především OSŘ, EŘ a některé vyhlášky z oblasti výkonu rozhodnutí, výrazně změnil řadu institutů exekučního řízení, a především pak přinesl mnoho úlev pro povinné. Uvedený zákon nabyl účinnosti dne 1. ledna 2022 a jedná se o zřejmě nejrozsáhlejší změny v exekučním řízení za posledních několik let. Provedené změny se pochopitelně dotkly i oprávněných. Ministerstvo spravedlnosti, coby zástupce předkladatele zákona, si v důvodové zprávě klade za hlavní cíl:

- řešení problému s vícečetnými exekucemi;
- zvýšení ochrany práv účastníků řízení a osob na řízení zúčastněných;
- zefektivnění řízení.

Záměrem novelizace právní úpravy exekučního řízení bylo rovněž zavedení pravidla tzv. jeden povinný – jeden exekutor, přičemž se počítalo s tím, že exekuční řízení by vedl soudní exekutor příslušný dle exekučního soudu povinného. K tomuto kroku se nakonec nepřistoupilo a zákon v tomto ohledu novelizován nebyl. Novela byla v odborné právní veřejnosti přijata spíše negativně.

Pro úplnost kontextu nejdříve představím, jak novelu uvedl její předkladatel. Ministerstvo spravedlnosti v závěrečné zprávě dělí exekuční řízení do tří skupin dle obtížnosti jejich průběhu. První skupinu tvoří exekuční řízení, kde povinný má dostatečné finanční prostředky, ale z různých důvodů povinnost odmítá splnit dobrovolně. U takových řízení většinou dojde k vymožení povinnosti do jednoho roku od zahájení řízení. Tato skupina je hodnocena pro vymožení pohledávky za nejméně náročnou, neboť je zde nutné ze strany soudního exekutora provést pouze důkladné lustrace, zjistit majetek, exekuci provést a předat vymožené

---

<sup>1</sup> *Poslanecká sněmovna, 8. období, 2017 - 2021: Sněmovní tisk 545*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=545>. [cit. 2024-01-15].

plnění oprávněnému. Tato exekuční řízení tvoří dle odhadu Ministerstva spravedlnosti z údajů poskytnutých Exekutorskou komorou České republiky zhruba 16 % všech zahájených exekučních řízení. Do druhé skupiny (odhadem zhruba 23 % všech exekucí) ministerstvo řadí řízení, v nichž dlužník nemá dostatečné finanční prostředky, ale i přesto se povede v době pěti let od zahájení řízení povinnost vymoci a řízení ukončit. Soudní exekutor zde musí vynaložit větší úsilí v opakovaném zjišťování majetku. Lze uvažovat o kombinaci několika způsobů vymození plnění, zejména je počítáno se srážkami ze mzdy či jiných příjmů a provedení mobiliární exekuce. Největší množství řízení představuje třetí skupina (zhruba 55 % všech exekucí). Sem patří řízení, ve kterých není zjištěn žádný majetek dlužníka nebo jen takový, který k uspokojení pohledávky nepostačuje. K uspokojení pohledávky proto nedojde ani do pěti let. Takovéto řízení prakticky k ničemu nevede, jelikož k uspokojování pohledávek stejně nedochází. Naopak narůstají náklady soudního exekutora, které pravděpodobně nikdy nebudou povinným uhrazeny. S mnohočetností takovýchto exekucí pak Ministerstvo spravedlnosti spojuje i odchod dlužníků do tzv. šedé ekonomiky. Toto se negativně propisuje do příjmové stránky státního rozpočtu, vzhledem k tomu, že dlužník řádně neodvádí daň z příjmu, zdravotní a sociální pojištění. Této skupině pohledávek je vyčítáno, že má za následek neustálé narůstání exekučních nákladů, které jsou nevymahatelné, což má mít za následek, že se rozšiřuje skupina nevymahatelných pohledávek na úkor exekucí z první a druhé skupiny.<sup>2</sup>

Ač výše popsané snižování dobytnosti pohledávek má obecně vliv především na oprávněné, o dopadu novely na oprávněné se ani v důvodové, ani závěrečné zprávě, příliš nedozvíme. Závěrečná zpráva hovoří o tom, že by bylo dobré zavést povinnost oprávněného hradit zálohu na vedení exekučního řízení. Což by mělo vést k tomu, aby si oprávněný více rozmýšlel, zda exekuční návrh podá, pokud by věděl, že pohledávka bude pravděpodobně nedobytná. Dále by oprávnění měli být motivováni ke snaze zabránit samotnému vzniku pohledávky. Ministerstvo spravedlnosti si od této změny slibuje vrácení vymahatelnosti pohledávek na zhruba 60 %. *Od složení zálohy na náklady exekuce by dále měly být osvobozeny osoby, které vymáhají náhradu újmy způsobené pracovním úrazem,*

---

<sup>2</sup> Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA). In Novela z. – občanský soudní řád, exekuční řád – EU, Sněmovní tisk 545, Poslanecká sněmovna, VIII. volební období, 9. 7. 2019, Praha, s. 3-12

*nemoci z povolání, ublížením na zdraví či trestným činem, a osoby, u nichž to odůvodňují jejich poměry (obdoba § 138 o.s.ř.).<sup>3</sup> Pokud by byla dána povinnost skládat zálohu na náklady exekuce, je třeba počítat i s dalšími náklady souvisejícími s prověřením solventnosti dlužníka. Lze totiž předpokládat, že oprávněný by si raději vždy prověřil, zda se mu vyplatí exekuční návrh vůbec podat a skládat tak zálohu na náklady vedení exekuce. Oprávněný bude nejprve zjišťovat, zda dlužník nemá jiné exekuce a pořídí si pro ověření výpis z centrální evidence exekucí. Rovněž se dá předpokládat, že oprávněný bude prověřovat majetek dlužníka v katastru nemovitostí. O záloze je uvažováno v rozsahu 50 % z částky minimální odměny exekutora a 50 % z paušální částky náhrady hotových výdajů, celkem tedy 2.750,- Kč.*

Zpracovatel závěrečné zprávy taktéž hovoří o možnosti zavedení obdoby soudního poplatku pro podání exekučního návrhu. V této souvislosti je také uvažováno o možnosti vrácení agendy podávání exekučních návrhů k okresním soudům namísto soudních exekutorů, což by s sebou neslo zvýšení nákladů na pracovníky soudu a tímto poplatkem by náklady měly být alespoň částečně kompenzovány. Je třeba dodat, že tyto náklady by v závislosti na procentu vymahatelnosti pohledávky byly hrazeny ze strany povinných. Další návrh, který hovoří v neprospěch oprávněných, požaduje, aby v rámci exekučního řízení nedocházelo ke stavení promlčecí lhůty dle ust. § 648 OZ. Naopak pohledávka by se po určité době promlčela v době trvání exekuce, v případě, že by byla nevymahatelná pro nemajetnost dlužníka. Změna právní úpravy, ubírající se tímto směrem, byla následně vyhodnocena tak, že by nepřispěla k řešení s mnohačetnými exekucemi.<sup>4</sup>

Nyní je na místě uvést, co nakonec skutečně bylo zákonodárci schváleno, a co se v oblasti exekučního práva pro oprávněné změnilo. Jednou z novinek, kterou novela přinesla je změna pořadí uspokojování dílčích pohledávek, dle ust. § 265a OSŘ při rozdělení výtěžku dosaženého výkonem rozhodnutí. Vzhledem k subsidiaritě OSŘ k EŘ se dané ustanovení použije i na exekuční řízení. Nejprve se částka započte na náklady exekuce, následně na jistinu, úroky a úroky z prodlení,

---

<sup>3</sup> Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA). In Novela z. – občanský soudní řád, exekuční řád – EU, Sněmovní tisk 545, Poslanecká sněmovna, VIII. Volební období, 9. 7. 2019, Praha, s. 24

<sup>4</sup> Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA). In Novela z. – občanský soudní řád, exekuční řád – EU, Sněmovní tisk 545, Poslanecká sněmovna, VIII. Volební období, 9. 7. 2019, Praha, s. 21-42

a nakonec na náklady oprávněného. Do účinnosti tohoto ustanovení se vyrovnávalo nejdříve příslušenství dluhu ke dni plnění, až následně se plnilo na jistinu, což mělo za příčinu, že úroky stále rostly a plnění na jistinu se tím oddalovalo. Odlišnou úpravu započetí plnění obsahuje ust. § 1932 OZ, dle kterého se plní nejdříve náklady, následně úroky z prodlení a nakonec jistina. Nicméně vzhledem k tomu, že se jedná o hmotněprávní ustanovení a exekuce má charakter procesního řízení, je nutné užít procesního ustanovení v OSŘ. Přejícná ustanovení počítají s využitím nového ustanovení na výtěžky dosažené výkonem rozhodnutí ode dne nabytí účinnosti zákona č. 286/2021 Sb., z čehož vyplývá, že ustanovení se použije i na řízení zahájená před účinností tohoto zákona. Po dohodě s oprávněným je možné se od daného pořadí odchýlit, a to dle ust. § 46 EŘ. Avšak pouze za předpokladu, že je vymořeno plnění, které nepostačuje na uspokojení všech nákladů exekuce. Soudní exekutor v tom případě může poskytnout část plnění povinnému, započte ho ale vždy na jistinu.<sup>5</sup>

Ve velkém se novela dotýká také jednoho ze způsobu provedení exekuce, a to exekuce prodejem movitých věcí. Nové znění ust. § 66 EŘ v zásadě vylučuje sepsání téže věci povinného více exekutory. Sepsání movitých věcí totiž může učinit pouze první exekutor, který ke dni vydání exekučního příkazu zjistí, že dosud proti povinnému není vedena žádná jiná exekuce prodejem movitých věcí. Informace se ověřuje z rejstříku zahájených exekucí. Soudnímu exekutorovi proto z ust. § 35b odst. 1 písm. l) EŘ ve spojení s ust. § 35b odst. 3 EŘ plyne povinnost bez zbytečného odkladu provést zápis, že z jeho strany došlo k sepsání movitých věcí povinného. Úprava exekuce prodejem movitých věcí souvisí rovněž s novou úpravou odkladu exekuce. Při splnění specifických zákonem stanovených podmínek, může povinný docílit odkladu výkonu exekuce prodejem movitých věcí. K odložení exekuce prodejem movitých věcí dojde i bez návrhu za splnění následujících předpokladů:

- proti povinnému je zároveň vedena exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů pro jiné než přednostní pohledávky<sup>6</sup>,
- srážky jsou povinnému v této exekuci prováděny,

---

<sup>5</sup> SVOBODA, K., SMOLÍK, P., LEVÝ, J., DOLEŽÍLEK, J. a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, §265a, marg. č. 5.

<sup>6</sup> viz ust. § 279 odst. 2 OSŘ, například: pohledávka výživného, pohledávky daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění

- povinný sdělení bezodkladně po provedení soupisu soudnímu exekutorovi, že mu bude zasílat na zvláštní účet peněžité prostředky ve výši druhé třetiny zbytku čisté mzdy, nejméně však 1.500,- Kč.

Odklad je možné použít pouze jednou v rámci jednoho exekučního řízení a pokud povinný předmětné peněžní prostředky nezašle, odklad skončí.<sup>7</sup> Omezení možnosti provedení mobiliární exekuce je nutné vnímat spíše negativně, neboť pro povinné často představuje samotná návštěva vykonavatele soudního exekutora velké varování a může je přimět ke sjednání splátkového kalendáře či poskytnutí alespoň částečného plnění, kdy takto obdržená plnění následně předají oprávněným.

Do exekučního řádu byla novelou zavedena maximální lhůta vedení neúspěšné exekuce na peněžité plnění. Z ust. § 55 odst. 7 EŘ vyplývá, že k zastavení exekuce musí dojít vždy ve lhůtě šesti let od vyznačení doložky provedení exekuce, pokud ve stanovené lhůtě nedojde k vymožení částky pokrývající alespoň náklady na exekuci. Zastavení exekuce je podmíněno souhlasem oprávněného, který musí dát soudnímu exekutorovi nejpozději do třiceti dnů od výzvy k vyjádření se k zastavení exekuce. K dalšímu vedení exekuce nepostačuje pouze samotný souhlas oprávněného, oprávněný musí složit zálohu na další vedení exekuce. Lhůta pro pokračování exekuce se prodlužuje o tři roky a k prodloužení vedení exekuce může dojít maximálně dvakrát. Celkem tedy může exekuční řízení trvat maximálně dvanáct let. K zastavení exekuce nedojde rovněž pokud je exekucí postižena nemovitá věc. V ostatních případech musí zpravidla dojít k zastavení exekuce. Novela exekučního řádu v této oblasti působí retrospektivně, když stanoví, že nové právní úpravy se použije i pro exekuce neúspěšně vedené již před nabitím účinnosti novely. K zastavování těchto exekucí dochází od 1. ledna 2023.<sup>8</sup>

Podstatnou otázkou v případě zastavování bezvysledných exekucí jsou náklady mezi účastníky, neboť obecně platí, že náklady hradí ten, kdo zastavení exekuce způsobil. Zákon v tomto ohledu výslovně nestanoví, že oprávněný nemá nárok na náhradu nákladů řízení. Zákon stanoví zánik nároku na náklady exekuce,

---

<sup>7</sup> ŠTIKA, Martin. Vybrané instituty novely exekučního práva s účinností od 1. 1. 2022. *Právní rozhledy*, 2022, č. 5, s. 165-171. [cit. 2024-01-27]

<sup>8</sup> WOLFOVÁ, Jitka. Velká novela exekučního řádu minula svůj účel. *Obchodní právo (Wolters Kluwer)* [online]. 2022, (4), s. 17 [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/305578/1/2>



avšak nikoli na náklady oprávněného. Z čehož lze dospět, že je možné rozhodnout o nákladech oprávněného dle ust. § 89 EŘ. O nákladech exekuce může být soudním exekutorem rozhodnuto i tak, že exekutor nepřizná náklady oprávněnému, neboť se jedná o zastavení exekuce ze zákona. Proto lze vyhodnotit, že není účelné pro oprávněného vytvářet další exekuční titul, jelikož by se tímto postupem vytvářely podmínky, pro vedení další pravděpodobně bezvysledné exekuce. Nelze uložit povinnost hradit náklady oprávněnému.<sup>9</sup>

Kromě zastavování bezvysledných exekucí bylo rozhodnuto rovněž o zastavování tzv. bagatelních exekucí, a to v rámci bodu osmnáct přechodných ustanovení. Do tří měsíců od účinnosti novely, tj. 1.1.2022 mělo dojít k zastavení bagatelních exekucí. Za bagatelní exekuci můžeme považovat takovou exekuci, kde pohledávka oprávněného bez příslušenství nepřesahuje 1.500,- Kč a v rámci exekučního řízení v posledních třech letech nebylo vymoženo ničeho. Opětovně je zde dána možnost oprávněnému zabránit zastavení exekuce, a to za předpokladu, že uhradí na výzvu exekutora do třiceti dnů zálohu na náklady exekuce ve výši 500,- Kč. Exekuční řízení je tímto prodlouženo o další tři roky. V případě, že i přesto nebude exekučovaná částka vymožena, může si oprávněný uplatnit 30 % z vymáhané pohledávky bez příslušenství formou slevy na dani.<sup>10</sup> Oprávněný s výši pohledávky 1.500,- Kč formou slevy na dani získá maximálně 450,- Kč, tedy o 50,- Kč méně, než je platba na zálohu na náklady dalšího trvání exekuce.

Z uvedeného je zřejmé, že tento postup oprávněným neprospívá, když s jejich pohledávkou, která je v nízké výši, pojí vyšší finanční zátěž pro ně samotné. Došlo proto k zastavení velkého množství exekucí, zejména dopravních podniků vymáhajících pokuty za jízdu bez platného jízdního dokladu, či obecních úřadů domáhajících se úhrady například poplatku za sběr, odvoz a zpracování odpadu. Dle dat Exekutorské komory ČR došlo v roce 2022 k poklesu celkového počtu exekucí. Rozdíl v celkovém počtu exekucí mezi lety 2021 a 2022 byl u povinných fyzických osob 324 150 exekucí. Počet ukončených exekucí byl 960 000. Dle odhadu exekutorské komory na bagatelní exekuce připadalo zhruba 450 000

---

<sup>9</sup> ŠTIKA, Martin a ZWIEFELHOFER, Miloslav. *Statistiky EK ČR 2022: Snížení počtu exekucí i dlužníků, vliv mělo především zastavování bagatelních exekucí*. Online. In: Advokátní deník. 2021. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2023/11/29/k-problematice-zastavovani-bezvyslednych-exekuci/>. [cit. 2024-02-01]

<sup>10</sup> WOLFOVÁ, Jitka. Velká novela exekučního řádu minula svůj účel. *Obchodní právo (Wolters Kluwer)* [online]. 2022, (4), 17 [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/305578/1/2>

ze zastavených řízení.<sup>11</sup> V případě zastavení bagatelní exekuce není oprávněnému zákonem přiznána jakákoli náhrada nákladů.

Dále byla novelou řešena například povinnost soudního exekutora uchovávat si zvukový záznam volání, či doručování na ohlašovnu, zřízení centrální úřední desky a poskytování náhrady nákladů plátcí mzdy povinného, tyto novinky však nebudou vzhledem k tématu práce více rozebírány.

V závěrečné zprávě v kapitole hodnocení dopadů regulace je výslovně uvedeno, že přijetím nové právní úpravy by mělo dojít k odbřemenění systému bezvýsledných exekucí ve prospěch oprávněných. Z platného znění zákona nelze mít zcela za to, že by vyřešil stav, kdy proti jednomu povinnému je vedeno více exekučních řízení u různých soudních exekutorů. Novela nepřinesla zavedení pravidla jeden dlužník, jeden exekutor, jak si stanovila za cíl, ani teritoriální působnost soudních exekutorů. Obecně lze celou novelu označit za nesystematickou a vágní. V mnoha ohledech je nesrozumitelná a na lepší výklad je třeba si počkat v judikatuře. I důvodová zpráva k novele je zcela zřejmě nedostatečná, když řadu nově zavedených či změněných ustanovení dále nerozvádí a řádně neodůvodňuje.

### **1.1.2 Mimořádné odpuštění dluhů tzv. Milostivé léto**

Tzv. Milostivé léto je označení institutu, na základě kterého, mohli dlužníci splatit své dluhy v části jistiny, bez nutnosti hradit další příslušenství. Přičemž toto omilostnění od dluhů v České republice v posledních třech letech proběhlo celkem třikrát.

První akce Milostivé léto se odehrála na podkladu velké novely zákona č. 286/2021 Sb., o které pojednávala předchozí podkapitola. Konkrétně na základě čl. IV bodu 25, který novelizoval přechodná ustanovení EŘ. Možnost zbavit se dluhů splacením pouze jistiny, trvala od 28. října 2021 do 28. ledna 2022 a vztahovala se pouze na zadlužené fyzické osoby, jejichž dluh již byl exekučně vymáhán. Toto Milostivé léto se vztahovalo především na dluhy na veřejném zdravotním pojištění, dluhy za regulační poplatky v nemocnicích nebo koncesionářské poplatky České televizi. Dále bylo v rámci Milostivého léta možné

---

<sup>11</sup> *Statistiky EK ČR 2022: Snížení počtu exekucí i dlužníků, vliv mělo především zastavování bagatelních exekucí.* Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3039-statistiky-ek-cr-2022-snizeni-poctu-exekuci-i-dluzniku-vliv-melo-predevsim-zastavovani-bagatelnich-exekuci?w=>. [cit. 2024-01-15].

vyřešit dluhy z nájmu z městských bytů, dluhy na přírážce za jízdné bez jízdního dokladu apod. Milostivé léto se nevztahovalo na dluhy z bankovních či nebankovních půjček. Obecně lze uzavřít, že Milostivé léto šlo využít na pohledávku vůči subjektu, kde je majetkově zapojen stát. Z důvodové zprávy vyplývá, že se jedná především o pohledávky, u kterých se již nepočítá s jejich dobytostí, a že naopak bude pro veřejné rozpočty přínosem, pokud bude splacena alespoň jistina takovýchto pohledávek. O postup dle přijaté právní úpravy Milostivého léta bylo třeba soudního exekutora požádat a uhradit celou dlužnou jistinu společně s náklady na zastavení exekuce ve výši 750,- Kč + DPH. Soudní exekutor následně vydal rozhodnutí, na základě kterého, zanikla vymáhaná pohledávka nad rámec jistiny a paušálních nákladů řízení. Toto rozhodnutí lze považovat za kvitanci, že dluh zanikl. V případě spojení více pohledávek do jednoho řízení muselo dojít k částečnému zastavení exekuce.<sup>12</sup>

Dle statistik Exekutorské komory ČR mohlo být potenciálně Milostivé léto využito u 1,3 milionu exekucí, avšak skutečně bylo využito jen u 3,2 % případů, tedy cca 42.000 exekucí. Celkem pak bylo zbaveno dluhů 15.000 povinných. Na jistinách oprávnění zaplatili celkem 390 mil. Kč, zatímco výše odpuštěného příslušenství se vyšplhala na 1,5 mld. Kč.<sup>13</sup>

Dlužníci, fyzické osoby dostaly druhou možnost zbavit se svých dluhů v období od 1. září 2022 do 30. listopadu 2022, a to na základě zákona č. 214/2022 Sb, o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů. Povinný byl opětovně povinen písemně požádat nejpozději do 30. listopadu 2022, aby v jeho případě došlo k zastavení exekuce a současně musel uhradit jistinu pohledávky (pokud již nedošlo před účinností zákona k jejímu vymožení) a paušální náhradu nákladů exekuce, která byla nově stanovena na částku 1.500,- Kč plus DPH. Aplikovat úpravu Milostivého léta II bylo možné na exekuční řízení zahájené přede dnem 28. října 2021. O druhé Milostivé léto byl již podstatně menší zájem než o Milostivé léto I, dle statistik Exekutorské komory ČR mohlo být zastaveno 946.514 exekucí. Skutečně zastaveno ale bylo pouze 9.104. Částka

---

<sup>12</sup> RAKOVSKÝ, Adam. *Proč Milostivé léto? Aneb důvodová zpráva*. Online. In: Epravo.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/proc-milostive-letu-aneb-duvodova-zprava-113848.html>. [cit. 2024-01-30].

<sup>13</sup> EK ČR: *Milostivé léto využili lidé s nižším počtem exekucí, stát „odpustil“ více než jednu a půl miliardy na příslušenství*. Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2943-ek-cr-milostive-letu-vyuzili-lide-s-nizsim-poctem-exekuci-stat-odpustil-vice-nez-jednu-a-pul-miliardy-na-prislusenstvi?w=>. [cit. 2024-01-30].

odpuštěná na příslušenství dosahovala 370 mil. korun.<sup>14</sup> Vliv na podstatně nižší zájem mohlo mít to, že Milostivé léto II následovalo po velmi krátké době po Milostivém létě I. Rovněž v roce 2022 začala platit úprava zastavování marných bagatelních exekucí.

Potřetí se akce Milostivé léto opakovala v období od 1. července 2023 do 30. listopadu 2023 na základě zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů. Milostivé léto III se specializovalo na zánik příslušenství daní a poplatků spravovaných orgány Finanční správy ČR, orgány Celní správy ČR, Ministerstvem financí, soudy nebo Vězeňskou službou ČR, dále místní poplatky nebo odvody za porušení rozpočtové kázně, pokud o tom obec, kraj či hlavní město Praha rozhodli usnesením zastupitelstva. Odpustit bylo možné dluhy, které byly splatné před 1. říjnem 2022. Milostivé léto III se však vztahovalo pouze na dluhy evidované u příslušného úřadu a vymáhané správní nebo daňovou exekucí, ne však exekucí vedenou soudním exekutorem. Odpuštění dluhů se nevztahovalo na dluhy u zdravotních pojišťovatelů a rovněž se nevztahovalo na cla dlužná Celním úřadům. Třetí Milostivé léto mohly využít jak fyzické, tak právnické osoby. Dle ust. § 7 zákona č. 182/2023 Sb., bylo možné nedoplatek jistiny zaplatit jednorázově nebo ve splátkách, pokud původní dluh přesahoval 5.000,- Kč. Přičemž dané ustanovení nastavilo splátkový kalendář tak, že daňové nedoplatky se splácí ve dvanácti splátkách vždy na konci každého měsíce, počínaje 30. listopadem 2023. Zpoždění či neuhrazení splátky má za následek nemožnost využít Milostivého léta.

Například u České správy sociálního zabezpečení bylo možné akci Milostivého léta využít výhradně prostřednictvím ePortálu. Před započítáním akce ČSSZ informovala prostřednictvím datové schránky o možnosti Milostivé léto využít a jak to učinit. ČSSZ rovněž informovala, že Milostivého léta mohou využít i osoby v insolventní situaci, avšak za podmínky, že dlužné pojistné uhradí třetí osoba, aby nedocházelo ke zvýhodňování věřitelů dlužníkem.<sup>15</sup>

---

<sup>14</sup> EK ČR: *O druhé Milostivé léto byl podstatně menší zájem*. Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3000-ek-cr-o-druhe-milostive-letu-byl-podstatne-mensi-zajem?w=>. [cit. 2024-01-30].

<sup>15</sup> *Milostivé léto III od 1. 7. do 30. 11. 2023*. Online. In: Ministerstvo práce a sociálních věcí. 2024. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/milostive-letu-iii>. [cit. 2024-01-30].

## **1.2 Oddlužení fyzické osoby**

Rovněž v případě oddlužení fyzických osob lze shledat tendence politických představitelů přijímat právní úpravy s cílem oddlužení pro dlužníky usnadnit. Insolvenční zákon, ač se jedná o zákon účinný až od 1. ledna 2008, už má za sebou čtyřicet pět novelizací. Postupně představím nejvýznamnější změny posledních let, a především přiblížím chystanou a hojně diskutovanou novelu, která na své přijetí stále čeká.

### **1.2.1 Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 31/2019 Sb.**

Novela InsZ provedená zákonem č. 31/2019 Sb. s účinností od 1. června 2019 otevřela brány do oddlužení řadě dlužníků. Nejvýznamnějším zásahem bylo zrušení hranice uspokojení 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů, kterou dle předchozí platné právní úpravy musel dlužník splnit, aby mohl být oddlužen srov. § 395 odst. 1 písm. b) InsZ. Dlužník dříve musel, při vstupu do oddlužení, prokázat, že bude schopen za trvání oddlužení uspokojit alespoň 30 % svých pohledávek. Hranice 30 % je stále ponechána jako podmínka pro splnění oddlužení, avšak jedná se o vyvratitelnou právní domněnku, že pokud dlužník splnil alespoň 30 % svých dluhů, má se za to, že řádně splnil i některé další povinnosti v rámci plnění oddlužení. Dlužník může však splnit i podstatně méně ze svých závazků, a přesto bude oddlužen. Dlužníkovi k tomu postačí, aby vynaložil veškeré úsilí pro uspokojení svých pohledávek, které po něm lze spravedlivě požadovat. Obecně lze konstatovat, že v případech, kdy soud nezruší oddlužení pro porušení dlužnických povinností v pětileté době trvání oddlužení, typicky z důvodů neplnění oddlužení, rozhodne soud o splnění oddlužení.

Jako pozitivní změnu, i ve vztahu k exekučnímu právu, lze vnímat zavedení povinnosti zamítnout návrh na povolení oddlužení, pokud dlužník vzal v posledních třech měsících před podáním insolvenčního návrhu svůj přechodí návrh na povolení oddlužení zpět. Čímž se zřejmě zabraňuje zneužívání insolvenčního práva k obraně před hrozící dražbou v rámci exekučního řízení. Nově také bylo stanoveno, že soud insolvenční návrh zamítne, pokud byl dlužníkovi jeho předchozí návrh pravomocně zamítnut z důvodu, že jeho podáním sledoval nepoctivý záměr, nebo protože mu bylo oddlužení z tohoto důvodu zrušeno. Návrh na povolení oddlužení insolvenční soud zamítne také tehdy, jestliže

byl dlužník pravomocně osvobozen od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v posledních deseti letech.<sup>16</sup>

Novelou bylo zavedeno zkrácené oddlužení pro osoby zvláště zranitelné. V souladu s ust. § 412a odst. 4 InsZ dlužník, starobní důchodce nebo invalidní dlužník ve druhém nebo třetím stupni, splní schválené oddlužení, pokud mu nebude zrušeno, po třech letech od schválení oddlužení. Nárok na starobní důchod musí vzniknout před schválením oddlužení a trvat po celou jeho dobu. I ostatní osoby mohou docílit oddlužení již po třech letech, a to v případě, že splní alespoň 60 % pohledávek nezajištěným věřitelům ve smyslu ust. § 412a odst. 1 písm. b) InsZ.

Z důvodové zprávy k zákonu č. 31/2019 Sb. vyplývá, že záměrem zákonodárce bylo umožnit vstup do oddlužení širšímu spektru dlužníků, proto bylo potřebné zrušit vyžadování splacení alespoň určitého podílu pohledávek (30 %). Ze zákona tak bylo odstraněno hodnotící kritérium, které jasně určovalo, zda oddlužení splněno je či není. Nyní je vyžadována větší kontrola nad jednáním dlužníka. Je třeba prověřovat, zda dlužník pracuje, zda pracuje za dostatečnou finanční odměnu vzhledem k jeho kvalifikaci a zda nezatajuje nějaký majetek, aby mohlo být konstatováno, že dlužník vynakládá veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat a plní tak řádně schválené oddlužení. Dohled nad dlužníkem vykonává insolvenční správce a následně o výsledcích svého dohledu informuje soud.<sup>17</sup>

Nové pravidlo bylo zavedeno novelou také do textu ust. § 172 odst. 2 InsZ, které upravuje uspokojení podřízené pohledávky. Jedná se o pohledávky, které mohou být uhrazeny až po uspokojení všech předchozích pohledávek. Za podřízené pohledávky v rámci oddlužení se považují úroky, úroky z prodlení, poplatky z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů a smluvní pokuta sjednaná pro případ prodlení s plněním přihlášené pohledávky. To vše ve výši přesahující jistinu přihlášené pohledávky. Zákonodárce změnu předmětného ustanovení odůvodnil jako benefit pro dlužníka i věřitele, protože příliš velké příslušenství pohledávky jednoho věřitele snižuje uspokojení jistiny pohledávky jiných věřitelů, kterým pohledávka plynutím času nenarostla.

---

<sup>16</sup> STRNAD, Zdeněk. Desatero oddlužovací novely. Komorní listy, 2019, č. 1, s. 23-31. [cit. 2024-01-27]

<sup>17</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 31/2019 Sb.

Autor článku, Zdeněk Krčmář, se staví kriticky k tvrzení, že by ustanovení pomohlo věřitelům, když uvádí: „*Je dozajista legitimní položit si otázku, zda je spravedlivější uspokojit přednostně (před označenou částí příslušenství) jistinu pohledávky vzniklé věřiteli (až) v době, kdy byl dlužník již několik let v prodlení s úhradou jistiny i příslušenství pohledávky (tvořeného úroky, úroky z prodlení nebo poplatkem z prodlení) přiznané jinému věřiteli pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu.*“<sup>18</sup> Na tomto místě si dovoluji nesouhlasit s autorem článku, ač chápu jeho myšlenku, přijdou mi v tomto případě rozumnější důvody zákonodárce pro začlenění příslušenství do podřízených pohledávek. Jelikož insolvenční řízení je založeno na poměrném způsobu uspokojování věřitelů. Ve velké části případů nedostanou věřitelé zpět celý svůj dluh, ale pouze jeho část, tedy ani věřitel s vysokými částkami příslušenství nedostane 100 % své pohledávky. Věřitelé jsou v rámci oddlužení často rádi, když se jim vrátí alespoň jistina.

Novela rovněž zavedla pořadí, v jakém se při plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty uspokojí pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň. Nejdříve je třeba uspokojit odměnu insolvenčního správce, poté pohledávku sepisovatele insolvenčního návrhu, následně pohledávky na výživné ze zákona, dále náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty a následně ostatní pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávek jim postavených na roveň. Nakonec dojde k uspokojení neprivilegovaných pohledávek.<sup>19</sup>

### **1.2.2 Novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 191/2020 Sb.**

Zákon č. 191/2020 Sb., který nabyl účinnosti dne 24. dubna 2020 nepřinesl do insolvenčního zákona žádné rozsáhlé změny. Avšak vnímám jako nezbytné zmínit i tento zákon, neboť je podstatný v kontextu momentálně chystané novely. Tento zákon totiž definitivně zrovnoprávnil oddlužení podnikajících i nepodnikajících fyzických osob. V současné době se již nerozlišuje v původu dluhů, tedy zda je má dlužník z podnikání či nikoliv.

---

<sup>18</sup> KRČMÁŘ, Zdeněk. Podřízené pohledávky v insolvenčním řízení (podřízenost vnučená věřitelům insolvenčním zákonem). *Právní rozhledy*, 2022, č. 17, s. 573-578. [cit. 2024-01-27]

<sup>19</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 31/2019 Sb.

### 1.2.3 Chystaná novela insolvenčního zákona sněmovní tisk č. 419

Ve sněmovním tisku č. 419 byl zveřejněn vládní návrh novely insolvenčního zákona. Jedná se o dlouhou dobu očekávanou novelu, která transponuje směrnici evropského parlamentu a rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019, o restrukturalizaci a insolvenční. Zákon již prošel prvním čtením a nyní jej projednává Ústavně-právní výbor. U návrhu zákona nebylo prováděno hodnocení dopadů regulace (RIA).<sup>20</sup>

Nelze opomenout, že nyní projednávaná novela není prvním pokusem o novelu insolvenčního zákona v souvislosti se směrnicí EU. První pokus o novelu insolvenčního zákona obsahující zejména zkrácení oddlužení ze současných pěti let na tři roky byl již předchozí vládou předložen Poslanecké sněmovně dne 4. listopadu 2020 jako sněmovní tisk č. 1073. Návrh zákona počítal s účinností od 1. července 2021, neboť 17. července 2021 uplynula lhůta k transpozici směrnice o restrukturalizaci a insolvenční. Novelu bylo navrženo projednat ve stavu legislativní nouze, což nebylo schváleno. Vzhledem k tomu, že v roce 2021 proběhly volby do Poslanecké sněmovny, projednání sněmovního tisku bylo ukončeno s koncem volebního období Poslanecké sněmovny.<sup>21</sup>

Rovněž nová vláda musela, vzhledem k nutnosti transponovat směrnici EU, řešit novelu insolvenčního zákona. Jak bylo uvedeno, směrnice EU měla být transponována již 17. července 2021. Novela byla nějaký čas připravována Ministerstvem spravedlnosti a dne 21. června 2023 schválena usnesením vlády č. 443/2023. Následně byl návrh předložen Poslanecké sněmovně. Vláda ve svém návrhu počítala s účinností od 1. ledna 2024, do té doby však zákon neprošel ani všemi koly legislativního procesu. Dle důvodové zprávy vláda vnímá současnou úpravu insolvenčního zákona tak, že dlužníkům jsou stále kladeny překážky při vstupu do oddlužení. Řešení má dle návrhu novely zákona přinést zkrácení oddlužení z původních pěti let na tři roky. Konkrétně je třeba do české úpravy insolvenčního práva promítnout čl. 20, 21, 23 a 24 směrnice EU. Ostatní články směrnice EU budou do české právní úpravy, přesně do zákona o preventivních

---

<sup>20</sup> *Poslanecká sněmovna, 9. období, od 2021: Sněmovní tisk 419*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=491> [cit. 2024-02-06].

<sup>21</sup> *Poslanecká sněmovna, 8. období, 2017 - 2021: Sněmovní tisk 1073*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=1073> [cit. 2024-02-06].



restrukturalizacích, promítnuty jinou novelou, která již prochází legislativním procesem.

Součástí důvodové zprávy jsou rovněž statistické údaje, které poukazují na to, že nápad insolvenčních soudů od dubna roku 2020 setrvale klesá. Pokles lze přičítat i vyčkávání dlužníků na schválení novely insolvenčního zákona a očekává se tak nárůst nápadu po schválení zkrácení délky trvání oddlužení. K tomu se nelze vyjádřit jinak než, že pokud skutečně někdo čeká s návrhem na povolení oddlužení již od doby, kdy se o zkráceném oddlužení začalo hovořit, tedy od roku 2020, je jeho jednání pouze účelové s cílem záměrně neplnit svým věřitelům a následně jim splnit jen nezbytně nutné. Neboť pokud dlužník skutečně rychle potřebuje řešit svou špatnou finanční situaci, nemůže si dovolit vyčkávat s podáním insolvenčního návrhu několik let. Navíc, pokud by dlužník podal insolvenční návrh již v roce 2020, mohl být už v průběhu roku 2025 oddlužen i v rámci pěti letého oddlužení.

Předkladatelé novely očekávají nárůst nápadu insolvenční agendy v souvislosti s hospodářskou krizí se zpožděním, tak jako tomu bylo u návrhů mezi lety 2013-2015, kdy těmto letům předcházela ekonomická krize v roce 2008 až 2009. Proto lze mít za to, že obdobným způsobem se budou vyvíjet počty insolvenčních návrhů i po době proběhlé energetické krize. Dále Ministerstvo spravedlnosti zkoumalo strukturu a charakteristiku dlužníků v oddlužení v době od 1. června 2019 do 30. dubna 2020, přičemž z celkových 27.754 řízení v tomto období byl vybrán vzorek 13.283. Dle zjištěných statistických údajů je průměrný plat insolvenčního dlužníka 16.419,- Kč čistého, bohužel důvodová zpráva neuvádí zdroj této informace. Průměrná výše dluhu dlužníka v oddlužení dosahuje 1,54 mil. Kč, medián průměrné výše dluhu pak 679 tis. Kč.

Mezi hlavní principy a cíle novely řadí důvodová zpráva následující:

- zajištění implementace směrnice o restrukturalizaci a insolvenční,
- zefektivnění a zjednodušení řízení o oddlužení, zajistit druhou šanci pro všechny poctivé dlužníky,
- rovné požadavky a podmínky oddlužení pro všechny fyzické osoby,
- zpřísnění požadavků na řádné plnění povinností dlužníka,
- posílení opatření působících proti možnému zneužití institutu oddlužení.<sup>22</sup>

---

<sup>22</sup> Důvodová zpráva k vládnímu návrhu novely zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 419, s. 11-21 [cit. 2024-02-08].

Jak již bylo několikrát řečeno stěžejní změnou a zároveň i nejdiskutovanějším bodem celé novely, je plošné zkrácení oddlužení z pěti let na pouhé tři roky. Odborná veřejnost brojí proti zavedení plošného zkrácení pro všechny dlužníky, přičemž jedním z argumentů je, že směrnice EU sice skutečně požaduje zkrácení oddlužení na tři roky, avšak pouze u podnikatelů, nikoli u všech osob vstupujících do oddlužení. Konkrétně zní požadavek v čl. 21 směrnice následovně:

*„Členské státy zajistí, aby doba, po jejímž uplynutí mohou být podnikatelé v úpadku zcela oddluženi, nebyla delší než tři roky počínaje nejpozději:*

- a) v případě postupu, který zahrnuje splátkový kalendář, dnem rozhodnutí soudního nebo správního orgánu, kterým se potvrzuje daný kalendář, nebo zahájením plnění daného kalendáře; nebo*
- b) v případě jakéhokoli jiného postupu dnem rozhodnutí soudního nebo správního orgánu o zahájení tohoto postupu nebo stanovení majetkové podstaty podnikatele.“*

Je pravdou, že směrnice EU apeluje v důvodech pro její přijetí, aby obdobná pravidla, jako jsou vyžadována směrnicí na oddlužení podnikatelů, byla užitá i na oddlužení spotřebitelů. To zejména z důvodu, že lze často těžko rozlišit mezi dluhy, které vznikly podnikateli během výkonu podnikatelské činnosti a dluhy, které vznikly mimo tyto činnosti. Směrnice EU však nepožaduje výslovně srovnání podmínek spotřebitelů a podnikatelů.

Dle mého názoru by však právě oddlužení mělo zohledňovat důvody vzniku dluhů i postoj dlužníka k jeho dluhům. Není dobrou cestou zkracovat oddlužení pro všechny plošně. Je třeba upozornit, že fakticky již existuje možnost oddlužit se pouze za tři roky, a to pro starobní důchodce a osoby, kterým byla přiznána invalidita II. a III. stupně a tzv. dětské dlužníky. Zároveň i všichni ostatní dlužníci mohou dosáhnout oddlužení po třech letech, pokud splní podmínku ust. § 412 odst. 1 písm. b) InsZ a splatí alespoň 60 % pohledávek nezajištěných věřitelů. Nemyslím si, že je dobré vysílat signál dlužníkům spotřebitelům, kterým často vznikají dluhy z důvodu půjček na zbytečné věci, že je vlastně v pořádku tyto dluhy mít a následně je možné se jich poměrně jednoduše v rámci oddlužení zbavit v krátkém časovém horizontu tří let. Charakter, a především pak důvod vzniku dluhů v podnikání je jiný než u dluhů spotřebitelů. Podnikatelé se zadlužují z důvodu, aby vůbec udrželi

fungování jejich podnikání, zatímco dlužníci fyzické osoby nepodnikající si, ne zpravidla, avšak často, přijímají závazky, které vědomě nemohou splnit.

Zákonodárce apeluje na stejné podmínky pro dlužníky spotřebitele i dlužníky podnikatele, neboť rozlišování mezi nimi označuje za diskriminační. V důvodové zprávě je výslovně uvedeno: „*druhá šance pro podnikatele*“ je logicky též nabídkou nepodnikatelům začít s podnikáním“.<sup>23</sup> Tento výrok zákonodárce se mi jeví až absurdní. Insolvenční dlužníci fyzické osoby, jsou zpravidla lidé, kteří mají problémy s finanční gramotností. Jedná se o osoby, které velmi často nedokázaly zorganizovat svou finanční situaci ani ve své domácnosti. Lze si jen těžko představit, že tyto osoby budou schopny plnit všechny povinnosti spojené s podnikáním (placení daní, placení dalších povinných odvodů) bez opětovných finančních problémů.

K vyvážení vztahu mezi dlužníkem a věřitelem má dle předkladatele novely přispět prodloužení možnosti vstoupit opakovaně do oddlužení z deseti na dvanáct let. Zároveň pokud by dlužník chtěl oddlužit v době dvaceti let po osvobození od svých dluhů, musel by splnit splátkový kalendář nikoliv tříletý, ale pětiletý. Osvobození od placení dluhů po splnění tříletého oddlužení by se nemělo dotknout zajištěných dluhů, dluhů vyplývajících z trestních sankcí nebo s nimi souvisejících, částečně ani dluhů vyplývajících z deliktní odpovědnosti, dluhů souvisejících s vyživovací povinností, dluhů vzniklých po podání návrhu na postup vedoucí k oddlužení nebo po zahájení tohoto postupu, dluhů vyplývajících z povinnosti hradit náklady na postup vedoucí k oddlužení.<sup>24</sup>

Délka schvalovacího řízení naznačuje, že rozhodně není dána většina pro schválení novely. Poměrně ostré kritice je novela zkracující oddlužení plošně pro všechny dlužníky z pěti na tři roky opakovaně vystavována ze strany odborníků z řad soudců, předsedů svazů měst a obcí apod. Na začátku loňského roku dne 3. ledna 2023 proběhla k problematice budoucnosti insolvenční konference. Na konferenci byly prezentovány data za rok 2022, rovněž bylo poskytnuto srovnání dat za roky 2008 až 2022. Účastníci kulatého stolu byli následující řečníci: Mgr. Radka Vladyková (ředitelka SMOČR), Dr. Ladislav Minčíč (ředitel

---

<sup>23</sup> Důvodová zpráva k vládnímu návrhu novely zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 419, s. 25 [cit. 2024-02-08].

<sup>24</sup> Důvodová zpráva k vládnímu návrhu novely zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 419, s. 28-30 [cit. 2024-02-08].

Hospodářská komora ČR), Ing. Aleš Rod (ekonom, NERV), Doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D (akademik), Mgr. Ing. David Šmejkal (ředitel Poradny při finanční tísni), JUDr. Jarmila Veselá (jednatelka společnosti InsolCentrum). Podle ankety provedené InsolCentrem je proti návrhu novely oddlužení 94 % insolvenčních soudců. Jednatelka InsolCentra v této souvislosti zdůraznila, že insolvenční správci s dlužníky skutečně pracují a znají proto jejich chování v rámci plnění oddlužení. Dle ankety SMOČR a InsolCentra je proti přijetí návrhu novely 87 % občanů (z celkem 2 100 respondentů z celé ČR ve věku 18-65 let) a 94 % starostů obcí a měst. Zde je negativní postoj k novele pochopitelný i s ohledem na to, že obce a města jsou často věřiteli v rámci insolvenčních řízení, zejména co se týká neuhrazených poplatků za svoz komunálního odpadu. Zkrácení trvání oddlužení by zajisté vedlo ke snížení uspokojování vzniklých pohledávek. Pan docent Havel vyjádřil v rámci konference obavu z toho, že stát nemá zkracovat oddlužení všem a měl by místo toho cílit na omezenou skupinu obyvatel. Stát tímto opakovaně vysílá zprávu, že dluhy není třeba plnit, což je špatně. Obecně podle odborníků připravovaná novela ukazuje lidem, jak se vyhýbat plnění závazků a zvyšuje napětí mezi těmi, co své závazky řádně plní a nesplácejícími. Odhadovaná ztráta věřitelů je dle InsolCentra až ve výši 100 miliard korun a stát přijde zhruba o 15 mld. korun, přičemž zdravotní pojišťovny přijdou přibližně o 10 mld. Kč, ČSSZ o cca 3 mld. Kč a finanční správa o cca 2 mld. Kč. U tříletého oddlužení se předpokládá pokles výnosnosti na pouhých cca 6,5 %. Jak zaznělo od zástupců věřitelů, tento pokles bude třeba promítnout do růstu výše úroků.<sup>25</sup>

Výhled zákonodárců v důvodové zprávě je značně optimističtější, když počítá s poklesem uspokojení věřitelů na zhruba 18-25 %.<sup>26</sup> I pokud by bylo uspokojení věřitelů v zákonodárcem odhadované výši, považují jej za zcela nedostatečné.

---

<sup>25</sup> *Novela insolvenčního zákona: Odborníci varují před unáhlenými kroky vlády.* Online. In: INSOLCENTRUM. 2024. Dostupné z: [https://www.insolcentrum.cz/wp-content/uploads/2023/01/TZ\\_Novela-insolvencniho-zakona-Odbornici-varuji-pred-unahlenymi-kroky-vlady.pdf](https://www.insolcentrum.cz/wp-content/uploads/2023/01/TZ_Novela-insolvencniho-zakona-Odbornici-varuji-pred-unahlenymi-kroky-vlady.pdf). [cit. 2024-02-09].

<sup>26</sup> Důvodová zpráva k vládnímu návrhu novely zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 419, s. 36 [cit. 2024-02-09].

### 1.3 Nezabavitelná částka

Vzhledem k tomu, že jsme se v posledních letech potýkali nejprve s pandemií koronaviru a následně s energetickou krizí, přičemž obě krizové situace měly za následek růst cen významných komodit, panuje zde snaha politiků odlehčit obyvatelům České republiky od vyšší finanční zátěže, což se promítá i do měnící se úpravy nezabavitelné částky. Nezabavitelná částka velmi úzce souvisí, jak s řízením exekucním, tak i insolvenčním. Vnímám tedy jako nezbytné představit taktéž vývoj právní úpravy v této oblasti společně s jejími dopady.

Výši nezabavitelné částky stanovuje na základě zmocnění v ust. 278 OSŘ vláda nařízením. Tímto nařízením je konkrétně nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), ve znění pozdějších předpisů. V ust. § 1 odst. 1 nařízení o nezabavitelných částkách je nezabavitelná částka definována jako: *„Základní částka, která nesmí být podle § 278 občanského soudního řádu sražena povinnému z měsíční mzdy, je rovna úhrnu dvou třetin součtu částky životního minima jednotlivce<sup>1</sup> a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby podle zvláštního právního předpisu na osobu povinného, a jedné čtvrtiny nezabavitelné částky na každou osobu, které je povinen poskytovat výživné. Částka normativních nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby se stanoví pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy v obci s alespoň 70 000 obyvateli“*

Z definice obsažené v nařízení o nezabavitelných částkách je patrné, že pro zjištění výsledné nezabavitelné částky je třeba znát životní minimum jednotlivce a případně dalších společně posuzovaných osob.

Životní minimum jednotlivce stanoví vláda nařízením. V posledních letech je zřejmá tendence navyšování životního minima. V období od 1. dubna 2020 bylo životní minimum jednotlivce 3.860,- Kč, od 1. dubna 2022 došlo k navýšení na částku 4.250,- Kč, v krátké době, konkrétně od 1. července 2022 došlo k opětovnému navýšení o téměř 400,- Kč na částku 4.620,- Kč a naposledy vzrostlo nařízením vlády č. 436/2022 Sb. s účinností od 1. ledna 2023 na částku 4.860,- Kč.

Druhou podstatnou složkou nezabavitelné částky jsou normativní náklady na bydlení. U těchto nákladů došlo k razantnímu navýšení v roce 2022, kdy vláda tímto krokem reagovala na energetickou krizi. Nařízením vlády č. 289/2022 Sb.

byly dočasně od 1. října 2022 zvýšeny normativní náklady na bydlení nájemní i vlastnické, a to konkrétně o částky navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení stanovené v ust. § 26a odst. 2 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. K 1. lednu 2023 vstoupila v účinnost novela, která zcela změnila úpravu normativních nákladů na bydlení. V ust. § 26 zákona o státní podpoře a dále také v ust. § 26a stanovila navýšení normativních nákladů pro rok 2023. K 1. lednu 2024 bylo ust. § 25a zákona o státní podpoře zrušeno. Vzhledem k tomu, že v roce 2024 skončilo navýšení normativních nákladů na bydlení, po delší době došlo ke snížení nezabavitelné částky dlužníků, což znamená, že jim v exekučním i insolvenčním řízení může být strženo z příjmu nepatrně více. V roce 2023 činila základní nezabavitelná částka jednoho dlužníka bez vyživovacích povinností částku 13.638,- Kč, nyní je to částka 12.705,- Kč. Avšak již nyní je v Poslanecké sněmovně návrh novely zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů poslankyně Lucie Šafránkové (SPD) směřující k tomu, aby normativní náklady na bydlení byly opětovně zvýšeny. Návrh byl publikován ve sněmovním tisku č. 615/0. Návrh novely je odůvodňován zejména s ohledem na to, že snížením uznatelných normativních nákladů na bydlení došlo k tomu, že řada osob přišla o příspěvek na bydlení v době, kdy stále komodity související s bydlením, např. voda či teplo, zdražují. Zvýšení je navrhováno u nájemního bydlení o 1.400,- Kč.<sup>27</sup>

S ohledem na stále zvyšující se nezabavitelnou částku klesala také možnost provádět srážky ze mzdy dlužníků, jak v řízení exekučním, tak insolvenčním, došlo k řešení otázky, zda by se neměla zavést tzv. základní srážka. To by v praxi znamenalo, že srážka by se nejprve provedla srážka v pevně dané procentuální sazbě a až následně by se vypočítala zbývající část srážky se zohledněním nezabavitelné částky. Uvažována je částka odpovídající 6-10 % minimální mzdy.<sup>28</sup>

---

<sup>27</sup> *Poslanecká sněmovna, 9. období, od 2021: Sněmovní tisk 615, Novela z. o státní sociální podpoře.* Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=545>. [cit. 2024-02-10].

<sup>28</sup> *EK ČR: Srážky ze mzdy pod drobnohledem: Nezávislá studie hodnotí návrhy na zavedení základní srážky.* Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3085-ek-cr-srazky-ze-mzdy-pod-drobnohledem-nezavisla-studie-hodnoti-navrhy-na-zavedeni-zakladni-srazky?w=>. [cit. 2024-02-12].

## 2. Charakteristika exekučního řízení

Exekuční řízení představuje relativně samostatný druh civilního řízení. Jeho podstatou je vymožení práva, které bylo přiznáno orgánem veřejné moci v rámci řízení nalézacího, a které nebylo dobrovolně splněno. Není pravidlem, že exekuční řízení následuje po řízení nalézacím vždy. Bude tomu tak pouze v případech, kdy nebude povinnost uložená v nalézacím řízení splněna dobrovolně a ten, komu bylo přiznáno určité právo se rozhodne pro jeho vymožení v rámci exekuce.<sup>29</sup>

Český právní řád nabízí dvě možnosti domáhání se svého přiznaného práva, a to buď exekucí nebo výkonem rozhodnutí, výběr záleží na oprávněném. V prvním případě vykonávací řízení vede soudní exekutor<sup>30</sup> dle EŘ. V druhém případě žádá oprávněná osoba o výkon rozhodnutí soud, který výkon činí dle OSŘ, případně dle zákona o ZŘS. Dalším možným způsobem výkonu rozhodnutí je exekuce prováděná správcem daně podle daňového řádu a také orgány veřejné správy podle správního řádu.<sup>31</sup>

Účastníci řízení jsou dle ust. § 255 OSŘ oprávněný, tedy osoba, která má přiznáno určité právo a povinný, to je osoba, které je uložena v rámci nalézacího řízení povinnost, přičemž tato osoba povinnost nesplnila dobrovolně. Pokud jsou exekucí postiženy i majetkové hodnoty patřící do společného jmění manželů, bude účastníkem i manžel povinného. Jako nezávislá osoba v rámci tohoto řízení vystupuje nestranný soudní exekutor, který je vázán pouze právními předpisy a rozhodnutím soudu. Soudní exekutor může vykonat všechny úkony, které EŘ, OSŘ a další předpisy jinak svěřují při výkonu rozhodnutí soudci. Rozhodnutí exekutora je na stejné úrovni jako rozhodnutí okresního soudu a soudní exekutor rozhoduje buď usnesením, exekučním příkazem nebo příkazem k úhradě nákladů exekuce. Soudní exekutor rozhoduje vždy bez jednání.<sup>32</sup>

Exekuční řízení je ovládáno řadou zásad. Uplatňuje se zásada dispoziční, a to zejména při zahájení řízení, neboť exekuci je možné nařídit jen na návrh

---

<sup>29</sup> WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, 399 s., ISBN 978-80-7502-602-6., s. 17-20

<sup>30</sup> Dle § 9 EŘ se jedná o osobu plně svéprávnou s vysokoškolským vzděláním v oboru právo, bezúhonnou, s tří letou exekutorskou praxí a složenou exekutorskou zkouškou

<sup>31</sup> ZHRADNÍKOVÁ, R. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-714-6., s.379-381

<sup>32</sup> Tamtéž s. 452-454

oprávněného, který také může dále s řízením disponovat. Speciální zásadou exekučního práva je zásada ochrany povinného, tato zásada se nejvíce projevuje u způsobů provedení exekuce.<sup>33</sup>

Vzhledem k tomu, že v České republice existuje souběžně výkon rozhodnutí vedený soudem a exekuce vedená soudním exekutorem, existuje současně i dvojí právní úprava, která je aplikovatelná na exekuční řízení. Hovoříme o občanském soudním řádu a exekučním řádu. Pro řízení exekuční se pochopitelně primárně použije zákon zvláštní, EŘ a subsidiárně se použije úprava OSŘ.<sup>34</sup> Řada institutů je upravena současně v EŘ i v OSŘ, ač se vždy najde nějaká odchylka. Jedná se například o výčet exekučních titulů, kdy v rámci soudního výkonu rozhodnutí nelze vykonávat tituly, které lze vykonat ve správním a daňovém řízení, naproti tomu exekuční řád výkon těchto titulů v exekuci připouští. Příkladem téměř shodné úpravy jsou způsoby soudního výkonu a způsoby výkonu exekuce. V podrobnostech výkonů jednotlivých způsobů exekuce se vždy použije podpůrně OSŘ. Pro některé způsoby provedení exekuce právní úprava v EŘ chybí zcela. Jedná se například o výkon exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů. Naopak provedení exekuce pozastavením řidičského oprávnění je upraveno pouze v EŘ, neboť v soudním výkonu rozhodnutí není tento způsob provedení exekuce přípustný.<sup>35</sup>

Předpokladem vedení exekučního řízení je podání exekučním návrhu, ke kterému je nezbytné přiložit exekuční titul. O obou těchto pojmech bude více pojednání v kapitole srovnávající zahájení exekučního řízení s insolvenčním, neboť tento úkon je pro věřitele velmi významný. Pokud je návrh v pořádku, exekutor jej předloží exekučnímu soudu s žádostí o pověření. Příslušný soud je okresní soud v místě trvalého bydliště povinného. Soud vydá pověření do patnácti dnů. Po pověření soudní exekutor svou vlastní činností případně za pomoci třetích osob, od kterých si vyžádá součinnost, zjišťuje majetek povinného. Současně i oprávněný může pomoci se zjišťováním majetku povinného, pokud o něm má dostatečné informace. Poté soudní exekutor vyrozumí osobu povinnou o svém pověření k vedení exekuce a pošle výzvu k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti,

---

<sup>33</sup> Tamtéž s. 379-381

<sup>34</sup> Exekuční řád je zvláštní právní úprava k OSŘ, tedy, pokud nenajdeme právní úpravu v EŘ, podpůrně se použije OSŘ, opačně princip subsidiarity aplikovat nelze

<sup>35</sup> WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, ISBN 978-80-7502-602-6, s. 399



příčemž tato výzva musí být doručena nejpozději s prvním exekučním příkazem. Doručením výzvy nastávají účinky generálního inhibitoria. Tento institut spočívá v zákazu povinnému nakládat s veškerým svým majetkem, pod hrozbou neplatnosti takového jednání.

Následně, když je zjištěn majetek povinného, vydávající se na jeho zajištění exekuční příkazy. Zajištěný majetek se následně zpeněží, čímž se exekuce provede. Definitivně je povinnost povinného vymožena, když je zaplacená celá pohledávka se všemi náklady. O skončení exekuce se nevydává žádné rozhodnutí.

Exekuční řízení dále může skončit jeho zastavením bez uspokojení oprávněného. Obecně se exekuce zastavuje v případě zrušení exekučního titulu nebo pro nemajetnost povinné osoby, kdy výtěžek, kterého by bylo dosaženo, by nepokryl ani náklady řízení, viz ust. § 268 OSŘ. Jak bylo zmíněno v první kapitole, nyní dochází k zastavování rovněž u tzv. bagatelních exekucí a tzv. bezvýsledných exekucí. V počáteční fázi exekuce slouží institut zastavení exekuce taktéž jako kvazi opravný prostředek pro povinného, který má možnost usilovat do třiceti dnů od doručení výzvy k dobrovolné úhradě pohledávky dle ust. § 46 odst. 6 EŘ o zastavení exekuce například z důvodu, že vymáhané plnění již bylo uhrazeno apod. Dalšími prostředkem obrany povinného proti exekučnímu řízení je odklad exekuce, soudní exekutor pak po určitý čas nesmí činit kroky směřující k vlastnímu provedení exekuce. Vzhledem k tomu, že procesní instituty vztahující se k povinnému nejsou tématem této práce, nebude jim věnována větší pozornost.<sup>36</sup>

### **3. Charakteristika insolvenčního řízení**

Insolvenční řízení představuje zvláštní procesní řešení stavu platební neschopnosti dlužníka. Jedná se o řízení, které by mělo následovat v případě, kdy dlužník již má více věřitelů a jeho majetek nedostačuje k uspokojení jejich jednotlivých pohledávek. Je proto nutné uspořádat poměry mezi dlužníkem a jeho jednotlivými věřiteli jinak, spravedlivěji. Často tedy insolvenční řízení nepřímo navazuje na řízení exekuční, neboť dlužník po delší dobu není schopen své věřitele plně uspokojovat a exekuční řízení tak přestává plnit svůj účel. Insolvenční řízení je, stejně jako řízení exekuční řízení, návrhové. Návrh je podáván u insolvenčního

---

<sup>36</sup> ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-714-6., s.454-464

soudu proti konkrétnímu dlužníku. Příslušný k vedení řízení je krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka. Řízení má zvláštní povahu, neboť vykazuje prvky sporné ale i nesporné agendy. Sporné otázky vždy řeší insolvenční soud, jsou jimi například incidenční spory.<sup>37</sup>

Úpravu insolvenčního řízení nalezneme v zákoně č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, který definuje insolvenční řízení jako: „řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužnickým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a co nejvyššího a zásadně poměrného uspokojení dlužnických věřitelů.“

Insolvenční zákon představuje speciální normu, která v sobě kombinuje úpravu procesněprávních otázek insolvenčního řízení a úpravu hmotněprávní v oblasti soukromého práva, ale současně také úpravu ve zvláštních odvětvích práva veřejného, například vymezení insolvenčních trestních deliktů. Z uvedeného vyplývá, že insolvenční právo se neshoduje s pojmem insolvenční řízení, neboť insolvenční právo upravuje více otázek než samotné procesní řízení. V insolvenčním zákoně se mnohdy prolíná hmotněprávní úprava s úpravou procesní a není možné je používat nezávisle na sobě. Samotný pojem úpadku má hmotněprávní povahu, v insolvenčním řízení je následně řešen, ale kromě procesněprávní roviny je řešen současně i vliv na hmotněprávní jednání procesních subjektů.<sup>38</sup>

Samozřejmě i u řízení insolvenčního je nutné připustit užití obecných předpisů občanského soudního řízení, tedy OSŘ a ZŘS. Jejich vzájemný vztah upravuje ust. § 7 InsZ, stejně jako v případě vztahu EŘ a OSŘ, fungují InsZ a OSŘ případně ZŘS na principu subsidiarity. Tedy pokud není možné použití InsZ, použije se OSŘ v části týkající se sporného řízení, pokud není možný ani tento postup, použije se ZŘS. Při použití OSŘ či ZŘS však je nutné nezapomenout na zásady insolvenčního řízení, které nám stanoví ust. § 5 InsZ, neboť postup dle OSŘ či ZŘS s nimi nesmí být v rozporu. V praxi to znamená, že pokud má být použito některého ustanovení OSŘ, a to je v rozporu se zásadami insolvenčního řízení, soud toto ustanovení vyloží a užije úpravu tak, aby k rozporu nedocházelo.

---

<sup>37</sup> WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, 399 s., ISBN 978-80-7502-602-6. s. 199-200, 209

<sup>38</sup> Tamtéž s. 199-200

Naopak, pokud je úprava v InsZ komplexní, není možné pro daný institut použít OSŘ. Je tomu tak například u řešení úpadku dlužníka, popírání přihlášených pohledávek či nepřipustnosti zastoupení insolvenčního správce při jednání s dlužníkem.

Určitá provázanost exekučního řízení a insolvenčního řízení je patrna taktéž v tom, že na některých místech se InsZ přímo odkazuje na použití úpravu EŘ. Jedná se například o ust. § 410 odst. 6 InsZ, které stanoví důvody popření pohledávky dlužníkem v oddlužení. Nelze opomenout odkaz na úpravu vykonávacího řízení ohledně provádění srážek ze mzdy dlužníka dle ust. § 398 odst. 3 InsZ a ust. § 207 odst. 2 InsZ, neboť srážkami ze mzdy se řeší velká část oddlužení.<sup>39</sup>

Základními procesními subjekty insolvenčního řízení jsou insolvenční soud, dlužník, insolvenční správce a věřitelé uplatňující svou pohledávku. Insolvenčního správce je osoba určená insolvenčním soudem na počátku řízení. Jeho hlavním úkolem je zjistit a sepsat stav majetkové podstaty a přezkoumat přihlášené pohledávky. Následně při řešení insolvence oddlužením provádí dohled nad dlužníkem. Účastníky řízení jsou pak dlužník a věřitelé, kteří uplatňují své pohledávky.<sup>40</sup>

V insolvenčním řízení se používá zvláštní forma doručování. Doručuje se zveřejním v insolvenčním rejstříku, který je veřejný. Pokud má být něco doručeno tzv. tradičním způsobem, musí to výslovně stanovit InsZ.<sup>41</sup>

Insolvenční řízení je řízení návrhové, soud tedy o úpadku rozhoduje pouze na základě podaného návrhu a přiložených příloh. Hned v počátku může insolvenční řízení skončit tím, že se k podanému návrhu nepřihlíží. Jak stanoví ust. § 97 odst. 2 až 6 InsZ, jedná se o případy, kdy návrh není opatřen úředně ověřeným podpisem osoby podávající návrh, návrh není ve stanoveném formátu, nebo není sepsán a podán osobou podle ust. § 390a odst. 1 nebo 2 InsZ.<sup>42</sup>

---

<sup>39</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 7, marg. č. 2-27

<sup>40</sup> ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Právnické učebnice (Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-714-6., s.477-479

<sup>41</sup> Tamtéž s. 473

<sup>42</sup> Insolvenční návrh může být podán pouze k tomu kvalifikovanou osobou tedy advokátem, notářem, soudním exekutorem, insolvenčním správcem nebo akreditovanou právnickou osobou, která má rozhodnutím ministerstva udělenou akreditaci pro poskytování služeb v oblasti oddlužení

Když insolvenční návrh neobsahuje všechny obsahové náležitosti nebo je nesrozumitelný anebo neurčitý, a pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení, insolvenční soud návrh odmítne nejpozději do sedmi dnů od jeho podání.

Nejvyšší soud, který se ve svém usnesení věnoval posouzení správnosti odmítnutí insolvenčního návrhu z důvodu nedostatečného prokázání úpadku dlužníka, konstatoval, že lhůta pro odmítnutí návrhu je lhůtou pořádkovou. Odmítnout návrh je proto možné i po uplynutí této lhůty, avšak její uplynutí může založit odpovědnost státu za nesprávný úřední postup v důsledku prodlení s odmítnutím. Nejvyšší soud upozornil, že v insolvenčním návrhu musí být tvrzeny takové skutečnosti, ze kterých jednoznačně vyplývá, že je dlužník v úpadku nebo hrozícím úpadku. Pouhé konstatování, že je dlužník v úpadku nepostačuje. K tomu dále Nejvyšší soud připomněl, že není možné úpadek či hrozící úpadek dovozovat z obsahu listin. Navrhovatel jej musí tvrdit a objasnit v návrhu. Listiny pak slouží jako důkaz tvrzeného.<sup>43</sup>

Jestliže je návrh podán bez zákonem požadovaných příloh nebo přílohy neobsahují stanovené náležitosti, insolvenční soud vyzve navrhovatele k doplnění návrhu. Ve výzvě soud navrhovatele poučí o tom, jak doplnění provést a o možných důsledcích nesplnění požadavku na odstranění vad návrhu. Nevyhoví-li navrhovatel výzvě a návrh nedoplní, insolvenční soud návrh odmítne. Usnesení o odmítnutí návrhu je třeba náležitě odůvodnit. Odvolání proti tomuto usnesení je oprávněně podat pouze insolvenční navrhovatel.<sup>44</sup>

Přechozí odstavec se věnoval odmítnutí návrhu podaného dlužníkem, lze však odmítnout i návrh podaný věřitelem, pokud je zjevně bezdůvodný. Jedná se o situace, kdy navrhovatel dokládá oprávnění jej podat pohledávkou, ke které se nepřihlíží, podává jej opakovaně a nedoloží splnění dříve uložených povinností, sleduje zneužití svých práv na úkor dlužníka, nebo nezaplatil včas zálohu na náklady insolvenčního řízení.<sup>45</sup>

Pokud insolvenční soud návrh neodmítne, nezamítne nebo nezastaví řízení dle ust. § 142 InsZ, rozhodne o úpadku dlužníka. Náležitosti rozhodnutí o úpadku stanoví ust. § 136 odst. 2 InsZ. Soud prohlásí, že byl zjištěn úpadek dlužníka, dále

---

<sup>43</sup>Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. 29 NSČR 22/2009

<sup>44</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Odmítnutí insolvenčního návrhu*. Online. In: Praktický průvodce insolvenčním řízením. 2023. Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/?uniqueid=mRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJimdF9kX4YAy89a6Kna2Utw&coolurl=1&ion=33>. [cit. 2023-11-25].

<sup>45</sup> § 128a odst. 1 a 2 InsZ

ustanoví konkrétního insolvenčního správce a vyzve věřitele k uplatnění pohledávek ve lhůtě dvou měsíců.

Jelikož obsahem této diplomové práce je pouze oddlužení, je pracováno s tím, že dlužník podal insolvenční návrh společně s návrhem na řešení jeho úpadku oddlužením. Návrh na povolení oddlužení je opětovně možné zamítnout, a to z důvodu, že je jím sledován nepoctivý záměr, nebo pokud je zřejmé, že dlužník nebude schopen splácet v plné výši ani pohledávky podle ust. § 168 odst. 2 písm. a) InsZ. Dále z důvodů, že u dlužníka lze spatřovat lehkomyšlný nebo nedbalý přístup k plnění povinností v insolvenčním řízení apod.<sup>46</sup> Odmítnout návrh na povolení oddlužení může soud tehdy, kdy je podán opožděně nebo někým, kdo k tomu nebyl oprávněn, viz. ust. § 390 InsZ. Pokud nedojde ani k jednomu z výše popsaných způsobů skončení věci a navrhovatel nevezme svůj návrh zpět, soud oddlužení povolí. Usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení bývá poslední věcí zveřejněnou v oddíle A insolvenčního rejstříku. Insolvenční soud v něm typicky stanoví povinnosti insolvenčnímu správci sdělit soudu své údaje, oznámit čas a místo konání přezkumného jednání a předložit zprávu o přezkumu. Dlužníku se stanoví povinnost hradit zálohu insolvenčního správce a dostavit se na přezkumné jednání.<sup>47</sup>

### 3.1 Úpadek dlužníka

Jak již bylo uvedeno na začátku kapitoly, v insolvenčním řízení je možné řešit úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka, proto si tento pojem více představíme. Co je považováno za úpadek definuje insolvenční zákon v ust. § 3 InsZ. Zákon rozeznává dvě formy úpadku, a to platební neschopnost a předlužení.

Z pohledu ekonomie je úpadek stav, kdy osoba není schopna bez vnější pomoci po ekonomické stránce fungovat. Platební neschopnost je stav, kdy zisk a peněžní toky dlužníka nejsou schopny vytvářet hotovost postačující ke krytí splatných dluhů. Předlužení představuje stav, kdy má dlužník vícero věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.<sup>48</sup> Úpadek, jako ekonomická kategorie, však má další právní, společenské a jiné konsekvence.

---

<sup>46</sup> § 395 InsZ

<sup>47</sup> Například usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 29. prosince 2022, č.j. MSPH 88 INS 19528/2022-A-9

<sup>48</sup> § 3 odst. 4 InsZ

Pro to, aby se dlužník nacházel v úpadku ve formě platební neschopnosti, je nezbytné kumulativní splnění třech podmínek. První z nich je pluralita věřitelů. Tato podmínka koresponduje s povahou insolvenčního řízení. Insolvenční návrhovaatel musí osvědčit, že dlužník má alespoň dva věřitele s pohledávkou po splatnosti delší než třicet dnů, kterou není schopen hradit. Pro mnohost věřitelů není rozhodný právní důvod vzniku pohledávky, může se jednat o pohledávky z právního jednání, zákona, či jiné právně relevantní skutečnosti. Současně tak není rozhodné, zda se jedná o pohledávku vykonatelnou nebo nevykonatelnou, podstatné je, aby její existence byla insolvenčnímu soudu doložena. K zamezení účelovým věřitelským návrhům slouží ust. § 143 odst. 2 InsZ. Zde zákonodárce určil, že za další osobu disponující splatnou pohledávkou za dlužníkem se nepovažuje věřitel, který sice pohledávkou disponuje, avšak tato na něj byla převedena v době kratší šesti měsíců před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Ustanovení slouží k tomu, aby nedocházelo k situacím, kdy bude vytvořena uměle mnohost věřitelů tím, že jeden věřitel postoupí část své pohledávky na jinou osobu, aby byla splněna mnohost věřitelů a mohl být podán insolvenční návrh. Současně tak judikatura vede věřitele k tomu, aby druhého známého věřitele a jeho pohledávku dostatečně konkretizovali. Nemělo by proto docházet k tomu, že budou podávány návrhy s pouhým tvrzením, že věřiteli jsou známy další věřitelé.<sup>49</sup>

Druhá podmínka je, že peněžité závazky dlužníka musí být po dobu delší než třicet dnů po lhůtě splatnosti a dlužník není schopen je plnit. Zde je třeba odlišit, zda dlužník opravdu objektivně není schopen své dluhy platit z důvodu nedostatku finančních prostředků, oproti situaci, kdy dlužník záměrně neplní své dluhy. Přičemž důkazní břemeno ohledně neschopnosti hradit dluhy tíží insolvenčního návrhovaatele. Nejvyšší soud opakovaně judikoval, že schopnost dlužníka uhradit splatné dluhy se „posuzuje nejen podle výše částek, s nimiž dlužník aktuálně disponuje (hotovost nebo zůstatek na bankovním účtu dlužníka), ale také podle jiného majetku dlužníka (movitých a nemovitých věcí, pohledávek a jiných majetkových hodnot). Teprve tehdy, není-li dlužník schopen využít k úhradě v insolvenčním řízení osvědčených splatných závazků ani tento svůj jiný majetek

---

<sup>49</sup> MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-849-8., s. 16-19

(např. pro omezení dispozic s tímto majetkem nebo pro jeho obtížnou zpeněžitelnost či dobytost), nepřihlíží se k němu ...“<sup>50</sup>

Poslední podmínka, je, že dlužník není schopen své závazky plnit. Insolvenční zákon pomáhá věřitelům stanovením tzv. domněnek platební neschopnosti, neboť věřitel má často ztíženou možnost doložit neschopnost dlužníka závazky hradit. Pokud je řádně doložena pluralita věřitelů a existence jejich splatných pohledávek, předpokládá se, že dlužník není schopen tyto závazky hradit a je na dlužníkovi, aby v rámci řízení prokázal opak. Rozhodnutí neplatit dluhy by mělo vždy pocházet od dlužníka a v ideálním případě by mělo být doprovázeno prohlášením, o kterém se věřitelé dozví.<sup>51</sup>

Když úpadek nastane, je nezbytné, aby se o něm dozvěděl soud, který rozhoduje, jak bude úpadek dlužníka řešen. Úpadek je možné řešit konkursem, reorganizací nebo oddlužením, kterému je věnována pozornost v této diplomové práci.

### 3.2 Oddlužení

Oddlužení představuje v současnosti nejvíce využívanou formu řešení úpadku dlužníka. Navrhovat řešení úpadku oddlužením může pouze dlužník. Cílem oddlužení je pomoci dlužníku z tíživé finanční situace, aby následně mohl začít nový ekonomický život bez dluhů. Jedná se o sanační způsob řešení dluhů.

Pokud soud oddlužení povolí, řízení vstoupí do fáze, kde věřitelé uplatňují své pohledávky. Po uplynutí lhůty pro přihlašování pohledávek se nařídí osobní jednání insolvenčního správce s dlužníkem za účelem zjištění jeho stanoviska k jednotlivým pohledávkám. O jednání se následně sepíše zpráva, které slouží jako podklad pro soud, který rozhodne o schválení či neschválení oddlužení. Soud určí při schválení oddlužení způsob provedení oddlužení. Nyní lze oddlužení realizovat zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře. Oddlužení pak trvá do doby jeho splnění případně zrušení.<sup>52</sup>

---

<sup>50</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. prosince 2013, sp. zn. 29 NSČR 113/2013

<sup>51</sup> MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-849-8., s. 18-21

<sup>52</sup> ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-714-6., s.501-504

## 4. Srovnání zahájení exekučního a insolvenčního řízení

Čtvrtá kapitola je věnována popisu, jak je možné zahájit exekuční řízení a jakým způsobem dojde k zahájení insolvenčního řízení, ve kterém bude řešeno oddlužení fyzické osoby. Budou představeny stěžejní instituty v obou řízeních, zejména pak bude přiblíženo, jak mohou věřitelé zahájení řízení ovlivnit. Závěrem budou shrnuty nejvýznamnější rozdíly a taktéž shodné prvky zahájení obou typů řízení.

### 4.1 Zahájení exekučního řízení

Exekuční řízení je řízení návrhové ve smyslu ust. § 35 EŘ. Řízení je zahájeno dnem, hodinou a minutou, kdy exekuční návrh došel soudnímu exekutorovi. Účinky exekučního návrhu jsou zachovány, i pokud návrh dojde soudu či jinému exekutorovi, ti jej následně neformálně postoupí správnému exekutorovi.<sup>53</sup> Volbu, který konkrétní exekutor povede exekuci, provádí dle ust. § 28 EŘ oprávněný svým návrhem, tedy návrh směřuje konkrétnímu exekutorovi ze seznamu exekutorů. Oprávněný si může vybrat jakéhokoliv soudního exekutora ze seznamu vedeného Exekutorskou komorou ČR. Platí princip, že soudní exekutor může vykonávat exekuční i další činnost na celém území České republiky, neplatí zde žádná místní příslušnost.<sup>54</sup>

Doručený návrh musí soudní exekutor přijmou a zpracovat. Typicky soudní exekutor podá žádost o pověření k vedení exekuce exekučnímu soudu. Následně jej zapíše do rejstříku exekucí, založí pro něj spis a přiřadí spisovou značku. Exekuční řízení se zahájí, i pokud návrh trpí vadami. Tyto je nutné pro další pokračování exekučního řízení odstranit, až následně je možné požádat exekuční soud o pověření k vedení exekuce. Se zahájením exekučního řízení se pojí řada hmotněprávních i procesně právních účinků. Podání exekučního návrhu staví promlčecí lhůtu nároku přiznaného exekučním titulem. Procesněprávním následkem je vznik skutečnosti určující pořadí uspokojení pohledávky oprávněného při rozvrhu. Zápisem do rejstříku exekucí rovněž vzniká překážka litispendence, což znamená, že nemůže být vedena další exekuce pro vymožení stejné povinnosti.

---

<sup>53</sup> KASÍKOVÁ, M. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 199.

<sup>54</sup> WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M.. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8, s. 51.



Překážka litispence má omezenou dobu trvání. Trvá, dokud se vede exekuce. Po skončení exekučního řízení překážka odpadá a nebrání novému zahájení řízení pro stejnou věc.<sup>55</sup>

#### 4.1.1 Exekuční návrh

„Exekuční návrh je základní procesní úkon oprávněné osoby, kterým se exekuční řízení zahajuje.“<sup>56</sup> Aktivně legitimován k podání návrhu je oprávněný, nebo ten, kdo prokáže, že na něj přešlo právo z exekučního titulu. Exekuční návrh musí obsahovat volbu konkrétního exekutora a obecné náležitosti podání. Musí z něj být patrné, kdo jej činí, které věci se týká a co sleduje, musí být podepsán a datován. Dále exekuční řád v ust. § 38 odst. 1 stanoví některé zvláštní náležitosti, kterými jsou:

- přesná identifikace účastníků řízení (jména/obchodní firma, datum narození/IČO, místo trvalého pobytu/sídlo),
- přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena a údaj o tom, zda, popřípadě v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil.

Oprávněný také označí důkazy, kterých se dovolává. Nezbytnou přílohou bude vždy exekuční titul, který bude rozebrán v následující podkapitole.

V rámci exekučního řízení může být vymáhána také smluvní pokuta stanovená určitou sazbou z určitého základu splatná teprve v budoucnu. Oprávněný je v tomto případě povinen náležitě objasnit mechanismus jejího výpočtu, tedy z jakého základu se počítá, zda z původně dlužné částky nebo aktuálně dlužné částky a musí být uvedena doba její splatnosti.<sup>57</sup>

Pokud návrh nesplňuje předepsané náležitosti, je neurčitý nebo nesrozumitelný, pak soudní exekutor vyzve oprávněného k opravě či doplnění návrhu, k čemuž mu určí lhůtu, jak stanoví ust. § 39 odst. 1 EŘ a současně jej poučí, že v případě nedoplnění návrhu bude návrh odmítnut. Jestliže oprávněný stanovené

---

<sup>55</sup> MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7. s 229-231.

<sup>56</sup> WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8, s. 52

<sup>57</sup> MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7, s. 297

lhůty k napravení nedostatků návrhu nevyužije a v řízení pro tyto nedostatky nelze pokračovat, soudní exekutor návrh na zahájení exekučního řízení podaný oprávněným odmítne dle ust. § 39 odst. 2 EŘ.

Návrh, který je kompletní a neobsahuje chyby má soudní exekutor povinnost předložit exekučnímu soudu a požádat o své pověření k vedení exekuce. Náležitosti žádosti stanoví ust. § 43a EŘ. Po doručení žádosti o pověření se exekuce zapisuje do neveřejného elektronického rejstříku zahájených exekucí, který vede Ministerstvo spravedlnosti ČR. Po podání žádosti má exekuční soud patnáct pracovních dnů na to, aby exekutora pověřil, nebo udělil exekutorovi pokyn, aby návrh odmítl, zamítl nebo exekuční řízení zastavil. Zatímco oprávněnému se doručuje vyrozumění o zahájení exekuce nejpozději do patnácti dnů od doručení pověření exekučním soudem, u povinného zákon nechává možnost doručit vyrozumění až s prvním exekučním příkazem. Důvod je jednoduchý, snahou je, aby se povinný o exekuci dozvěděl co možná nejdříve, aby zbytečně nekomplikoval a neztěžoval její průběh.<sup>58</sup>

Exekuční řízení může skončit zamítnutím exekučního návrhu. Jde o situaci, kdy návrh sice splňuje stanovené náležitosti, rovněž je k němu připojen exekuční titul, ale i přesto je zjištěn jiný nedostatek bránící vedení exekuce. Soudní exekutor totiž zkoumá, zda byl exekuční titul vydán orgánem, který k tomu měl pravomoc, zda je vykonatelný po formální i materiální stránce<sup>59</sup>, zda oprávněný a povinný jsou věcně legitimováni a zda právo není prekludováno. Pokud soudní exekutor zjistí, že nejsou splněny zákonné předpoklady vedení exekuce, exekuční návrh zamítne do patnácti dnů ode dne jeho doručení, případně do patnácti dnů ode dne následujícího po skončení lhůty stanovené pro doplnění návrhu.<sup>60</sup>

#### 4.1.2 Exekuční titul

Obligatorní přílohu exekučního návrhu a materiální předpoklad exekučního řízení představuje exekuční titul. Jedná se o rozhodnutí, ze kterého je patrna

---

<sup>58</sup> WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, 399 s., ISBN 978-80-7502-602-6, s. 66-67.

<sup>59</sup> Formální hledisko vykonatelnosti je třeba dovodit z předpisu, dle kterého byl exekuční titul vydán, v OSŘ se jedná o ust. § 160 až 162, 170, 172 a 175 OSŘ. Z materiálního hlediska je rozhodnutí vykonatelné pokud, obsahuje řádné označení oprávněné a povinné osoby a vymezení rozsahu a obsahu povinnosti a lhůty k jejímu splnění

<sup>60</sup> KASÍKOVÁ, M. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 274

povinnost povinného něco konat, typicky zaplatit určitou částku, vyklidit nemovitost atd. Tato povinnost nebyla splněna dobrovolně a musí se přistoupit k jejímu vymáhání v rámci exekučního řízení. Kromě originálu exekučního titulu je možné doložit ověřenou kopii s vyznačením doložky vykonatelnosti. Doložku vykonatelnosti na exekuční titul vyznačí orgán, který exekuční titul vydal po uplynutí pariční lhůty. Jedná se o lhůtu určenou k dobrovolnému splnění povinnosti. Lhůta začíná plynout okamžikem právní moci rozhodnutí a její délka závisí na rozhodnutí orgánu, který rozhodnutí vydal. Pakliže žádná pariční lhůta určena není, použije se nevyvratitelná domněnka, že pariční lhůta je rovna třem dnům od právní moci rozhodnutí. U povinnosti vyklidit byt je pariční lhůta patnáct dnů od právní moci rozhodnutí. Pokud lhůta uplyne marně, rozhodnutí nabývá vykonatelnosti.<sup>61</sup>

Splnění požadavku na vykonatelnost rozhodnutí se posuzuje ke dni, kdy došel návrh soudnímu exekutorovi. Den podání návrhu je podstatný v případech, kdy se soudní exekutor rozhodne provést exekuci na peněžité plněním vydáním exekučního příkazu prodejem movitých věcí, nemovitostí či závodu povinného, neboť v těchto případech je pro pořadí, v němž se oprávnění uspokojují významný den zahájení exekučního řízení. (srov. ust. § 332 odst. 1 a 3, § 337c odst. 5 a § 338ze odst. 5 OSŘ). Nastačí proto, aby rozhodnutí nabylo vykonatelnosti až v průběhu exekučního řízení. Tímto by oprávněný získával neoprávněně lepší pořadí pro uspokojení své pohledávky na úkor oprávněných, kteří čekali na to, až se jejich exekuční titul stane vykonatelným.<sup>62</sup>

Demonstrativní výčet všech exekučních titulů nalezneme v ust. § 40 odst. 1 EŘ. Exekuční titul je určitým propojením nalézacího řízení se řízením vykonávacím a může být vydán pouze orgánem, který disponuje pravomocí uložit povinnost k plnění. Kromě výše uvedených formálních náležitostí, musí mít exekuční titul také náležitosti materiální. Mezi tyto řadíme: specifikaci konkrétních osob, zcela určité vymezení práv a odpovídajících povinností včetně jejich rozsahu a lhůty pro splnění.<sup>63</sup>

---

<sup>61</sup> ADAMOVI, H., HANÁKOVÁ, V., HRDLIČKA, M., JURÁŠ, M., KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ, I., LAVICKÝ, P., ŠTEVČEK, M. *Exekuční řád: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-23]. ASPI\_ID KO120\_2001CZ. Dostupné z: [www.aspi.cz](http://www.aspi.cz). ISSN 2336-517X. § 35 - 41

<sup>62</sup> SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-863-4, s. 201-209.

<sup>63</sup> MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*

Mezi vůbec nejčastější exekuční tituly je možné zařadit rozsudky a elektronické platební rozkazy. Lze se ale setkat i s tím, že exekučním titulem jsou trestněprávní rozhodnutí, typicky při přiznání náhrady majetkové či nemajetkové újmy v penězích. V praxi se dále setkáme s exekučními tituly tzv. veřejnosprávními. Pod tuto kategorii je možno zařadit výkazy nedoplatků zdravotních pojišťoven, výkazy nedoplatků České správy sociálního zabezpečení, či rozhodnutí vydávaná Českých telekomunikačním úřadem. Zmínit je třeba rovněž exekuční titul ve formě rozhodčího nálezu. Exekučním titulem může být rozhodčí nález vydaný stálými rozhodčími soudy, nebo jednotlivými rozhodci. Pravomoc obou těchto subjektů může být založena pouze rozhodčí smlouvou sjednanou mezi účastníky sporu.<sup>64</sup> Judikatura se v minulosti obsáhle věnovala způsobilosti rozhodčího nálezu být exekučním titulem. Nejvyšší soud konstatoval, že je nutné, aby se exekuční soud zabýval v případě rozhodčího nálezu též otázkou, zda byl tento vydán orgánem s příslušnou pravomocí. Zjištění nedostatku pravomoci k vedení řízení má vést k zamítnutí exekučního návrhu.<sup>65</sup> Neplatnosti rozhodčích doložek se věnoval opakovaně ve své judikatorní činnosti rovněž Nejvyšší soud, který velkým senátem občanskoprávního a obchodního kolegia definitivně rozhodl o absolutní neplatnosti rozhodčí smlouvy neobsahující přímé určení rozhodce ad hoc nebo konkrétní způsob jeho určení. Za obcházení zákona Nejvyšší soud ČR označil smluvní ujednání v rozhodčí smlouvě, které by stanovilo, že rozhodce bude určen jednou smluvní stranou ze seznamu rozhodců vedeného právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem a řízení bude vedeno podle pravidel vydaných touto právnickou osobou.<sup>66</sup> Důsledkem neplatnosti rozhodčí doložky je okolnost, že rozhodčí nález nemá způsobilost být exekučním titulem. Jestliže by přesto byla exekuce zahájena, je nutné jí zastavit, a to i pokud povinný neplatnost rozhodčí doložky v průběhu rozhodčího řízení nenamítal.<sup>67</sup>

### 4.1.3 Role soudu v exekučním řízení

Jak již bylo dříve v této diplomové práci zmíněno, příslušným soudem ve věcech exekučních je okresní soud dle trvalého pobytu osoby povinné. Pro

---

*a o změně dalších zákonů.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7.s. 310 - 311

<sup>64</sup> Tamtéž s. 310-315

<sup>65</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2008 sp. zn. 21 Cdo 287/2006

<sup>66</sup> Usnesení velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 11. května 2011 sp. zn. 31 Cdo 1945/2010

<sup>67</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 4. června 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18

vedení exekuce potřebuje soudní exekutor pověření, o které požádá dle ust. § 43a odst. 1 EŘ. Jsou-li dány předpoklady pro pověření, soud jej vydá do patnácti dnů ode dne doručení návrhu. Jestliže zákonem stanovené předpoklady splněny nejsou, soud dá exekutorovi pokyn k odmítnutí nebo zamítnutí exekuce, nebo k tomu, aby bylo exekuční řízení zastaveno. Po pověření exekuce může soudní exekutor zjišťovat a zajišťovat majetek povinného.<sup>68</sup> Oprávněný v této fázi může pomoci soudnímu exekutorovi, pokud má nějaké informace o majetku povinného. Nicméně další postup v rámci exekučního řízení je již pouze na soudním exekutorovi a oprávněný de facto nemůže postup nijak ovlivnit, kromě dispozice s návrhem jako takovým.

Pověření soudního exekutora vedením exekuce je fakticky nejpodstatnějším úkonem soudu v rámci exekučního řízení. Neboť exekuční soud až na výjimky neudílí pokyny soudnímu exekutorovi, ani jeho činnost dále neřídí. Exekuční soud nevykonává dohled nad činností soudního exekutora. Taktéž neslouží jako pomoc povinnému. Exekuční soud dále vydává rozhodnutí, jejichž vydání mu svěřuje EŘ. Exekuční soud rozhoduje například o odkladu exekuce, pokud lze rozhodnout i bez návrhu ve smyslu ust. § 54 odst. 11 EŘ. O odkladu exekuce bude exekuční soud rozhodovat také dle ust. § 54 odst. 12 EŘ, pokud odkladu exekuce nevyhoví soudní exekutor. Dále exekuční soud rozhoduje o zastavení exekuce bez návrhu ve smyslu ust. § 55 odst. 5 EŘ nebo pokud se zastavením nesouhlasí oprávněný nebo na žádost soudního exekutora, viz ust. § 55 odst. 4 EŘ. Dle ust. § 88 odst. 3 EŘ rozhoduje soud o námitkách účastníka řízení proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, jestliže nevyhoví v plném rozsahu soudní exekutor.

## 4.2 Zahájení insolvenčního řízení

V souladu s ust. § 97 odst. 1 InsZ se za okamžik zahájení insolvenčního řízení považuje den, kdy návrh, který nevykazuje vady, dojde věcně příslušnému soudu. Ve věcech insolvenčních je věcně příslušný krajský soud. Místně příslušný je soud, v jehož obvodu je krajský soud dlužníka.

Stejně jako u řízení exekučního, je u insolvenčního řízení nutné k jeho zahájení podat návrh. Zásadním rozdílem v zahájení řízení exekučního

---

<sup>68</sup> *POVĚŘENÍ SOUDNÍHO EXEKUTORA VEDENÍM EXEKUCE*. Online. In: Justice.cz EXEKUCE. 2024. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/povereni-soudniho-exekutora-vedenim-exekuce/>. [cit. 2024-02-20].

a insolvenčního je skutečnost, že pokud je dlužník v úpadku, mohou insolvenční návrh podat dlužník i věřitel.<sup>69</sup>

Mezi náležitosti insolvenčního návrhu patří:

- označení navrhovatele a dlužníka (případně taktéž zástupců),
- osvědčení úpadku či hrozícího úpadku,
- uvedení skutečností, z nichž vyplývá oprávnění věřitele podat návrh,
- označení důkazů,
- vlastní návrh, čeho se navrhovatel domáhá (ust. § 103 InsZ),
- úředně ověřený podpis, pokud není podáno DS nebo v elektronické podobě.<sup>70</sup>

Protože je pro zahájení insolvenčního řízení nesmírně důležité to, aby byl prokázán úpadek, případně hrozící úpadek dlužníka, musí být tvrzeny okolnosti, které tomu nasvědčují. Tyto skutečnosti nestačí pouze tvrdit, navrhovatel je musí i dokázat. Proto se insolvenční návrh neobejde bez řady dalších příloh. Pokud je návrh podáván dlužníkem, musí doložit seznam majetku, ve kterém dlužník jednotlivě označí svůj majetek včetně pohledávek, u kterých uvede skutečnosti, na kterých se zakládají, jejich výši a vyjádří se i k jejich dobytosti. Dále dlužník předkládá seznam závazků, kde označí věřitele, o nichž je mu známo, že vůči němu mají pohledávku, nebo ji vůči němu uplatňují. Dlužník uvede alespoň přibližnou výši jednotlivých pohledávek a splatnost pohledávek. Dlužník může současně uvést, zda některou pohledávku popírá a uvést k tomu své důvody, zvláště se pak uvádí zajištění věřitelé<sup>71</sup>. Zde je třeba uvést, že dlužníci, kteří mají velké množství dluhů, které jsou již vymáhány exekučně, často nemají příliš přehled o jejich skutečné výši či množství. Podstatné pro osvědčení úpadku je, aby bylo prokázáno, že dlužník má alespoň dva závazky po splatnosti. Pokud dlužník prokáže, že má tyto dva závazky, soud bere úpadek za prokázaný a již nepožaduje po dlužníkovi, aby dokládal další splatné pohledávky. Není proto zcela ojedinělé, že v přílohách k insolvenčnímu návrhu najdeme v seznamu závazků tvrzené a doložené pouze dvě

---

<sup>69</sup> Pokud je zde pouze hrozící úpadek, může podat jen dlužník

<sup>70</sup> WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022, 399 s., ISBN 978-80-7502-602-6., s. 241-244

<sup>71</sup> Jedná se o přednostně uspokojované pohledávky

pohledávky, zatímco v sekci přihlášek je zveřejněno i dvacet přihlášek pohledávek od různých věřitelů.

I navrhovatel věřitel, je povinen prokázat dlužníkuv úpadek. Proto v návrhu tvrdí, že má vůči dlužníkovi splatnou pohledávku, ke které doloží její přihlášku do insolvenčního řízení.<sup>72</sup>

Pro řadu písemností v insolvenčním řízení existují formuláře, jež mají za cíl komunikaci účastníků s insolvenčním soudem usnadnit. To však není případ samotného věřitelského insolvenčního návrhu. Zde formulář neexistuje a postačí, když bude podán písemně se splněním jeho povinných náležitostí. Podává-li návrh věřitel, je nutné, aby zaplatil soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč a dále zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 50.000,- Kč, pokud návrh směřuje proti právnické osobě – podnikateli, nebo 10.000,- Kč, pokud směřuje proti právnické osobě – nepodnikateli nebo fyzické osobě.<sup>73</sup>

Je-li podán návrh věřitelem, soud jej doručuje dlužníkovi do vlastních rukou, v opačném případě se tak neděje. Věřitel má možnost se s návrhem seznámit ve veřejném insolvenčním rejstříku. Důvodem doručování insolvenčního návrhu, který podal věřitel, je také to, že pokud dlužník má zájem řešit svůj úpadek oddlužením, může toto navrhnou insolvenčnímu soudu do třiceti dnů od doručení návrhu.

Vzhledem k tomu, že tato práce je zaměřena na samotné oddlužení fyzické osoby, je třeba konstatovat, že fyzické osoby ve valné většině návrh podávají samy. Nepodávají však samotný insolvenční návrh, nýbrž již soudu navrhují konkrétní způsob řešení jejich úpadku. Proto dlužníci na jednotném formuláři podávají insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení.<sup>74</sup>

Insolvenční soud oznamuje zahájení insolvenčního řízení vyhláškou, kterou zveřejní nejpozději do dvou hodin poté, kdy mu došel insolvenční návrh, nebo kdy byl učiněn záznam do spisu. V době doručení návrhu mimo úřední hodiny soudu a v dny pracovního klidu dochází ke zveřejnění vyhlášky nejpozději do dvou hodin po zahájení úředních hodin nejbližšího pracovního dne soudu. U insolvenčního návrhu, který je spojen s návrhem na povolení oddlužení činí lhůta tři pracovní dny ode dne, kdy návrh došel insolvenčnímu soudu.<sup>75</sup> Zveřejněním vyhlášky

---

<sup>72</sup> § 105 InsZ

<sup>73</sup> § 108 odst. 1 InsZ

<sup>74</sup> § 106 InsZ, § 390 odst. 1 InsZ, § 391 odst. 3 InsZ

<sup>75</sup> § 101 odst. 1 a 2 InsZ

v insolvenčním rejstříku celé řízení začíná. Řízení se přidělí spisová značka, pod kterou je řízení následně vedeno po celou dobu. Návrh je možné vzít zpět do rozhodnutí o úpadku.<sup>76</sup>

#### 4.2.1 Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení

Jak již bylo uvedeno, insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy bezvadný návrh dojde příslušnému soudu. Zahájení insolvenčního řízení sebou nese řadu důsledků, které mají vliv zejména na věřitele dlužníka. Účinky insolvenčního řízení nastávají okamžikem zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku.<sup>77</sup> Výčet účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení obsahuje ust. § 109 InsZ. Smyslem daného ustanovení je především bránit věřitelům, aby si vylepšovali svou pozici v rámci insolvenčního řízení. Současně je cílem chránit majetek dlužníka před snížením jeho hodnoty v důsledku individuálního uspokojování pohledávek věřitele, aby tento majetek mohl být následně využit v rámci poměrného uspokojování věřitelů.

Prvním a velmi významným důsledkem zahájení insolvenčního řízení je, že toto řízení představuje procesní překážku pro civilní sporné řízení. Soud v civilním řízení nemá pravomoc věc projednat. Svůj nárok proto dlužník musí uplatnit v rámci insolvenčního řízení přihláškou, nikoli žalobou u civilního soudu. Samozřejmě pokud to povaha nároku umožňuje.<sup>78</sup> Výčet pohledávek, které není možné v rámci insolvenčního řízení uspokojit nabízí ust. § 170 InsZ.

Může se stát, že věřitel nedostojí požadavkům insolvenčního zákona a žalobu i přes nastalé účinky insolvenčního řízení podá, anebo již žalobu podal v minulosti a u civilního soudu již probíhá řízení ve věci jeho nároku. Pak je na civilním soudu, aby se s účinky spojenými se zahájením insolvenčního řízení vypořádal v rámci probíhajícího občanskoprávního sporu. Správný postup obecných soudů popsal Nejvyšší soud, přičemž s tímto závěrem vyslovil souhlas rovněž Ústavní soud ve svém nálezu, když konstatoval, že dokud není postaveno najisto, zda bude v zahájeném insolvenčním řízení rozhodnuto pravomocně v první fázi o úpadku dlužníka, je povinností obecného soudu, u něhož byla podána žaloba v rozporu s ust. § 109 odst. 1 písm. a) InsZ, aby ponechal řízení o žalobě v klidu,

---

<sup>76</sup> § 129 odst. 1 InsZ

<sup>77</sup> § 109 odst. 4 InsZ

<sup>78</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 109, marg. č. 9-18



tedy nečinil žádné procesní úkony, případně řízení přerušil. Přičemž pokud není rozhodnuto o úpadku a pominou účinky insolvenčního řízení, v řízení je možné pokračovat.<sup>79</sup> Komentářová literatura k ust. § 109 InsZ se věnuje především vztahu insolvenčního řízení a řízení civilního včetně jejich vzájemné neslučitelnosti. Dle mého názoru lze ust. § 109 odst. 1 písm. a) InsZ vztáhnout rovněž na řízení vedené Finančním arbitrem či Českým telekomunikačním úřadem.

Dalším významným důsledkem zahájení insolvenčního řízení je stavení promlčecích a prekluzivních lhůt. Neděje se tak ale u všech pohledávek. Ke stavení lhůt totiž nedochází u pohledávek, které není možné v rámci insolvenčního řízení uspokojit. Nejvyšší soud se v nedávném rozhodnutí vyjadřoval k promlčení těchto pohledávek po skončení insolvenčního řízení, přičemž uzavřel, že insolvenční úprava nebrání tomu, aby k promlčení pohledávky došlo, ač ji věřitel nemůže po dobu trvání účinků rozhodnutí o úpadku přihlásit ani uplatnit v rámci soudního nebo rozhodčího řízení v souladu s ust. § 140c InsZ. Závěrem Nejvyšší soud konstatoval, že není dán společenský zájem na tom, aby se po skončení insolvenčního řízení vymáhaly pohledávky, které nemohly být uplatněny a poměrně uspokojeny v rámci insolvenčního řízení.<sup>80</sup>

Zahájení insolvenčního řízení s sebou přináší i řadu dalších důsledků, které nebudou již rozebírány dopodrobna, nelze je však nezmínit. Okamžikem zveřejnění vyhlášky v insolvenčním rejstříku není možné uplatnit dohodu věřitele a dlužníka o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů. Pokud by se v plnění dohody pokračovalo, došlo by významným způsobem k poškození principu poměrného uspokojení věřitelů, na kterém stojí celé insolvenční řízení.

Po zahájení insolvenčního řízení neběží lhůty k uplatnění práva na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení. U ostatních pohledávek dojde k zastavení běhu promlčecí lhůty po jejím uplatnění přihláškou. Nastalé účinky trvají do okamžiku právní moci rozhodnutí, kterým insolvenční řízení končí.<sup>81</sup>

---

<sup>79</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 14. března 2013, sp. zn. II. ÚS 3810/12

<sup>80</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. srpna 2022, sp. zn. 29 ICdo 110/2021

<sup>81</sup> BROŽ, J., BUDÍN, P., DADAM, A., KOZÁK, J., PACHL, L., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-3]. ASPI\_ID KO182\_2006CZ. Dostupné z: [www.aspi.cz](http://www.aspi.cz). ISSN 2336-517X.

#### 4.2.2 Možnosti provedení exekuce

Insolvenční řízení obecně představuje intenzivní omezení rovněž pro řízení exekuční. Z ust. § 109 odst. 1 písm. c) InsZ ve spojení s ust. § 140e InsZ plyne, že exekuci, která by postihovala majetek náležící do majetkové podstaty je sice možné nařídit, není jí však možné provést. Toto omezení se váže na veškeré exekuce zahájené po zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení, a také na exekuce zahájené před tímto okamžikem. Výjimkou, kde lze nařídit a provést výkon pohledávky i po zahájení insolvenčního řízení, jsou pohledávky označené jako pohledávky za majetkovou podstatou či pohledávky jim na roveň postavené. Výkon exekuce musí být v souladu s rozhodnutím insolvenčního soudu podle ust. § 203 odst. 5 InsZ. Další výjimku může připustit insolvenční soud v konkrétním případě, zde komentářová literatura uvádí případ, kdy opakovaně dojde k podání šikanózního insolvenčního návrhu v předvečer provedení exekuce.<sup>82</sup>

Více bude vztah obou řízení rozebrán v poslední kapitole této diplomové práce.

#### 4.2.3 Zákaz uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění

Účelem omezení nabytí nového zajištění je zamezit tomu, aby si věřitel vylepšoval pozici v rámci insolvenčního řízení. Zajištěného věřitele přesně vymezuje ust. § 2 odst. g) InsZ, dle kterého se zajištěným věřitelem rozumí: „*věřitel jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to jen zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy; zajištěným věřitelem je i agent pro zajištění podle zákona o dluhopisech.*“

Omezení k uplatnění a nabytí práva na uspokojení ze zajištění se vztahuje na veškerý majetek dlužníka. Právo ze zajištění není možné uplatnit v rámci soudního ani jiného řízení. V případě nutnosti je možné ad hoc na základě předběžného opatření do doby rozhodnutí o úpadku dané omezení rozhodnutím insolvenčního soudu podle ust. § 82 odst. 2 písm. b) InsZ zrušit. V komentáři k ust. § 109 InsZ je přikládána velká váha časovému okamžiku uplatnění práva na uspokojení ze zajištění. Autor komentáře zastává názor, že pokud zajištěný věřitel

---

<sup>82</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 109, marg. č. 19-28.

své právo uplatní ještě před zveřejněním vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení, může dojít k uspokojení zajištěného věřitele mimo insolvenční řízení a na pohledávku se nebudou vztahovat účinky automatického moratoria. Upozorňuje ale současně na fakt, že takové jednání věřitele může být posouzeno jako neúčinné vůči majetkové podstatě dle ust. 240 až 242 InsZ.<sup>83</sup>

Zákon již výslovně neřeší, co se stane, pokud zajištěný věřitel poruší zákaz uplatnit práva na uspokojení ze zajištění. Otázkou se zabýval Nejvyšší soud, který rozhodoval ve věci, kde došlo ke zpeněžení zástavy v době po zahájení insolvenčního řízení. Nejvyšší soud k tomu konstatoval, že pokud dojde k porušení ust. § 109 odst. 1 písm. b) InsZ je na insolvenčním správci, aby posoudil, zda předmět sepíše do majetkové podstaty (např. když dospěje k závěru, že se kupující nestali vlastníky daného podmětu), nebo zda se bude domáhat zaplacení částky získané zajištěným věřitelem z prodeje majetku. To přichází v úvahu zejména pokud nelze zpochybnit vlastnické právo osob, na které byl předmět neoprávněně převeden, přičemž není vyloučeno, aby správce z opatrnosti učinil obojí. Jinými slovy, vyjde-li v řízení najevo, že insolvenční správce sepsal předmět zajištění do majetkové podstaty dlužníka a nabyvatelé předmětu zajištění podali žalobu o jeho vyloučení z majetkové podstaty dlužníka, bude možno o žalobě na zaplacení částky získané prodejem předmětu zajištění rozhodnut až na základě výsledku řízení o vylučovací žalobě. Tvrzenou neplatnost smluv o zajišťovacím převodu vlastnického práva je nutné řešit v rámci sporu o pořadí přihlášených pohledávek, kterou podává věřitel.<sup>84</sup>

### 4.3 Závěrečné porovnání

Stěžejním rozdílem v případě zahájení exekučního řízení a insolvenčního řízení je, že v exekučním řízení je jedinou oprávněnou osobou k podání návrhu oprávněný. V řízení insolvenčním může insolvenční návrh podat věřitel i dlužník. V případě, že se úpadek řeší oddlužením, bude obvyklé podání dlužnického insolvenčního návrhu. V exekučním řízení je to tedy oprávněný, který může výrazným způsobem ovlivnit, zda dojde k zahájení řízení. Naopak insolvenční řízení bude často zahájeno i bez vědomosti věřitele, a ten v konečném důsledku

---

<sup>83</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 109, marg. č. 51-52.

<sup>84</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2018, sp. zn. 29 Cdo 2611/2016

nemůže zahájení řízení dlužníkem ovlivnit. Řešení dlužníkovi finanční situace oddlužením je pro věřitele spíše nechtěné, neboť většinou rapidně poklesne uspokojení pohledávek věřitelů. Jak v řízení insolvenčním, tak exekučním, platí, že pokud věřitel, respektive oprávněný podává návrh, musí být schopen doložit oprávněnost tohoto podání. V obou řízeních je třeba prokázat existenci pohledávky.

Insolvenční řízení je o mnohé transparentnější, neboť všechny podstatné dokumenty se zveřejňují ve volně přístupném insolvenčním rejstříku. Věřitel se v insolvenčním rejstříku dozví i přibližné uspokojení své pohledávky. Pro exekuce žádný veřejný rejstřík veden není. V případě, že se oprávněný rozhodne zahájit exekuční řízení, bude ho nejvíce zajímat, zda má povinný nějaké další exekuce, jelikož s počtem zahájených exekučních řízení většinou klesá i možnost uspokojení pohledávky oprávněného, který je až několikrát v pořadí. Informaci o exekučním řízení nelze zjistit zdarma, povinný musí za výpis z Centrální evidence exekucí ČR zaplatit.

Rozdíl je taktéž v možném počtu vedených řízení. Insolvenční řízení může být s jedním dlužníkem vedeno pouze jediné, avšak exekučních řízení může být na téhož povinného nařízeno několik.

V rámci insolvenčního řízení je patrná výraznější role soudu, než je tomu u exekuce. K tomu je třeba doplnit, že v každém řízení je věcně příslušný odlišný soud. Exekuce je záležitostí okresních soudů a insolvenční agendu řeší krajské soudy. Soudní exekutor může řadu úkonu učinit sám a soud ve věci koná jen v případech stanovených EŘ. Oproti tomu insolvenční správce potřebuje ke většině podstatných rozhodnutím svolení soudu. Insolvenční správce v řízení vystupuje spíše jako zprostředkovatel mezi věřiteli, dlužníkem a soudem. Avšak insolvenční správce i soudní exekutor mohou dobře odvedenou prací ovlivnit míru uspokojení věřitelů v obou řízeních.

## 5. Srovnání uspokojení pohledávky v exekučním řízení a při oddlužení fyzické osoby

Pátá kapitola této diplomové práce je zaměřena na kýžený výsledek exekučního a insolvenčního řízení, uspokojení věřitele. V obou řízeních bude popsáno, jakým způsobem může věřitel očekávat, že bude uspokojena jeho pohledávka. Budou přiblíženy možné způsoby provedení exekuce v rámci exekučního řízení, jak jsou řešeny souběhy více exekucí a jakým způsobem může oprávněný změnit soudního exekutora. V oblasti oddlužení bude věnována pozornost přihlášce pohledávky včetně procesu přezkoumání pohledávky, popírání pohledávky a jejímu následnému uspokojování.

### 5.1 Provádění exekuce

Existuje řada způsobů, jak exekuci provést. Výběr toho konkrétního náleží soudnímu exekutorovi. Je to zcela logické, neboť soudní exekutor před volbou konkrétního způsobu provedení exekuce lustruje majetek povinného. Má proto nejlepší přehled o tom, jaký způsob provedení exekuce bude v konkrétním případě nejefektivnější.<sup>85</sup>

Výčet způsobů provedení exekuce poskytuje ust. § 59 EŘ. Provedení exekuce na peněžitá plnění je přípustné následujícími způsoby:

- srážkami ze mzdy a jiných příjmů,
- příkázáním pohledávky,
- prodejem movitých věcí a nemovitých věcí,
- postižením závodu,
- správou nemovité věci,
- pozastavením řidičského oprávnění.

Způsob exekuce k vymožení jiné, než peněžité povinnosti se řídí povahou uložené povinnosti. Ust. § 59 odst. 2 EŘ předpokládá provedení exekuce:

- vyklizením,
- odebráním věci,
- rozdělením společné věci,

---

<sup>85</sup> KASÍKOVÁ, M. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9. s. 544-545

- provedením prací a výkonů.

Jednotlivé způsoby provedení nejsou všechny komplexně upraveny v exekučním řádu, neboť je upravuje OSŘ, který se k EŘ použije subsidiárně. Avšak soudní exekutor nemůže volit jiný způsob provedení exekuce než ten, který výslovně připouští EŘ.

Účelem exekuce je dosáhnout uspokojení pohledávky oprávněného. Zároveň ale dosažení cílů exekuce nemá trestat povinného za nesplnění povinnosti. Ve světle judikatury Ústavního soudu ČR, nesmí být zvolené způsoby provedení exekuce pro povinného zcela likvidační.<sup>86</sup> Konkrétní způsob vymození povinnosti je nutné zvolit přiměřeně s ohledem na rozsah vymáhané povinnosti. Zvolený způsob provedené exekuce musí směřovat proti majetku, který odpovídá svou hodnotou výši vymáhaných nároků. Jako příklad lze uvést, že za nepřiměřené je nutné považovat, jestliže by soudní exekutor prováděl exekuci prodejem nemovité věci v hodnotě 15 mil. pro pohledávku za jízdné bez jízdního dokladu ve výši zhruba 1.500,- Kč. Dále se zohlední i očekávaná výše úroků z prodlení a možné náklady řízení. Výše vymáhaného plnění a pravděpodobná hodnota majetku povinného se v rámci exekučního řízení proměňuje. Soudní exekutor vyhledává majetek a vydává další exekuční příkazy, až do doby, kdy je pohledávka zcela splacena včetně všech nákladů. Jestliže by se v průběhu řízení ukázal rozsah postiženého majetku jako nepřiměřený, soudní exekutor exekuční příkaz zruší.<sup>87</sup>

Obecně platí, že jednotlivé způsoby provedení exekuce lze mezi sebou kombinovat. Exekučním příkazem si exekutor majetek pro provedení exekuce zajistí. Povinnému tím vzniknou omezení s ohledem na nemožnost s majetkem nakládat a zároveň tím exekuce získá výhodnější pořadí v případě střetu exekucí. Vydání více exekučních příkazů musí být v souladu s pravidlem, že majetek takto zajištěný bude dosahovat maximálně výše pohledávky a jejího příslušenství. Více způsobů lze exekuci provádět postupně nebo i současně. Pořadí provedení jednotlivých způsobů exekuce upravuje ust. § 58 odst. 2 EŘ. Přičemž lze dospět k závěru, že se jedná o úpravu pořadí až faktického provedení, nikoli vydání exekučního příkazu. Tedy soudní exekutor může vydat několik exekučních příkazů

---

<sup>86</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 31. října 2007, sp. zn. I. ÚS 752/04

<sup>87</sup> SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-863-4, s. 519-520

a užívat jich k provedení exekuce až do doby, kdy je naplněn účel exekučního řízení.<sup>88</sup>

Postupně se exekuce provede:

- příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a nepostačuje-li to, pak příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu,
- příkázáním jiné peněžité pohledávky s výjimkou pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, postižením jiných majetkových práv, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, správou nemovité věci nebo pozastavením řídičského oprávnění, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmena a),
- prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí, které povinný nepoužívá k bydlení sebe a své rodiny, postižením závodu nebo příkázáním pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) a b), a
- prodejem nemovitých věcí, které povinný používá k bydlení sebe a své rodiny, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) až c).<sup>89</sup>

Z judikatury Nejvyššího soudu ČR vyplývá, že k využití dalšího způsobu provedení v pořadí není potřeba vyčerpat způsoby předchozí, jestliže je zřejmé, že nebudou postačovat k vymožení pohledávky. Bude tomu tak také, pokud by náklady na provedení konkrétního způsobu pravděpodobně převýšily výtěžek.<sup>90</sup> Dále ust. § 59 odst. 3 EŘ připouští provedení exekuce i v jiném pořadí, než stanoví odst. 2 téhož ustanovení a to, pokud to navrhne povinný nebo k tomu výslovně udělí svůj souhlas. Je ale třeba opětovně zdůraznit, že volba konkrétního způsobu provedení exekuce náleží exekutorovi.

Soudní exekutor volbu činí v návaznosti na zjištění ohledně majetku povinného. Všechny exekuční příkazy se nevydávají současně, neboť majetek povinného se zjišťuje průběžně. Zpravidla nejvíce exekučních příkazů soudní exekutor vydá před tím, než je do rejstříku exekucí zapsána doložka provedení exekuce. K vydání exekučního příkazu může dojít také tehdy, kdy je již exekuce

---

<sup>88</sup> MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7.s. 594 - 595

<sup>89</sup> § 58 odst. 2 písm. a) až d) EŘ

<sup>90</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. března 2018 sp. zn. 20 Cdo 3165/2017

prováděna na základě jiného exekučního příkazu, ale je zjištěn další majetek povinného, který patří do předešlé kategorie. To zákonitě neznamená, že bude předchozí exekuční příkaz zrušen. Od realizace dříve vydaného exekučního příkazu však exekutor upustí tehdy, dospěje-li k závěru, že později vydaný exekuční příkaz, postačí k naplnění účelu exekuce. Volba způsobu provedení musí zohlednit také to, aby k naplnění účelu exekuce došlo, co možná nejrychlejším způsobem. Co se týká odhadu ceny majetku povinného, obecně platí, že soudní exekutor si o majetku může učinit úsudek sám. Není nutné přibírat soudního znalce k ocenění veškerého majetku povinného, je třeba tak učinit pouze tam, kde to výslovně požaduje zákon, typicky u nemovitých věcí, jak stanoví ust. § 336 OSŘ.<sup>91</sup>

Ještě si v krátkosti dovolím představit jednotlivé kategorie, které jsou pro provedení exekuce exekučním řádem připouštěny.

První kategorii, kterou EŘ upřednostňuje před všemi ostatními, je příkázání pohledávky z účtu povinného. Je tomu tak proto, že způsob lze považovat za zřejmě nejméně invazivní. Provedení s sebou nenese žádné zvláštní náklady a ochrana povinného je realizována tím, že má možnost výběru peněžních prostředků do výše trojnásobku životního minima jednotlivce. Dále může povinný vybírat exekuci nepodléhající prostředky na chráněném účtu. Nepostačuje-li k úhradě příkázání pohledávky z účtu povinného je možné přistoupit i k provedení exekuce příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného.

Do druhé kategorie je možné řadit postižení příjmů povinného, příkázání pohledávky, pozastavení řídičského oprávnění a správa nemovité věci. Způsoby lze opětovně označit za méně invazivní, když předmětem jsou příjmy, kterých povinný pravidelně dosahuje. Povinný je chráněn tím, že je určena část příjmu, která exekuci nepodléhá. U těchto způsobů provedení je většinou třeba počítat s delším časovým horizontem jejich provádění.

Třetí kategorie již představuje invazivnější zásah do majetkových práv povinného. Taktéž dochází k dovolenému zásahu do práva na nedotknutelnost obydlí a soukromí, když zaměstnanci soudního exekutora vstupují do obydlí užívaného nebo vlastněného povinným. Do této kategorie tedy patří provedení exekuce prodejem movitých věcí či prodej nemovitých věcí, které dlužník

---

<sup>91</sup> MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7, s. 597-598



nepoužívá k bydlení sebe a své rodiny a postižení závodu. Logicky se s provedením exekuce těmito způsoby pojí i větší administrativní zátěž pro soudního exekutora, což se zákonitě musí promítnout i do vzniklých nákladů a časové náročnosti provedení.

Pokud selže provedení exekuce všemi výše uvedenými způsoby, připouští exekuční řád v poslední kategorii provedení exekuce prodejem nemovitých věcí, které povinný používá k bydlení svému a své rodiny. Zde je třeba zdůraznit, že nestačí, aby v nemovitosti bydlel rodinný příslušník povinného, v nemovitosti musí vždy bydlet rovněž povinný. Výjimkou by bylo pouze bydlení manžela povinného v případě, že by nevedli s povinným společnou domácnost a nemovitá věc by byla ve společném jmění manželů. Trvalý pobyt není rozhodující, rozhodují je skutečné bydlení. Ochranu povinnému poskytuje zvláštní důvod zastavení exekuce dle ust. § 336i odst. 2 OSŘ, který umožňuje exekuci prodejem nemovitých věcí zastavit, jestliže výše pohledávky oprávněného a přihlášených oprávněných povinného k okamžiku zahájení dražebního jednání nepřevyšuje částku 100.000,- Kč bez příslušenství. Důvod zastavení se neuplatní, pokud je exekuce vedena pro pohledávku výživného nebo náhrady újmy způsobené oprávněnému či přihlášenému oprávněnému ublížením na zdraví nebo trestným činem a taktéž, pokud by zastavení exekuce odporovalo dobrým mravům.

Zvláštní pořadí vedení exekuce se uplatní dle ust. § 263 odst. 3 OSŘ, pokud je exekuce vedena pro běžné výživné, zde má být exekuce prováděna přednostně srážkami ze mzdy nebo jiných příjmů.<sup>92</sup>

### **5.1.1 Souběh exekucí**

V dnešní době je již zcela běžné, že povinný nemá pouze jednu exekuci, ale mívá jich hned několik. Rozlišujeme dva druhy možných souběhů. První, když povinný má více exekucí vedených u téhož exekutora. Druhým případem je, když povinný má více exekucí, které vedou různí soudní exekutoři.

Jestliže soudní exekutor vede pro různé oprávněné více exekucí proti jednomu povinnému, řídí se jejich pořadí dle ust. § 46 odst. 3 EŘ a exekuce se v zásadě provádí v pořadí, ve kterém byly doručeny exekuční návrhy, pokud zákon nestanoví jinak. Typicky upřednostněny mohou být přednostní pohledávky, jako

---

<sup>92</sup> SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-863-4, s. 522- 527

například pohledávky výživného, pohledávky náhrady újmy způsobené úmyslnými trestnými činy apod.<sup>93</sup>

Při souběhu exekucí u více soudních exekutorů, potažmo i jiných vymáhajících orgánů (výkon rozhodnutí, daňová exekuce apod.) se užije speciální právní úprava zákona č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.

Odlišně od všech ostatních výkonů exekucí je upraveno provádění srážek ze mzdy a jiných příjmů. V případě konkurence pohledávek u tohoto způsobu provedení exekuce, je rozhodující pořadí pohledávek dle okamžiku doručení rozhodnutí o postihu mzdy jejímu plátcí. Vzhledem k tomu, že některé pohledávky OSŘ považuje za prioritní, rozlišuje se pořadí k různým částem mzdy. Pořadí, ve kterém se budou pohledávky uspokojovat, stanoví vždy plátce mzdy. Soud může rozhodnout na návrh plátce mzdy, oprávněného, nebo i povinného usnesením o rozvrhu srážek ze mzdy na jednotlivé exekuce. Dále se lze setkat se situacemi, kdy má povinný více plátců mzdy či jiných příjmů a opětovně je třeba nechat rozhodnout na návrh povinného, oprávněných nebo jiných plátců mzdy soud, jak se budou srážky provádět. Přičemž v praxi se většinou volí varianta, že se nezabavitelná částka započítá u každého z plátců mzdy ve výši jedné poloviny, popřípadě jí zohlední pouze jeden plátce mzdy. Samotný rozvrh finančních prostředků sražených povinnému pak vyplácí soud soudnímu exekutorovi.

U exekuce prodejem movité věci se uplatní princip, že se provede ta exekuce, v níž byla tato věc nejdříve sepsána. V ostatních exekučních řízeních se nařízení exekuce na tutéž věc přerušuje.

V případě prodeje nemovité věci se provede exekuce, které byla nařízena jako první. Dnem právní moci rozhodnutí se ostatní exekuční řízení přeruší. Účinky nařízení exekuce nastávají okamžikem doručení rozhodnutí o nařízení prodeje příslušnému katastrálnímu úřadu. Přerušení ostatních exekucí končí v okamžiku, kdy je první exekuce v pořadí pravomocně skončena, aniž by byla nemovitá věc prodána. Pokračovat v exekuci může ta exekuce, které následuje po prvotně nařízené. Ostatní oprávnění, jejichž exekuce se přeruší, se mohou přihlásit do prováděné exekuce k uspokojení z rozdělované podstaty. Pohledávka si zachová

---

<sup>93</sup> WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8., s. 147

pořadí a skupinu, kterou má v přerušené exekuci.<sup>94</sup> Pořadí pohledávek řeší ust. § 337c odst. 5 OSŘ.

### 5.1.2 Změna soudního exekutora

Z charakteru exekučního řízení, jako řízení ovládaného dispoziční zásadou, plyne možnost oprávněného usilovat o změnu exekutora v případě, že s prací dosavadního soudního exekutora není z nějakého důvodu spokojen. Tento institut představuje rovněž významný rozdíl mezi řízením exekučním a řízením insolvenčním. V insolvenčním řízení je totiž insolvenční správce na počátku řízení soudem určen a změna přichází v úvahu pouze tehdy, lze-li mít důvodné pochybnosti o jeho nepodjatosti.

Oprávněnému se nabízí dvě zákonné možnosti, jak změny soudního exekutora dosáhnout. První možnost představuje změna exekutora dohodou soudních exekutorů dle ust. § 44b odst. 1 EŘ. Druhou možností je pak domáhat se po exekučním soudu, aby rozhodl o změně soudního exekutora, jak stanoví ust. § 44b odst. 2 EŘ.

Podstatou první jmenované možnosti změny soudního exekutora je dohoda mezi dosavadním exekutorem a exekutorem označeným oprávněným v návrhu na změnu. Oprávněný se dotáže obou exekutorů, zda se změnou souhlasí. Pokud tomu tak je, vyhotoví se listina „Převzetí exekuce“, která nemá charakter rozhodnutí. Obsahem listiny musí být projev vůle obou exekutorů a označení vedené exekuce s náležitostmi dle ust. § 44 odst. 3 písm. a) až f) EŘ. Listinou nový soudní exekutor prokazuje své oprávnění vést exekuci.

Pokud k dohodě ohledně změny exekutora nedojde, musí se oprávněný obrátit na příslušný soud a požádat o změnu. Žádost je třeba náležitě odůvodnit. Soud následně požádá pověřeného soudního exekutora o vyjádření k věci a autoritativně o žádosti rozhodne. Pokud žádosti vyhoví, vydá usnesení o změně exekutora, ve kterém zproští původního exekutora vedení exekuce a pověří exekutora nového.

Po změně soudního exekutora musí nový exekutor provést zápis o změně do rejstříku zahájených exekucí. Účinky původního exekučního návrhu zůstávají

---

<sup>94</sup> MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7, s.1169-1195

v platnosti, stejně tak účinky vydaných exekučních příkazů. Náklady na změnu exekutora nese v plné výši oprávněný.<sup>95</sup>

Ke změně soudního exekutora může dojít dále v důsledku zániku výkonu exekutorského úřadu. Oprávněnému je poté fakticky vnučen jiný exekutor, než kterého si vybral svým exekučním návrhem. Oprávněný musí být o změně v osobě exekutora informován a musí mu být dána možnost změny exekutora. Jestliže možnosti změny nevyužije, má se za to, že se změnou souhlasí. V tomto případě není vyžadován ke změně souhlas exekutora, který nastupuje do uvolněného úřadu, souhlas se de facto předpokládá.<sup>96</sup>

## 5.2 Úhrada peněžitého plnění v rámci exekuce

Důvodem, proč oprávněný zahajuje exekuční řízení, je, aby obdržel určité finanční prostředky, případně docílil splnění nepeněžité povinnosti. Exekuce je obecně vedena v souladu s ust. § 46 odst. 2 EŘ až do vymožení pohledávky a jejího příslušenství nebo vynucení jiné vymáhané povinnosti.

### 5.2.1 Úhrada finančními prostředky

Exekuční řád dovoluje povinnému plnit buďto soudnímu exekutorovi, nebo přímo oprávněnému. Soudní exekutor by však měl mít vždy přehled o poskytnutém plnění ve prospěch oprávněného. Může se stát, že oprávněný informuje o plnění ze strany povinného soudního exekutora se zpožděním, a ten po tuto dobu dále povede exekuci na pohledávku v původní výši.

Exekuce může být vymožena v relativně krátkém čase, a to, pokud povinný poskytne dobrovolně plnění v plné výši v rámci třiceti denní lhůty dle ust. § 46 odst. 6 EŘ. Za předpokladu, že se tak stane, náleží soudnímu exekutorovi pouze snížená odměna dle ust. § 11 ET. U exekucí na peněžité plnění je to 50 % odměny, na kterou má soudní exekutor nárok podle ust. § 6 ET a u nepeněžitého plnění 30 % odměny podle ust. § 7 až 10 ET.

Jestliže povinný pohledávku nesplní dobrovolně, je na místě přistoupit k dalšímu vymáhání pohledávky. Za vymožené plnění lze považovat jakékoli

---

<sup>95</sup> WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8. s. 99-103.

<sup>96</sup> MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7. s. 369

plnění získané soudním exekutorem na základě realizace exekučního příkazu, například dražbou. Rovněž jakékoli jiné plnění na vymáhanou pohledávku, ke kterému dojde po doručení vyznění o zahájení exekuce do jejího skončení, se bude považovat za plnění vymožené v rámci exekuce.<sup>97</sup>

Oprávněný je ten, kdo má za povinným pohledávku, vymožené plnění proto náleží jemu. Exekutor se může s oprávněným dohodnout na lhůtě, ve které mu vymožené plnění poskytne. Stejně tak se mohou dohodnout na poskytnutí plnění až poté, co dosahuje určité výše. Není-li dohoda mezi exekutorem a oprávněným uzavřena, použije se lhůta stanovená v ust. § 46 odst. 4 EŘ. Uvedené ustanovení stanoví, že exekutor poskytne vymožené plnění do třiceti dnů od doby, kdy jej obdržel. Vymožené plnění se vyplatí po odečtení nákladů exekuce. Poskytne se i pokud tím dojde pouze k částečnému splnění pohledávky a to vždy, pokud částka náležící oprávněnému převyšuje 1.000 Kč. Exekutor vede vymožené finanční prostředky na samostatném bankovním účtu.<sup>98</sup>

U všech plnění vymožených po 1. lednu 2022 se použije pravidlo, že vymožené plnění se započítá nejprve na náklady exekuce, poté na jistinu, pak na úroky, úroky z prodlení, a nakonec na náklady oprávněného. Za jistinu je nutné dle ust. § 265a OSŘ považovat také nárok na smluvní pokutu, jelikož má samostatný právní základ a není příslušenstvím pohledávky. K vyplacení vymoženého plnění je nezbytná součinnost oprávněného. Oprávněný musí soudnímu exekutorovi sdělit číslo účtu pro výplatu plnění. Pokud oprávněný údaje na výzvu exekutora neposkytne, exekutor podá dle ust. § 185a OSŘ návrh na přijetí částky do úschovy soudu.<sup>99</sup>

Vše výše uvedené se uplatní zejména v případě, že je povinným splněno po výzvě k dobrovolnému splnění exekuce, či dochází k postupnému splácení pohledávky srážkami ze mzdy nebo splátkovým kalendářem.

### **5.2.2 Uspokojení výtěžkem z dražba nemovité věci**

V případě, že je v exekučním řízení soudním exekutorem zjištěno, že povinný vlastní nemovitost, velmi často výtěžek z prodeje této nemovitosti

---

<sup>97</sup> KASÍKOVÁ, M. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9., s. 398

<sup>98</sup> SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-863-4, s. 320.

<sup>99</sup> KASÍKOVÁ, M. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9., s. 399

postačuje na úhradu celé pohledávky oprávněného. Dokonce se může stát, že z výtěžku z prodeje nemovitosti se neumoří pouze jediná pohledávka, nýbrž dojde k rozvrhu vymoženého plnění mezi více přihlášených oprávněných.

Do zahájení dražebního jednání se soudnímu exekutorovi může přihlásit každý další oprávněný, který má vůči povinnému zajištěnou pohledávku zástavním právem, nebo pohledávku přiznanou vykonatelným rozhodnutím soudu. V přihlášce je třeba vyčíslit výši pohledávky ke dni konání dražby, uvést údaj do jaké skupiny pohledávka patří, vyčíslit příslušenství pohledávky<sup>100</sup> a skutečnosti podstatné pro pořadí pohledávky.<sup>101</sup> Všechny přihlášky u sebe shromažďuje soudní exekutor, který má taktéž právo v případě jejich opožděného podání tyto odmítnout. Exekutor odmítne taktéž přihlášky neúplné po uplynutí lhůty stanovené výzvou k doplnění.

Nejpozději do sedmi dnů ode dne konání první dražby soudní exekutor na úřední desce zveřejní oznámení o přihlášených pohledávkách. Uvede se rovněž sdělení oprávněného ohledně zařazení do skupiny a pořadí v této skupině. Dále soudní exekutor označí přihlášky, které byly odmítnuty včetně důvodu jejich odmítnutí.

Mezi přihlášené oprávněné se rozděluje rozdělovaná podstata, kterou tvoří nejvyšší podání a úroky z něj. Pohledávky se uspokojují dle skupin a v těchto skupinách dle postupného pořadí. Platí, že pohledávky se stejným pořadím se uspokojí poměrně.

Pokud po rozdělení rozdělované podstaty zůstane nějaký finanční přebytek, nejprve se v katastru nemovitostí zjistí, zda věc není zajištěná v rámci trestního řízení a pokud tomu tak není, vyplátí se povinnému.<sup>102</sup>

### 5.2.3 Příkaz k úhradě nákladů exekuce

V rámci provádění exekuce vznikají soudnímu exekutorovi a oprávněnému další náklady spojené s vedením exekučního řízení. Při určení úhrady nákladů exekučního řízení se předpokládá zavinění povinného ohledně zahájení řízení z důvodu, že nesplnil uloženou povinnost dobrovolně. Proto povinný odpovídá oprávněnému za náhradu nákladů, které při vymáhání nároku vznikly. Obecně lze

---

<sup>100</sup> § 337c odst. 1 OSŘ

<sup>101</sup> § 337c odst. 5 OSŘ

<sup>102</sup> WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M. *Soudní exekuce. 2.*, aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8., s. 262-267

požadovat po povinném hotové výdeje oprávněného a jeho zástupce, náklady důkazů a odměnu za zastupování oprávněného advokátem. Dále má oprávněný nárok na proplacení zálohy na vedení exekuce, pokud jí po něm soudní exekutor požadoval při zahájení exekučního řízení.<sup>103</sup>

Vymožení nákladů oprávněného a soudního exekutora v rámci exekuce předpokládá ust. § 46 odst. 2 EŘ. Náklady exekuce a náklady oprávněného určuje soudní exekutor v příkazu k úhradě nákladů exekuce, který se doručuje oprávněnému a povinnému, jak stanoví ust. § 88 EŘ.

Příkaz k úhradě nákladů exekuce se vydá na náklady exekuce a náklady oprávněného, které vznikly. Zpravidla je vydáváno v rámci exekučního řízení několik příkazů k úhradě nákladů exekuce, neboť soudní exekutor jimi reaguje na aktuálně vymožené plnění. Formulace příkazu bude záležet na konkrétním exekutorovi. Soudní exekutor může vydat příkaz úhrnný, kde zrekapituluje náklady předchozích příkazů a tyto navýší o další. Rovněž může soudní exekutor rozhodnout pouze o nákladech, o nichž dříve nebylo rozhodnuto. Poslední možností je příkaz změnový, kde soudní exekutor rozhodne znovu, protože v mezidobí došlo ke změně skutečností, které mají vliv na výši nákladů. Ve všech případech bude uložena povinnost k úhradě nákladů exekuce povinnému.<sup>104</sup>

### 5.3 Přihlašování pohledávky do insolvenčního řízení

Stěžejním krokem pro věřitele dlužníka v rámci insolvenčního řízení je svou pohledávku uplatnit. Lhůta pro uplatnění pohledávek činí dva měsíce ode dne zveřejnění rozhodnutí o úpadku. Insolvenční soud věřitele v tomto rozhodnutí vyzývá k přihlášení pohledávek. Přesný den, kdy lhůta končí je uvedena i v insolvenčním rejstříku. Lhůta je lhůtou procesní, proto je zachována, pokud nejpozději její poslední den je přihláška pohledávky předána orgánu, který má povinnost ji insolvenčnímu soudu doručit. Přihlášky pohledávek se podávají na stanoveném formuláři dostupném na stránkách Ministerstva spravedlnosti [www.justice.cz](http://www.justice.cz). K přihlášce se dokládají listiny, kterých se přihláška dovolává.

Přihláška pohledávky se uplatňuje u příslušného insolvenčního soudu, který jí zaeviduje v insolvenčním rejstříku v oddílu P, kde se přihlášky řadí

---

<sup>103</sup> KASÍKOVÁ, M. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9. s. 721-723

<sup>104</sup> SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-863-4, s. 860-868

v pořadí, jak došly insolvenčnímu soudu. Neprodleně po obdržení přihlášky soud předá přihlášku insolvenčnímu správci společně s jejími přílohami, které se v insolvenčním rejstříku nezveřejňují.

Do oddlužení je možné přihlásit jakékoli pohledávky, které vznikly před zahájením insolvenčního řízení. S výjimkou těch, které se dle insolvenčního zákona neuspokojí. V rámci stanovené lhůty se přihlašují i pohledávky dosud nesplacené, i tyto se zařazují do splátkového kalendáře plněného dlužníkem v rámci oddlužení.<sup>105</sup>

Při podání přihlášky je nezbytné si uvědomit, že věřitel se přihláškou domáhá uspokojení své pohledávky a přihláška má stejnou funkci jako žaloba podaná k civilnímu soudu. Proto je nutné, aby věřitel splnil všechny náležitosti a plně vylíčil všechny rozhodné skutečnosti. Přihláška musí splňovat obecné náležitosti podání dle ust. § 42 odst. 4 OSŘ, věřitel dále musí specifikovat důvod vzniku pohledávky a její přesnou výši. Co se týká popisu důvodu vzniku pohledávky, je nutné vymezit předmět řízení po skutkové stránce. Z textu přihlášky musí být patrné, o jaký právní poměr věřitel svůj nárok opírá, skutek není nutné právně kvalifikovat. Nicméně je potřeba náležitě popsat jednání dlužníka, například, že uzavřel s věřitelem smlouvu o úvěru, na jakou částku, kdy se tak stalo. Následně konstatovat, že dlužník tuto částku přestal splácet, opětovně, kdy se tak stalo, kolik zbývá k doplacení a zda věřitel již uplatňoval pohledávku v rámci civilního soudního řízení či dokonce jestli je již exekučně vymáhá. Věřitelé bohužel často nepřikládají přihlášce pohledávky velkou váhu a vymezení toho, čeho se domáhají, a proč se toho domáhají, bývá nedostatečné. Snad nejčastější chybou je pak, že věřitelé jako důvod vzniku označují soudní rozhodnutí. Rozhodnutí však pouze deklaruje přiznání určité částky, ale pohledávka věřitele vznikla ještě před samotným rozhodnutím a je nutné popsat a doložit, jak k tomu došlo. Avšak pokud rozhodnutí orgánu veřejné moci ve věci existuje, je možné odkázat se s podrobným skutkovým popisem na odůvodnění rozhodnutí, případně žalobu. Nelze paušalizovat, že by pohledávka nemohla vzniknout z rozhodnutí soudu, děje se tak u pohledávek tzv. konstitutivních, jde zejména o přiznanou náhradu nákladů řízení,

---

<sup>105</sup> RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN: 978-80-7400-549-7, s. 80-88.



ale většina pohledávek bude pocházet z porušení smluvní povinnosti. Správné vymezení pohledávky má význam zejména pro její přezkum.<sup>106</sup>

### 5.3.1 Vlastnosti přihlašované pohledávky

Zajištěný věřitel má v rámci plnění oddlužení odlišné postavení než věřitelé ostatní, aby jím ale byl, musí přihláškou své zajištění uplatnit. Zda své právo ze zajištění věřitel uplatní je zcela na něm, tedy věřitel může pohledávku přihlásit jako zajištěnou i jako nezajištěnou.<sup>107</sup> Zajištění pohledávky je nezbytné v přihlášce specifikovat. Věřitel uvede druh zajištění (například zástavní právo, zadržovací právo) a dobu jeho vzniku. Doba vzniku má význam pro pořadí, v jakém jsou následně uspokojováni zajištění věřitelé uplatňující zajišťovací práva k téže věci. Nezbytná je rovněž jednoznačná a nezaměnitelná specifikace předmětu zajištění.

Pro přezkum pohledávek a následné postavení věřitele v případě popření pohledávky, je rozhodující, zda je daná pohledávka vykonatelná. Je na věřiteli, aby tuto skutečnost ve své přihlášce tvrdil a prokázal doložením exekučního titulu s doložkou vykonatelnosti.<sup>108</sup>

Pohledávku je vždy nutné vyčíslit v penězích, konkrétně v českých korunách, i pokud je původně v cizí měně. Přepočtení na českou měnu musí provést věřitel přihlašující pohledávku, insolvenční správce si následně v rámci přezkumu pohledávky ověří správnost tohoto výpočtu. K přepočtu na české koruny se použije primárně devizový kurz vyhlášený ČNB. Den rozhodný pro přepočtení cizí měny na českou korunu je den splatnosti pohledávky, tak jako v klasickém civilním procesu. Pokud pohledávka není dospělá v den zahájení insolvenčního řízení, provede se výpočet k tomuto dni. Vyčíslit v konkrétní výši je nutné i pohledávku nepeněžitou. Příkladem nepeněžitě pohledávky je právo na vydání věci. Toto právo v rámci insolvenčního řízení uplatnit nelze, lze však požadovat úhradu náhrady škody nebo vydání bezdůvodného obohacení. Věřitel přihlásí peněžní ekvivalent své původní pohledávky. Nelze to však vnímat tak, že dochází k novaci předmětu závazku, dlužník je nadále povinen plnit, k čemu je zavázán. Po skončení insolvenčního řízení se věřitel může domáhat nepeněžitě plnění. Výše

---

<sup>106</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 173 marg. č. 1-10.

<sup>107</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2017, sp. zn. 29 NSČR 123/2015

<sup>108</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 174, marg. č. 11-12.

pohledávky se určuje na základě odhadu její hodnoty. Insolvenční zákon sice výslovně nepožaduje, aby odhad byl proveden ve formě znaleckého posudku, lze to však doporučit, pokud se věřitel chce vyhnout případnému popření pohledávky co do výše ze strany insolvenčního správce.<sup>109</sup>

Další vlastnost pohledávky, kterou nabízí formulář pro její podání, je podmíněnost. Podmíněná pohledávka je taková pohledávka, která vznikne teprve v budoucnu po splnění určitých podmínek. Typicky se jedná o pohledávku ručitele, který se přihlásí do insolvenčního řízení pro případ, že by v průběhu insolvenčního řízení plnil na místo dlužníka z titulu ručení. Pohledávka se v tomto případě přihlašuje ve výši odpovídající rozsahu dluhu vzniklého na základě ručení. Pohledávka fakticky vznikne a bude uspokojována, pokud ručitel bude plnit na místo dlužníka. Pokud ručitel plní pohledávku dlužníka, kterou věřitel této pohledávky přihlásil do insolvenčního řízení, vstupuje ručitel do pohledávky tohoto věřitele v rozsahu, v jakém plnil za dlužníka. Plnění ručitele za dlužníka je nutné soudu doložit veřejnou listinou anebo listinou s úředně ověřenými podpisy.<sup>110</sup>

Poslední vlastností, kterou pohledávka může mít, je podřízenost. Podřízenost pohledávky má vliv především na její uspokojení. Pro určení, v jaké výši je pohledávka podřízená, je nejprve třeba určit výši jistiny přihlášené pohledávky v okamžiku jejího vzniku a výši souhrnu souvisejících úroků, úroků z prodlení a dalších smluvních pokut sjednaných pro případ prodlení. Příslušenství se porovná s jistinou pohledávky v době jejího vzniku, pokud výše příslušenství převyšuje výši pohledávky, v této části je přihláška považována za podřízenou. Rozsah podřízeného příslušenství je vymezen v ust. § 172 InsZ. Nejvyšší soud ČR se již zabýval otázkou, zda by se podřízenost měla vztahovat i na penále za nezaplacené pojistné na veřejném zdravotním pojištění, přičemž konstatoval, že penále není podřízenou pohledávkou. Nejvyšší soud ČR zde neshledal důvod pro rozšiřující výklad dle ust. § 172 InsZ.<sup>111</sup>

K úhradě podřízených pohledávek dochází jen zcela výjimečně, neboť se uspokojí až po úhradě všech pohledávek nepodřízených. Dané ustanovení bylo vloženo do právní úpravy oddlužení novelou insolvenčního zákona s účinností od

---

<sup>109</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 175 marg. č. 1-10

<sup>110</sup> MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-849-8., s. 722.

<sup>111</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 2022, sp. zn. 29 ICdo 73/2020

1. června 2019. Záměrem zákonodárce bylo především omezit uspokojování příslušenství, které ve značné míře převyšovalo samotnou jistinu.<sup>112</sup>

Kromě samotné jistiny se v přihlášce přihlašují rovněž zákonné úroky z prodlení, smluvní úroky z prodlení, smluvní pokuty či náklady nalézacího řízení. Souhrnně se nazývají příslušenstvím pohledávky. I toto příslušenství je nutné v přihlášce pohledávky řádně specifikovat, zejména pak konkrétní výši smluvních pokut a smluvních úroků z prodlení, nejlépe uvedením, od kdy do kdy se úrok/smluvní pokuta počítají, jaká sazba je pro výpočet použita a z jaké částky se sankce uplatní.

### **5.3.2 Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou**

Tyto dvě skupiny pohledávek, mají v rámci insolvenčního řízení speciální postavení, neboť je možné je uplatit kdykoliv během probíhajícího insolvenčního řízení, tedy i po uplynutí lhůty k podávání přihlášek. Právní úpravu nalezneme v ust. § 168 a § 169 InsZ. Pohledávky za majetkovou podstatou jsou pohledávky vzniklé po rozhodnutí o úpadku, jako například hotové výdaje a odměna insolvenčního správce, náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty dlužníka, náhrada hotových výdajů a odměna znalce ustanoveného insolvenčním soudem pro ocenění majetkové podstaty, daně, poplatky, pojistné na veřejné zdravotní pojištění apod. Výčet pohledávek je taxativní. Pohledávky za majetkovou podstatou jsou kvalifikovaným okruhem pohledávek, které vznikají v úzké souvislosti s insolvenčním řízením a v jeho průběhu. Uspokojují se přednostně, neboť jejich řádné uhrazení je nezbytné pro ekonomickou udržitelnost celého řízení. Pokud by tyto pohledávky přednostně uspokojovány nebyly, mělo by to významný dopad do veřejných rozpočtů.<sup>113</sup>

Pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou se rovněž v rámci insolvenčního řízení uspokojují přednostně, a to z důvodu existence veřejného zájmu na jejich uspokojení.<sup>114</sup> Pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou jsou například pohledávky věřitelů

---

<sup>112</sup> VIDOVIČOVÁ, Lenka. Podřízené pohledávky nově při řešení úpadku oddlužením. Bulletin advokacie, 2019, č. 5, s. 33-34

<sup>113</sup> Tamtéž

<sup>114</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 80/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony

na náhradu škody způsobené na zdraví či pohledávky na zákonné výživné. Výčet provedený v ust. § 169 InsZ doplňuje dále judikatura. Vrchní soud v Praze na počátku ledna 2022 dovedil, že pohledávka na odbytém dle ust. § 761 OZ je pohledávkou postavenou naroveň pohledávkám za majetkovou podstatou.<sup>115</sup>

#### **5.4 Přezkum pohledávek a jejich popírání v insolvenčním řízení**

Po uplynutí lhůty pro přihlášení pohledávek insolvenční správce všechny uplatněné pohledávky projde a posoudí jejich oprávněnost. Za účelem zjištění názoru dlužníka na dané pohledávky insolvenční správce nařídí osobní jednání, kterého se dlužník povinně účastní. Dříve toto jednání probíhalo u soudu, nicméně novelou insolvenčního zákona v roce 2017 došlo k přesunutí této agendy na insolvenčního správce. Výsledkem jednání insolvenčního správce s dlužníkem je zpráva o přezkumu, která má být soudu dle usnesení o povolení oddlužení předložena do třiceti dnů od skončení lhůty pro podání přihlášek. Ve zprávě o přezkumu insolvenční správce shrne především, že řádně poučil dlužníka o jeho právech a povinnostech v rámci insolvenčního řízení a o možnosti popírat pohledávky, dále je shrnuto, jak dlužník dosud plní své povinnosti, zda hradí zálohu na odměnu insolvenčního správce a zda s insolvenčním správcem řádně komunikuje. Součástí zprávy pro oddlužení je rovněž zpráva o přezkumu, kde jsou uvedeny podstatné okolnosti mající vliv na plnění oddlužení. Je zde možné zjistit, jakou má dlužník vyživovací povinnost, jakého průměrně dosahuje příjmu, z čehož se následně vypočte předpokládaná výše měsíční splátky dlužníka a míra uspokojení nezajištěných věřitelů při plnění oddlužení ve formě splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, které se vždy odhaduje na tři roky a pět let. Rovněž je obsažen návrh distribučního schématu splátkového kalendáře pro nezajištěné věřitele. Stanoviska insolvenčního správce a dlužníka k jednotlivým pohledávkám je možné zjistit ze seznamu přihlášených pohledávek, který se ke zprávě o přezkumu přikládá. Dojde-li k popření některé z pohledávek, tato pohledávka se vygeneruje na samostatný list, kde je blíže specifikován důvod jejího popření. Seznam přihlášených pohledávek je pro věřitele důležitý, protože na něm najdou poměr výše své pohledávky k ostatním pohledávkám vyjádřený

---

<sup>115</sup> Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. ledna 2022, sp. zn. 105 VSPH 771/2022

v procentech. Pro podklady z přezkumného jednání jsou opětovně požívány formuláře Ministerstva spravedlnosti s předepsanými náležitostmi.<sup>116</sup>

Insolvenční soud zveřejňuje zprávu o přezkumu a zprávu pro oddlužení v insolvenčním rejstříku vyhláškou a věřitelé se proti ní mohou bránit formou námitek do sedmi dnů od zveřejnění, námitkami však nelze brojit proti popěrnému úkonu. Insolvenční soud o námitkách rozhodne nejpozději v usnesení o schválení či neschválení oddlužení.<sup>117</sup>

#### 5.4.1 Popírání pohledávek

Jak již bylo uvedeno, po skončení lhůty pro přihlašování pohledávek provede insolvenční správce jejich přezkum. Obecně platí, že pokud pohledávka není popřena, považuje se za zjištěnou a uspokojuje se v rámci plnění oddlužení. Kromě insolvenčního správce jsou k popření pohledávky oprávněni i insolvenční dlužník a přihlášení věřitelé.

Pohledávky lze popírat ze třech důvodů. Popření pohledávky co do pravosti řeší ust. § 193 InsZ, popření co do výše ust. § 194 InsZ a popření pořadí pohledávek se věnuje ust. § 195 InsZ. Ze získané praxe mohu konstatovat, že sami dlužníci popírají pohledávky jen velice zřídka, současně tak věřitelé v rámci oddlužení nepopírají příliš často své pohledávky navzájem. Nejvíce popření pohledávek proto činí insolvenční správce. Nejspíše je to způsobeno i tím, že insolvenční správce se jako jediný seznamuje opravdu dopodrobna s přihláškou pohledávky a se všemi jejími přílohami. Hlavním úkolem insolvenčního správce v rámci této fáze řízení je právě najít možné nesrovnalosti v požadovaném nároku.

Popření pravosti pohledávky je prvním možným důvodem popření pohledávky. Daný druh popření je určen k popření pohledávky z důvodu, že nejsou dostatečně objasněny všechny okolnosti vzniku a samotné existence pohledávky. Jedná se primárně o následující důvody popření:

- pohledávky nevznikla,
- pohledávka již zcela zanikla,
- pohledávka se již zcela promlčela.

---

<sup>116</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 192, marg. č. 1-14.

<sup>117</sup> § 398a odst. 4 a 6 InsZ

Popírající subjekt u tohoto popření tvrdí, že došlo k částečnému zániku nároku, např. z důvodu částečné úhrady, nebo z důvodu, že insolvenční správce považuje ujednání o výši smluvní pokuty za neplatné pro rozpor s dobrými mravy. Rovněž lze pohledávku co do pravosti popřít z důvodu jejího, byť částečného promlčení. Často dochází k tomu, že pohledávka je popřena současně co do pravosti a co do výše.<sup>118</sup>

Dalším důvodem popření pohledávky je popření co do výše pohledávky. Popěrný úkon má dvě na sobě závislé části, vymezení částky, jejíž existenci popírající subjekt zpochybňuje a určení částky, která by měla být podle názoru popírajícího subjektu v přihlášce uvedena. Pokud nemá popěrný úkon obě části, musí insolvenční soud označit popěrný úkon za nicotný a nepřihlíží se k němu. Předmětem incidenčního sporu je pouze popřená výše pohledávky, ve zbývajících výši se pohledávka uspokojuje.<sup>119</sup>

Posledním popěrným důvodem je popření pohledávky co do pořadí. Jedná se o situaci, kdy pohledávka má fakticky méně výhodné pořadí, než je pořadí uvedené v přihlášce pohledávky, nebo je-li popíráno právo na uspokojení pohledávky ze zajištění. Při popření je nutné tvrdit, v jakém pořadí má být přihlášená pohledávka zjištěna. Nejčastěji se tento popěrný důvod používá pro přihlášky, které podnikatel přihlásí jako klasické pohledávky, ale pohledávka má být přihlášena jako podřízená.<sup>120</sup>

V případě popírání pohledávek hraje významnou roli, zda jsou vykonatelné, tedy přiznané dřívějším rozhodnutím soudu, či nevykonatelné. Pokud je insolvenčním správcem popřená pohledávka vykonatelná, je na něm, aby se domáhal odporovou žalobou určení, že pohledávka nemá být v rámci insolvenčního řízení uspokojena. Naopak, pokud insolvenční správce popře pohledávku nevykonatelnou, musí se jejího určení domáhat žalobou věřitel. Insolvenční správce po přezkumném jednání informuje věřitele o popření jejich nevykonatelné pohledávky, poučí jej o nutnosti podat žalobu a o důsledcích jejího nepodání. Pokud by věřitel poučen nebyl, lhůta k podání žaloby by vůbec nepočala běžet. Věřitelé často, po informaci o popření pohledávky ze strany insolvenčního

---

<sup>118</sup> KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-28]. ASPI\_ID KO182\_2006CZ. Dostupné z: [www.aspi.cz](http://www.aspi.cz). ISSN 2336-517X.

<sup>119</sup> Tamtéž

<sup>120</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 195 marg. č. 1-3.

správce, vezmou popřenou část pohledávky zpět. Insolvenční soud o tom vydá usnesení, kterým vezme zpětvzetí na vědomí a pohledávka se v této výši neuspokojí.<sup>121</sup>

Pokud věřitel žalobu ve stanovené lhůtě třiceti dnů od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu dle ust. § 410 odst. 3 písm. a) InsZ vůbec nepodá, insolvenční soud rozhodne usnesením, že se k pohledávce popřené co do pravosti nepřihlíží. U pohledávek popřených co do výše nebo pořadí je pohledávka zjištěna ve výši nebo pořadí uvedeném při jejím popření. Je třeba doplnit, že lhůta k podání žaloby je hmotněprávní, tedy žaloba musí být doručena insolvenčnímu soudu nejpozději poslední den lhůty. Žalovaným v řízení o určení pohledávky je insolvenční správce, dlužník, případně oba (nemají však postavení nerozlučných společníků). Záleží vždy, kdo přihlášku popřel. V případě, že jsou dlužníci manželé, musí odporová žaloba směřovat proti oběma. Věřitel podává odporovou žalobu také, pokud je popřená vykonatelná pohledávka co do pořadí, věřitel si musí své pořadí obhájit.<sup>122</sup>

U pohledávek vykonatelných popřených co do výše a pravosti, je na osobě, která jí popřela, aby se svých tvrzení domáhala žalobou. Pasivně legitimovaný je logicky věřitel, o jehož pohledávku se jedná. Insolvenční zákon v ust. § 199 odst. 2 stanoví pravidlo, že důvodem popření nemůže být jiné právní posouzení věci.

Je třeba si uvědomit, že některá vykonatelná rozhodnutí vznikají i bez předchozího důkazního řízení ohledně správnosti výše pohledávky. Proto je zachována možnost popírat i takovou pohledávku. Typickým případem je řízení o vydání elektronického platebního rozkazu. V žalobě může insolvenční správce uplatnit pouze skutečnosti, pro které pohledávky popřel. Důvod popření jednoznačně vychází z protokolu o přezkumném jednání. Lze však uplatňovat i skutečnosti, které dříve dlužník v nalézacím řízení neuplatnil. Dlužník je pak v uplatnění popěrných důvodů ještě více omezen, neboť může namítat pouze důvody, které jsou důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí, respektive exekuce, protože pohledávka zanikla nebo je promlčená. Dlužník se totiž právně proti

---

<sup>121</sup> Viz. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. června 2023 č. j. KSPH 71 INS 1798/2023-P1-3

<sup>122</sup> MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Spory o pravost, výši či pořadí nevykonatelné pohledávky popřené insolvenčním správcem či dlužníkem*. Online. In: Praktický průvodce insolvenčním řízením. 2023. Dostupné z: [https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/33/spory-o-pravost-vysi-ci-poradi-nevykonatelné-pohledavky-poprene-insolvenčním-správcem-ci-dlužníkem-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFETumJs0KVDbHZYzv9Nm-05\\_IgKw/](https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/33/spory-o-pravost-vysi-ci-poradi-nevykonatelné-pohledavky-poprene-insolvenčním-správcem-ci-dlužníkem-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFETumJs0KVDbHZYzv9Nm-05_IgKw/). [cit. 2023-12-01].

pohledávce mohl bránit již v dříve probíhajícím nalézacím řízení, které je pravomocně skončeno.

## 5.5 Plnění oddlužení

Plnění oddlužení předchází důležité rozhodnutí soudu, kterým je usnesení o schválení oddlužení. Soud zde rozhoduje na základě podkladů, které obdržel od insolvenčního správce po přezkumném jednání vedeném s dlužníkem. Z těchto podkladů si soud dokáže udělat dostatečnou představu o příjmech dlužníka, jeho vyživovacích povinnostech a dalších závazcích, a o jeho schopnosti plnit splátky v rámci oddlužení. Stěžejním pro posouzení, zda dlužník bude schopen oddlužení plnit je provedení výpočtu možné splátky z jeho příjmu. V zásadě pro zjištění možné splátky platí, že může být provedena v rozsahu, v jakém se v exekuci uspokojují přednostní pohledávky.

Kalkulátor splátky pro plnění splátkového kalendáře v oddlužení nabízí i webové stránky justice.cz. Do kalkulátoru se zadají vyživovací povinnosti dlužníka<sup>123</sup> a čistá měsíční mzda<sup>124</sup>, následně kalkulátor vypočte, jaká měsíční splátka z příjmu dlužníka případně na oddlužení a jaká část mzdy dlužníku zůstane. Částka je ve většině případů při plnění oddlužení jako takového, odlišná každý měsíc, neboť srážka se vždy vypočte z aktuální měsíční mzdy, pokud není soudem stanovena částka pevná, či nižší. Princip kalkulátoru je založen na výpočtu splátek dle nařízení vlády č. 466/2022 Sb. Dlužníkovi musí vždy zůstat tzv. nezabavitelná částka. Nezabavitelná částka se skládá z dvou třetin životního minima a dvou třetin normativních nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby pro byt užívaný na základě nájemní nebo podnájemní smlouvy v obci alespoň s 70.000 obyvateli. V současnosti činí částka, která dlužníkovi musí zůstat vždy, 12.705,- Kč. Na každou vyživovanou osobu a manžela se vypočte základní částka ve výši jedné čtvrtiny nezabavitelné částky dlužníka. Všechny tyto částky se od čisté mzdy odečtou a zůstanou dlužníku. Ze zbývajících částí čisté mzdy lze srazit vše nad jeden a půl násobek součtu životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů

---

<sup>123</sup> Pro výpočet měsíční splátky se zohlední pouze děti dlužníka, žijící s ním v jedné domácnosti, na které nemá povinnost hradit výživné, výživné přiznané rozhodnutím soudu se považuje za pohledávku

<sup>124</sup> Dle ustálené judikatury srov. Usnesení Vrchního soudu v Praze KSUL 69 INS 405/2010, 3 VSPH 296/2010-B ze dne 6. září 2010 se za mzdu považují i příplatky za práci (například přes čas, ve svátek, za noční práci). Rovněž se za mzdu považují veškeré její možné náhrady (nemocenská, rodičovská). Naopak do mzdy se nezapočítávají částky poskytované na náhradu nákladů spojených s výkonem práce (například náhrada nákladů služební cesty), rovněž se nezapočítá stravné.



na bydlení. Zbývající částka se rozdělí na třetiny, dvě třetiny lze srazit pro oddlužení, jedna třetina zůstává dlužníkovi.<sup>125</sup>

Aby mohl soud rozhodnout, zda oddlužení schválí či nikoli, musí zjistit především, zda dlužník bude plnit alespoň minimální splátku, neboť jiná hranice momentálně v rámci plnění oddlužení stanovena není. Minimální splátka bude vždy jiná v konkrétním případě. Obecně ale platí, že věřitelé by vždy měli obdržet alespoň částku, kterou dlužník hradí na plnění pro insolvenčního správce (do kterého se započítává měsíční odměna insolvenčního správce, odměna za přezkum přihlášených pohledávek rozpočtená dle počtu měsíců plnění oddlužení, případně odměna za zpeněžení majetku, vše včetně DPH). Nejnižší možná splátka se proto bude pohybovat okolo 2.200,- Kč. Plnění pro ostatní věřitele musí vždy pokrýt pohledávky na výživné ze zákona podle ust. § 169 odst. 1 písm. e) InsZ a pohledávku na odměnu za sepsání návrhu na povolení oddlužení podle ust. § 390a odst. 5 InsZ. Existence výživného ze zákona tedy zvedá podstatným způsobem minimální splátku dlužníka, neboť toto musí být zapláceno vždy.<sup>126</sup>

Když insolvenční soud dospěje k závěru, že dlužník bude schopen plnit oddlužení a neexistují jiné překážky, které by schválení oddlužení bránily, oddlužení schválí. Současně soud schválí i zprávu o přezkumu a určí konkrétní formu plnění oddlužení. Nejčastějším způsobem řešení oddlužení bude plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, neboť na splnění oddlužení pouze zpeněžením majetkové podstaty dlužník většinou nebude mít dostatečný majetek. Soud v rozsudku dlužníkovi uloží povinnost plnit prostřednictvím insolvenčního správce nezajištěným věřitelům. Dále uloží celou řadu dalších povinností, zejména vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost, informovat insolvenčního správce o svých příjmech, změnách zaměstnání, vydat majetek ke zpeněžení, včetně hodnot nabitých dědictvím, darem apod. Pokud je dlužník podnikající fyzickou osobou, soud mu určí zálohovou platbu, kterou je každý měsíc povinen zasílat insolvenčnímu správci viz ust. § 398b InsZ.

Pokud to odůvodňují závažné důvody, může soud dlužníkovi taktéž přiznat povinnost hradit měsíční splátku v nižší výši. Dlužník musí sám navrhnout jinou výši splátek a žádost o přiznání nižší splátky náležitě odůvodnit. Ze své praxe vím,

---

<sup>125</sup> Metodika výpočtu splátek v oddlužení (od 1.1.2024) Online. [cit. 2024-02-25]. Dostupné z: [https://insolvence.justice.cz/wp-content/uploads/2024/02/Methodika\\_vypoctu\\_splatek\\_od\\_2024.pdf](https://insolvence.justice.cz/wp-content/uploads/2024/02/Methodika_vypoctu_splatek_od_2024.pdf)

<sup>126</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 395 marg. č. 26-39.

že insolvenční soud akceptoval snížení splátky z důvodu, že dlužník trpěl onemocněním, které s sebou neslo vyšší životní náklady a další náklady na léčbu. Druhým případem byla dlužnice s poměrně vysokými příjmy, která naopak neměla příliš velké dluhy, tedy splnění oddlužení se u ní očekávalo podstatně dříve než do třech let. Soud v tomto případě určil konkrétní měsíční částku na plnění oddlužení, která však několikrát převyšovala minimální splátku pro plnění oddlužení. Těžko si lze představit, že by soud přistoupil na snížení měsíční splátky z důvodu, že se dlužníkovi jeví moc vysoká. Ač dlužníci občas stanovení konkrétní výše splátky považují za výhodné, neboť každý měsíc přesně ví, kolik jim bude sraženo, určení konkrétní výše splátky přináší i jisté nevýhody. Je-li prováděna klasická zákonná splátka, vždy se provede z konkrétního čistého příjmu v konkrétním měsíci, tedy i pokud bude příjem menší v důsledku pobírání nemocenské, bude i insolvenční splátka nižší. U pevně dané splátky ale není možné zohlednit nižší příjem, dlužník vždy musí zaplatit splátku v plné výši, aby oddlužení plnil řádně. Pokud je zachován klasický režim zákonné splátky, domnívám se, že je to výhodnější režim i pro věřitele, neboť alespoň u některých dlužníků to může vést ke snaze dosáhnout většího příjmu. V případě pevně dané splátky již dlužník ví, že musí zaplatit určitou konkrétní částku, a to bez ohledu na to, kolik vydělá.

Z rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení v konkrétním případě je zřejmé taktéž datum první splátky v oddlužení. Na základě usnesení o schválení oddlužení má zaměstnavatel dlužníka část mzdy zasílat přímo na účet insolvenčního správce. Povinnost se logicky vztahuje na všechny další plátce mzdy dlužníka, neboť jinak by soud musel usnesení vždy při změně zaměstnání dlužníkem změnit.

V usnesení soud dále uloží povinnosti insolvenčnímu správce – vyplatit si každý měsíc odměnu a náhrady hotových výdajů navýšenou o DPH a následně rovněž vyplatit další pohledávky za majetkovou podstatou nebo pohledávky jim na roveň postavené a zbývající část vyplatit nezajištěným věřitelům podle poměru jejich pohledávek dle zprávy pro oddlužení. S čímž se pojí další povinnost insolvenčního správce, a to předložit soudu nové distribuční schéma při každé jeho změně. Změny se typicky dějí poté, co je rozhodnuto o popřených pohledávkách. Soud zpravidla správci uloží povinnost předkládat mu zprávu o plnění oddlužení. Frekvence předkládání zpráv záleží vždy na konkrétním soudci, někteří požadují zprávu jednou ročně, někteří po třiceti šesti měsících (tedy zhruba v půlce plnění

oddlužení). Zpráva k plnění oddlužení slouží soudu jako určité shrnutí dosavadního průběhu plnění schváleného oddlužení. Je z ní patrné aktuální uspokojení jednotlivých věřitelů, i přesné rozvržení splátek v měsících, za které je zpráva podávána. Insolvenční správce do ní shrne, zda s ním dlužník komunikuje, jestli došlo u dlužníka k nějakým změnám (například nové vyživovací povinnosti, změna zaměstnání apod.) a zejména pak uvede, zda dlužník oddlužení plní řádně. Žádoucí je podání zprávy o plnění oddlužení vždy, kdy dlužník oddlužení po delší dobu schválené oddlužení neplní, aby byl soud na tuto skutečnost upozorněn. Všechny tyto dokumenty, které musí insolvenční správce soudu předkládat, či soud vydává, jsou dostupné v insolvenčním rejstříku, tudíž se s nimi může seznámit i každý věřitel. Ve zprávě o plnění oddlužení lze přehledně nalézt, v jaké výši již byla pohledávka věřitele uspokojena.

### 5.5.1 Výplata věřitelům

V rámci plnění oddlužení zaměstnavatel dlužníka každý měsíc provádí srážky ze mzdy dlužníka, tyto zasílá insolvenčnímu správci a ten je dle schváleného distribučního schématu vyplácí věřitelům až do doby uplynutí zákonem stanovené doby pro trvání oddlužení.<sup>127</sup> Postup vyplácení splátek upravuje ust. § 16 vyhlášky č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce. Insolvenční správce má výplatu splátek nezajištěným věřitelům provádět bezodkladně, zpravidla do deseti pracovních dnů ode dne připsání srážek dlužníka na účet majetkové podstaty. Pohledávky na výživném pak musí být vyplaceny nejpozději do pěti pracovních dnů ode dne dojití srážek na účet majetkové podstaty. Výplata nízkých srážek nepřevyšujících 150 Kč se provádí nejméně jednou za šest měsíců, zpravidla po dohodě s věřitelem. Jelikož dlužník nemá většinou po celou dobu trvání oddlužení konstantně stejný příjem, může se stát, že v některém měsíci splátky věřiteli vůbec nedorazí, a to z důvodu, že insolvenční správce nebude mít k dispozici dostatečnou srážku, ze které by bylo možné věřitele vyplatit. Lze konstatovat, že u dlužníků povětšinou za trvání oddlužení nedochází k výraznějšímu zvyšování příjmů, neboť dlužníci jednoduše nemají zájem na tom plnit více. Bohužel jsou i tací dlužníci, kteří často pobírají

---

<sup>127</sup> Vlastní znalosti autorky, srov. jakékoli rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení viz. např. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. listopadu 2020, č.j. KSCB 27 INS 14928/2020-B-7

dávky nemocenské či ošetrovného, což jejich příjem, i několik měsíců v roce, snižuje a věřitelé tak nedostávají dostatečné srážky.

## 5.6 Závěrečné porovnání

V exekučním řízení je pro oprávněného nejdůležitější především první fáze řízení, kdy podává exekuční návrh, čímž uplatňuje svoje právo. Zatímco v insolvenčním řízení se věřitel svého uspokojení domáhá až ve fázi řízení, kdy je již povoleno oddlužení dlužníka. Pro alespoň částečné uspokojení pohledávky v rámci oddlužení musí věřitel svůj nárok uplatnit formou přihlášky. Neznamená to ale, že bude vždy uspokojeno vše, co věřitel přihlásí, neboť insolvenční správce, dlužník i věřitelé navzájem, mohou přihlášky pohledávek popírat. Pokud věřitel svou pohledávku neuplatní vůbec, nebude uspokojena v rámci insolvenčního řízení a v případě úspěšného splnění oddlužení dlužníkem již nebude nadále možné žádat uspokojení nepřihlášené pohledávky. Významným rozdílem je také to, že v rámci insolvenčního řízení je možné uplatnit i pohledávku dosud nevykonatelnou. V rámci exekuce přichází v úvahu vymáhání pouze pohledávky přiznané exekučním titulem.

Společné oběma řízením je, že věřitel se de facto musí spoléhat na poctivost a důslednost soudního exekutora a insolvenčního správce při zjišťování majetku dlužníka, neboť zjištěný majetek má zásadní vliv na následné uspokojení pohledávky. V exekučním řízení je navíc velmi podstatná také rychlost soudního exekutora. Například u provádění exekuce srážkami ze mzdy je významné pořadí doručení nařízení výkonu exekuce. Vzhledem k tomu, že oprávněný musí být se spoluprací se soudním exekutorem spokojen, neboť je to osoba, která mu může vymoci celou jeho pohledávku, je oprávněnému umožněno usilovat o změnu soudního exekutora. V insolvenčním řízení je insolvenční správce pevně ustanoven a jeho změnu, z důvodu nespokojenosti věřitele s jeho prací, úprava insolvenčního práva neumožňuje.

Exekuční řízení stojí na principu individuálního uspokojení oprávněného, který podal exekuční návrhu. Pokud dojde k souběhu více exekučních návrhů, pro uspokojení pohledávek v exekuci bude podstatné pořadí, ve kterém byly exekuční návrhy podány. Pro insolvenční řízení je typické kolektivní, zásadně poměrné uspokojení všech věřitelů. Nehraje zde roli pořadí přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení.

Oddlužení je ve valné většině případů plněno splátkovým kalendářem v kombinaci se zpeněžením majetkové podstaty. Majetková podstata insolvenčních dlužníků ale již nebývá nijak bohatá, jelikož často mají za sebou několik exekučních řízení a jsou nemajetní. Typicky se proto provádí při plnění oddlužení srážky ze mzdy, které se následně distribuují mezi věřitele poměrně podle schváleného schématu splátek. Naproti tomu v exekučním řízení je připuštěna celá řada způsobů provedení, tyto lze navzájem kombinovat a měnit dle aktuální situace.

V obou řízeních platí, že jsou zde kategorie privilegovaných pohledávek, tyto se uspokojí přednostně, jako například pohledávka na výživné. Věřitelé, respektive oprávnění, s jinými nepřednostními pohledávkami musí na úhradu svých pohledávek počkat. Častěji se však situace bude projevovat v oddlužení, kde se přednostních pohledávek vyskytuje více. Může se proto stát, že první měsíce plnění oddlužení věřiteli nebude uhrazeno na pohledávku ničeho, protože budou hrazeny přednostní pohledávky. Ani v exekuci ve většině případů nedojde k úhradě pohledávky jednorázově. Pohledávka je pak podobně jako v insolvenční oprávněnému splácena. Pokud se oprávněný se soudním exekutorem nedohodne jinak, soudní exekutor mu splátku pošle vždy když přesáhne vymožené plnění 1.000,- Kč. Jelikož splátky v insolvenční jsou podstatně nižší, když se srážky ze mzdy musí dělit mezi několik věřitelů, je stanoven i nižší limit pro zasílání plateb. Insolvenční správce nízké částky do 150,- Kč zašle pravidelně věřiteli vždy alespoň jednou za šest měsíců. Zasílání splátek je v insolvenčním řízení ohraničeno zákonnou dobou pro trvání oddlužení, maximálně tedy věřitel obdrží šedesát splátek, případně třicet šest splátek u dlužníků pobírající důchod. V exekučním řízení budou splátky zasílány až do splacení celé pohledávky.

## 6. Srovnání skončení exekučního a insolvenčního řízení

Šestá kapitola se věnuje srovnání možností skončení exekučního a insolvenčního řízení, ve kterém probíhá oddlužení dlužníka.

### 6.1 Skončení exekuce

Kýženým výsledkem exekučního řízení je skončení exekuce jejím úspěšným vymožením. Soudní exekutor ani exekuční soud o tom nevydávají žádné formální rozhodnutí. Exekuce může rovněž skončit jejím zastavením. O zastavení exekuce může usilovat i povinný, typicky na počátku řízení, pokud již pohledávku uhradil. Pokud jsou splněny předpoklady pro zastavení exekuce, exekutor řízení zastaví. Nově, jak bylo podrobně shrnuto v kapitole věnující se novinkám v právní úpravě, musí soudní exekutor zastavovat bezvýsledné exekuce po uplynutí lhůty šesti let od vyznačení doložky provedení exekuce, jestliže oprávněný nesložil zálohu na pokračování exekuce.<sup>128</sup> Stejně tak bylo v kapitole věnující se legislativním změnám uvedeno, že je nutné zastavovat i bagatelní exekuce. Provedení exekuce a zastavením zanikají účinky všech vydaných exekučních příkazů ve smyslu ust. § 47 odst. 7 EŘ.

### 6.2 Skončení insolvenčního řízení při oddlužení

V ideálním případě končí oddlužení jeho splněním. O splnění oddlužení informuje insolvenční správce insolvenční soud. Ten následně rozhodne o splnění oddlužení a přizná osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž nebyly uspokojeny. Dále je dlužník osvobozen od placení pohledávek, které mohly být do oddluženy zahrnuty, avšak z různých důvodů nebyly.<sup>129</sup>

Nejsou ovšem ojedinělé případy, kdy řízení do této fáze vůbec nedospěje, neboť dlužník přestane v průběhu oddlužení plnit, což nakonec vede ke zrušení schváleného oddlužení. Insolvenční soud má možnost na majetek dlužník prohlásit konkurs, avšak u dlužníků fyzických osob ve většině případů nebude možné pro nedostatek majetku konkurs prohlásit. Insolvenční řízení se proto zastaví.

---

<sup>128</sup> WINTEROVÁ, A. a MACKOVÁ, A. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2022. ISBN 978-80-7502-602-6., s. 73

<sup>129</sup> § 412a InsZ, § 413 InsZ a § 414 InsZ a §

Pokud dojde k zastavení insolvenčního řízení dle ust. § 396 odst. 2 InsZ, § 405 odst. 3 InsZ, nebo § 418 odst. 5 InsZ ve znění účinném od 1. července 2017, může se věřitel domáhat uspokojení své pohledávky, kterou dlužník nepopřel, v rámci exekučního řízení, přičemž jako exekuční titul lze použít upravený seznam pohledávek po zastavení insolvenčního řízení. V takovém případě nehraje roli, zda byl insolvenčním návrhovatelem pouze dlužník.<sup>130</sup> Podmínkou použití seznamu pohledávek je samozřejmě provedení přezkumu pohledávek. Promlčecí lhůta činí deset let od právní moci usnesení o zastavení insolvenčního řízení.<sup>131</sup>

### 6.3 Závěrečné porovnání

Skončení exekučního řízení a skončení insolvenčního řízení, kde je řešen úpadek fyzické osoby formou oddlužení se od sebe odlišují. Nejvýznamnějším rozdílem je, že pro zastavení exekučního řízení po vymožení pohledávky není třeba rozhodnutí soudu, řízení zastaví sám soudní exekutor. Zatímco v případě skončení oddlužení jeho splněním nemůže rozhodovat insolvenční správce, nýbrž je nutné rozhodnutí soudu. Pokud insolvenční soud dospěje k tomu, že se dlužník v insolvenčním řízení osvědčil, zbaví ho placení zbylých pohledávek a tyto přetrvávají pouze v režimu naturální obligace. Oddlužení bude požadována za splněné, pokud dlužník vynaloží alespoň dostatečné úsilí k uspokojení svých věřitelů, zdaleka tedy nedojde k úplnému uspokojení pohledávek všech věřitelů. Naproti tomu exekuční řízení může být úspěšně ukončeno pouze úplným vymožením celé pohledávky včetně nákladů exekuce a případného dalšího příslušenství.

V průběhu plnění oddlužení se může stát, že soud řízení zastaví z důvodů na straně dlužníka. Pohledávka věřitele proto nezanikne a je možné se jí opětovně domáhat v režimu exekuce.

---

<sup>130</sup> Usnesení Nejvyššího soud ze dne 29. července 2021, sp. zn. 29 ICdo 129/2020

<sup>131</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 418 marg. č. 24.

## 7. Souběh exekučního a insolvenčního řízení

Exekuční řízení a řízení insolvenční spolu sice úzce souvisí, neboť obě řeší nepříznivou majetkovou situaci dlužníka, avšak tyto řízení stojí na zcela odlišných principech. Exekuční řízení je založeno na principu individuálního uspokojení konkrétního oprávněného v důsledku toho, že povinný odmítl svůj dluh uhradit dobrovolně. Oproti tomu řízení insolvenční má za cíl uspokojit všechny známé věřitele poměrně. Exekuční a insolvenční řízení na sebe často navazují, avšak zahájené exekuční řízení není podmínkou řešení špatné ekonomické situace dlužníka v rámci insolvence. Existují i insolvenční řízení, kdy proti dlužníkovi ještě není zahájeno žádné exekuční řízení. Insolvenční řízení je tomu exekučnímu nadřazeno. Jak stanoví ust. § 109 odst. 1 písm. c) InsZ exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, lze nařídit nebo zahájit, nelze jí však provést, pokud bylo zahájeno insolvenční řízení. V tomto režimu tedy může exekuční řízení fungovat do doby, než insolvenční soud rozhodne o návrhu dlužníka na prohlášení úpadku. V době, kdy je rozhodnuto o úpadku, nelze nařídit, nebo zahájit exekuci, která by postihovala majetek dlužníka, jak stanoví ust. § 140e InsZ. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že soudní exekutor po zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku již nemůže zahájit exekuční řízení. Důvodem, proč dochází k zastavení možnosti soudního exekutora cokoli konat ve věci exekučního řízení, je, že rozhodnutím o úpadku se již dostatečně postaví najisto dlužníková špatná ekonomická situace. Usnesením je rozhodnuto, že úpadek bude řešen v rámci insolvenčního řízení. Věřitelé již nemohou vyvíjet snahu na vylepšení svého postavení.

Jestliže by došlo k porušení zákazu nařídit novou exekuci, nebude se k takovému jednání v rámci exekučního řízení vůbec přihlížet. V poměrech exekučního řízení představuje rozhodnutí o úpadku neodstranitelnou překážku podmínek řízení ve smyslu ust. § 52 odst. 1 EŘ ve spojení s ust. § 104 odst. 1 OSŘ. Pokud by byl podán exekuční návrh v rozporu s účinky prohlášení úpadku, správným procesním postupem exekutora je zastavení řízení.<sup>132</sup>

Co se týká exekučního řízení v době, kdy je již rozhodnuto o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, dle

---

<sup>132</sup> SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, §140e marg. č. 7



ust. § 409 odst. 2 InsZ ve spojení s ust. § 398 odst. 6 InsZ, je možné exekuci za trvání oddlužení nařídit nebo zahájit a rovněž provést, avšak pouze na pohledávky, které nemají být uspokojeny v oddlužení. Současně tyto pohledávky musí vzniknout až po účincích schváleného oddlužení. Exekuci je možné nařídit pouze na majetek, který dlužník získal po schválení oddlužení, a který nepodléhá zpeněžení v oddlužení. Na základě ust. § 411 InsZ je dlužník, i v případě nařízení exekuce, povinen nadále řádně plnit splátkový kalendář v rámci oddlužení. Na exekuci nelze provádět srážky ze mzdy nebo jiných příjmů, neboť plátce mzdy provádí prioritně srážky pro plnění oddlužení a postupuje tak v souladu s rozhodnutím insolvenčního soudu, od kterého se nesmí odchylovat.<sup>133</sup> Výše popsané lze chápat spíše jako teoretický postup, neboť pokud by se dlužník znovu zadlužil a jeho dluh by byl řešen v exekučním řízení, je toto bezpochyby důvod pro zrušení schváleného oddlužení. Ust. § 418 odst. 1 písm. c) InsZ předpokládá zrušení schváleného oddlužení, pokud dlužník není schopen v důsledku svého zavinění splácet v plné výši ani pohledávky podle ust. § 395 odst. 1 b) InsZ. Ust. § 418 odst. 2 InsZ stanoví, že dlužník zavinil vznik peněžitého závazku, pokud byl k jeho vymožení nařízen výkon rozhodnutí nebo exekuce. Domnívám se proto, že provádění exekuce při současném řešení úpadku oddlužením, je spíše teoretická konstrukce zákona, k jejíž naplnění pravděpodobně v praxi vůbec nedochází, neboť oddlužení by v případě nařízení nové exekuce muselo být zrušeno, pravděpodobně však ještě dříve, než by vůbec došlo k vymáhání pohledávky vzniklé po schválení oddlužení v rámci exekuce. Důsledek zrušení oddlužení bude rozebrán v samostatné podkapitole.

Exekuční řád v ust. § 46 odst. 7 EŘ zakazuje soudnímu exekutorovi po zahájení exekučního řízení činit úkony v rámci exekučního řízení a stanoví povinnost soudnímu exekutorovi vydat vymožené plnění insolvenčnímu správci, a to bez zbytečného odkladu po rozhodnutí o úpadku. Soudní exekutor typicky může mít při zahájení insolvenčního řízení srážky ze mzdy, či výtěžek ze zpeněžení majetku dlužníka v dražbě. Soudní exekutor musí o finančních prostředcích, které obdržel až po rozhodnutí o úpadku, usnesením rozhodnout, že se insolvenčnímu správci vydává peněžité plnění, které dosud nebylo vyplaceno oprávněnému, po odpočtu vyčíslených účelně vynaložených nákladů exekuce. Judikatura

---

<sup>133</sup> MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-849-8., s. 1619.

stanovila, že je pouze na vztahu oprávněného se soudním exekutorem, jakou si sjednají lhůtu pro zaslání vymoženého plnění. Lze dospět k závěru, že soudní exekutor nevydá do insolvenčního řízení plnění, které vymohl před tím, než byl podán insolvenční návrh. Toto plnění zašle exekutor oprávněnému, i přesto, že již bylo zahájeno insolvenční řízení, neboť jej nestihl zaslat dříve.<sup>134</sup>

Usnesení o vydání se doručuje oprávněnému, povinnému a insolvenčnímu správci. Vzhledem k zástavním právům, věcným břemenům a nájemním právům na nemovitostech, které se v rámci exekuce prodávaly, má usnesení účinky rozvrhového usnesení. Insolvenční správce obdržené finanční prostředky rozdělí mezi všechny věřitele v rámci oddlužení při zpeněžení majetkové podstaty. Nález Ústavního soudu postavil najisto, že soudní exekutor vydá exekučnímu správci do majetkové podstaty výtěžek exekuce po odečtení svých účelně vynaložených nákladů, jejich součástí je i odměna exekutora. Tyto náklady se nestávají součástí majetkové podstaty.<sup>135</sup> Sepsání celého výtěžku (bez odečtení nákladů exekuce) insolvenčním správcem do majetkové podstaty dlužníka nebrání vydání usnesení o vydání výtěžku po odečtení nákladů exekuce ve smyslu ust. § 46 odst. 7 EŘ.<sup>136</sup>

I přes probíhající insolvenční řízení může soudní exekutor bez omezení činit úkony směřující k zjištění majetku dlužníka a vydávat exekuční příkazy, neboť si tímto zajišťuje lepší postavení, kdyby insolvenční řízení skončilo. Co se týká exekucí na nepeněžitě plnění, lze připustit její provedení, protože tato nijak nezasahuje do majetkové podstaty dlužníka. Náklady provedené exekuce bude možné vymáhat, neboť se jedná o nově vzniklé náklady zjištěné po úpadku.<sup>137</sup>

Nelze jednoznačně určit, zda je pro věřitele výhodnější exekuční či insolvenční řízení. Vždy bude záležet na postavení konkrétního věřitele. Pokud věřitel podá exekuční návrh a jeho exekuce bude vedena u dlužníka jako první, dá se předpokládat, že pohledávka bude v plné výši vymožena v rámci exekučního řízení v relativně krátkém čase. To vše za předpokladu, že dlužník není zcela nemajetný. Pokud ovšem pohledávka oprávněného je vedena již jako čtvrtá, pátá exekuce na majetek povinného, je vysoce nepravděpodobné, že dojde k uspokojení pohledávky. Tento věřitel proto možná nakonec ocení, pokud dlužník bude řešit

---

<sup>134</sup> WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8., s. 326

<sup>135</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. září 2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16

<sup>136</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. ledna 2017, sp. zn. 20 Cdo 3910/2016

<sup>137</sup> WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8., s. 327

svůj úpadek v oddlužení a pohledávka bude uspokojena alespoň částečně při plnění splátkového kalendáře.

## 7.1 Uplatnění nákladů soudního exekutora v insolvenčním řízení

V rámci insolvenčního řízení se i soudní exekutor stává věřitelem. Vstup dlužníka do insolvenčního řízení nemůže soudní exekutor nijak ovlivnit. Soudní exekutor si proto může do insolvenčního řízení přihlásit alespoň minimální náklady exekuce. Ovšem postoj k přihlašování nákladů exekuce do insolvenčního řízení nebyl ve světle judikatury vyšších soudů vždy jednotný. Nález Ústavního soudu ČR v roce 2016 určil nemožnost rozhodnout o nákladech exekuce po skončení insolvenčního řízení. Zároveň v nálezu Ústavní soud ČR konstatoval, že soudní exekutor má nárok na úhradu hotových výdajů exekuce společně s odměnou v minimální výši již od okamžiku nařízení exekuce, bez ohledu na to, zda bylo v exekuci něčeho vymoženo.<sup>138</sup> S názorem Ústavního soudu ČR se neztotožnil Nejvyšší soud ČR, který ve svém rozsudku ze dne 31. července 2017 dovedl nárok na úhradu hotových výdajů exekutora z ust. § 87 odst. 1 EŘ ve spojení s ust. § 11 odst. 6 a ust. § 13 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb. Avšak odepřel nárok na odměnu soudnímu exekutorovi z důvodu, že nebylo vymoženo ničeho. Nejvyšší soud ČR konstatoval, že soudní exekutor je oprávněn přihlásit pohledávku z titulu odměny soudního exekutora i jako nevykonatelnou, avšak poté, co vymohl při provádění exekuce alespoň část pohledávky.<sup>139</sup> Judikatura Vrchního soudu v Olomouci i Vrchního soudu v Praze se ve své rozhodovací činnosti klonila spíše k názoru Nejvyššího soudu ČR, s tím, že nález Ústavního soudu ČR sice uznává nárok na odměnu soudního exekutora, její minimální výše však není nijak stanovena. Dále Vrchní soud v Olomouci argumentoval pro nepřiznání odměny soudnímu exekutorovi vzhledem k tomu, že nelze předvídat, zda bude dlužník v rámci oddlužení osvobozen od placení pohledávek a zda se skutečně soudní exekutor nebude moci domáhat odměny po skončení insolvenčního řízení.<sup>140</sup> Nevyjasněná situace ohledně odměny soudního exekutora vedla k tomu, že soudní exekutoři odměny do insolvenčního řízení přihlašovali a insolvenční správci pohledávky popírali a vyzývali exekutory k podání incidenční žaloby.

---

<sup>138</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. července 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14

<sup>139</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. července 2017, sp. zn. 29 ICdo 56/2015

<sup>140</sup> Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. února 2019 sp. zn. 13 VSOL 97/2019

Jasněji ve věci udělal až nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 1231/20 ze dne 6. října 2020, který se přiklonil k nálezu Ústavního soudu ze dne 1. července 2016 sp. zn. IV. ÚS 3250/14. Dále objasnil, že právo na odměnu dává soudnímu exekutorovi ust. § 90 odst. 1 EŘ, přičemž přesnou výši a způsob jejího určení stanoví podzákoný právní předpis, exekuční tarif. Exekuční tarif váže vznik odměny soudního exekutora na různé fáze exekuce. V ust. § 11 odst. 2 exekučního tarifu se předpokládá, že soudní exekutor, který v exekuci nevymohl ničeho, bude mít nárok na odměnu až v případě zastavení exekuce. To však neznamená, že by soudní exekutor neměl nárok na odměnu, když zastavení exekuce předchází insolvenční řízení. Ústavní soud v nálezu judikoval, že nevykonatelnou pohledávku na odměnu soudnímu exekutorovi je třeba přiznat od rozhodnutí, kterým byl zjištěn úpadek dlužníka a povoleno oddlužení.<sup>141</sup>

## **7.2 Šikanózní insolvenční návrhy**

Vzhledem k tomu, že zahájení insolvenčního řízení sebou nese podstatné omezení pro řízení exekuční, stává se institut insolvenčního návrhu nástrojem zneužívaným k zmaření provedení exekuce. Dle ustálené judikatury lze za šikanózní označit již druhý insolvenční návrh, pokud je podán s totožným obsahem.<sup>142</sup> Proti takto podanému návrhu je možné se bránit ve smyslu ust. § 147 InsZ a domáhat se náhrady škody nebo jiné vzniklé újmy.

## **7.3 Střet insolvenčního řízení a bezvýsledných a bagatelních exekucí**

S novinkami v oblasti zastavování exekucí se pojí i potřeba vyřešit otázku toho, co se stane, pokud by mělo dojít k zastavení exekuce ze zákonných důvodů, avšak ve věci probíhá insolvenční řízení, kterým je exekuční řízení fakticky pozastaveno. V oblasti bagatelních exekucí je situace řešena tak, že exekutor nezašle výzvu ke složení zálohy a exekuci nezastaví, pokud je proti povinnému vedeno insolvenční řízení.<sup>143</sup>

Zastavování bezvýsledných exekucí ve vztahu k insolvenčnímu řízení zákonem řešeno není. I přesto lze dospět k závěru, že exekutor nesmí zasílat

---

<sup>141</sup> Nález Ústavního soudu ČR z 6. října 2020, sp. zn. ÚS 1231/20

<sup>142</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, sp. zn. KSOS 25 INS 8199/2013

<sup>143</sup> bod 19 čl. IV zákona č. 286/2021 Sb.

oprávněnému výzvu k vyslovení souhlasu se zastavením exekuce po šesti letech při probíhajícím insolvenčním řízení. Pokud insolvenční řízení skončí osvobozením dlužníka od placení zbylých pohledávek, exekutor řízení zastaví dle ust. § 55 odst. 4 EŘ. V případě, že exekuční řízení skončí jinak než osvobozením dlužníka, posoudí exekutor dobu trvání insolvenčního řízení jako vyloučenou dobu ve smyslu ust. § 55 odst. 12 písm. c) EŘ. Ve vztahu k maximální dvanácti leté době trvání exekučního řízení, lze opětovně konstatovat, že v daném okamžiku nesmí současně probíhat insolvenční řízení. Pokud dvanáctiletá doba bezvýslednosti uplyne a až následně je zahájeno exekuční řízení, soudní exekutor exekuci jako bezvýslednou zastaví.<sup>144</sup>

## 7.4 Skončení oddlužení

Prohlášení úpadku dlužníka se v exekuci projeví obdobně jako odklad exekuce. Na další pokračování již zahájené exekuce má vliv výsledek skončení insolvenčního řízení, v daném případě oddlužení. Pokud po doběhnutí lhůty pěti, případně tří let, dojde k řádnému splnění oddlužení dlužníkem, soud jej zpravidla osvobodí od placení zbývajících výše pohledávek. Dlužník je osvobozen i od placení pohledávek věřitelů, kteří se do insolvenčního řízení nepřihlásili. Nelze proto již pokračovat ani v exekučním řízení pro vymáhání pohledávek, které měly být do insolvenčního řízení přihlášeny, ale nebyly. Exekuce by měla být ve smyslu ust. § 268 odst. 1 písm. g) OSŘ ve spojení s ust. § 52 odst. 2 EŘ zastavena.<sup>145</sup> Nabízí se otázka, jak je to s náklady soudního exekutora po zastavení exekuce. Dostáváme se do situace, kdy soudní exekutor rozhodne o nákladech až po skončení insolvenčního řízení, přičemž na výrok o nákladech exekuce je obecně možné zahájit nové exekuční řízení. Insolvenční soud v souvislosti se splněním oddlužení rozhoduje pouze o osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení, nikoli ohledně pohledávek, které vznikly až po oddlužení. Ústavní soud ČR dovodil, že osvobození podle ust. § 414 InsZ se vztahuje rovněž na pohledávku soudního exekutora na náklady řízení pohledávky (ve spojitosti s exekucí pohledávky, která v rámci insolvenčního řízení zanikla). Soudní exekutor

---

<sup>144</sup> ŠTIKA, Martin a ZWIEFELHOFER, Miloslav. *Statistiky EK ČR 2022: Snížení počtu exekucí i dlužníků, vliv mělo především zastavování bagatelních exekucí*. Online. In: Advokátní deník. 2021. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2023/11/29/k-problematice-zastavovani-bezvyslednych-exekuci/>. [cit. 2024-02-01]

<sup>145</sup> JUŘÁTKOVÁ, Petra. Exekuce po skončení insolvenčního řízení. *Právní rozhledy*, 2019, č. 15-16, s. 551-554 [cit. 2024-02-13].

si pohledávku může přihlásit v rámci insolvenčního řízení, jak bylo uvedeno výše.<sup>146</sup>

Zahájení insolvenčního řízení obecně neznamená, že musí být exekuční řízení zastaveno, i pokud se povinný přihlásí do insolvenčního řízení a dojde k částečnému uspokojení jeho pohledávky.<sup>147</sup>

Může se stát, že v průběhu oddlužení soud konstatuje, že dlužník oddlužení neplní řádně. Oddlužení mu proto zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovu úpadku konkursem, pokud má dlužník dostatečný majetek. Jestliže dlužník nemá postačující majetek, insolvenční soud oddlužení zruší a řízení zastaví dle ust. § 418 odst. 5 InsZ. Tímto usnesením pominou všechny účinky úpadku. Následně může dojít k návratu do předchozích vymáhacích řízení. Není nutné, aby věřitel podával nový exekuční návrh. V exekuci se pokračuje na podkladě již dříve podaného exekučního návrhu.

---

<sup>146</sup> Nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. července 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14

<sup>147</sup> Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 2018, sp. zn. 20 Cdo 2775/2018

## Závěr

Diplomová práce se věnovala shrnutí pro věřitele podstatných institutů v rámci právní úpravy exekučního řízení a insolvenčního řízení, kde je úpadek dlužníka řešen oddlužením. Exekuční řízení realizuje právo konkrétního oprávněného na spravedlivý proces. Má za cíl pro daného oprávněného vymoci právo, které mu bylo přiznáno vykonatelným rozhodnutím, aby toto právo nebylo pouze na papíře, ale aby došlo k jeho naplnění. Naproti tomu insolvenční řízení stojí na principu poměrného uspokojování věřitelů. Všichni přihlášení věřitelé v něm dostanou něco, avšak většinou ne všechno. Vzájemnému prolínání a významným rozdílům obou řízení se věnovala tato diplomová práce členěná na čtyři základní kapitoly.

V úvodu práce byla stanovena otázka, zda dluh zůstává závazkem, který má být plněn. Cílem celé této práce bylo na položenou otázku odpovědět. Již z první kapitoly, která se věnovala novelizacím exekučního řádu a insolvenčního zákona, je patrné, že už delší dobu je znatelná snaha zákonodárců, co nejvíce ulehčit pozici dlužníků, což s sebou zákonitě přináší horší dobytost pohledávek věřitelů. Dlužníci jsou vnímáni jako chudáci, oběti věřitelů, které je nutné zbavit dluhů za každou cenu, bez ohledu na původ dluhů a reálnou životní situaci dlužníka. V podobném duchu byl natočen rovněž dokumentární pořad V Exekuci odvysílaný v roce 2023 v České televizi. V pořadu jsou oprávnění a soudní exekutoři vykreslováni jako ti, kteří chtějí povinným uškodit a vydělat na jejich dlužích. Sledovány jsou osudy čtyř hlavních protagonistů, kteří se zadlužili z různých důvodů. Bohužel pořad na mě působí tak, že absolutně nerozlišuje mezi důvody zadlužení a všechny dlužníky označuje za oběti oprávněných a soudních exekutorů. Naproti tomu i z tvrzení samotných hlavních postav je zřejmé, že mají společné to, že jejich zadlužení nebylo otázkou chvíle, nýbrž vzniklo postupně tím, že situaci neřešili. Ignorovali doručené dopisy a nedostatek financí řešili opakovaně dalšími půjčkami, u kterých věděli, že nebudou mít na jejich splacení. Jeden z hlavních aktérů výslovně uvedl, že nevěděl, že musí platit zdravotní pojištění. Vzhledem ke všemu výše uvedenému na mě působí tento dokumentární seriál jednostranně. Bohužel však odráží většinový pohled společnosti na vztah věřitel-dlužník.

Jsem toho názoru, že řešit celou situaci zadlužení, je třeba již od samého počátku, a to tím, že se vzniku dluhů bude předcházet. Ať už nastavením vhodné

legislativy ohledně prověřování úvěruschopnosti dlužníků, či systematickou výukou finanční gramotnosti na základních, ale také na středních školách. Finanční gramotnost považuji za klíčovou dovednost, kterou by si měl ve škole osvojit každý. Zejména by pak výuka měla obsahovat reálné situace dlužníků, nikoli pouhé učení se pojmů souvisejících s finanční gramotností. Reálné příběhy jsou pro žáky nejlepší na zapamatování a lze na nich demonstrovat, jak by bylo vhodné vzniklou situaci řešit. Pokládám za zcela nezbytné, aby každý, kdo dokončí vzdělání, věděl, že musí hradit zdravotní pojištění, koncesionářské poplatky, či poplatky za svoz odpadu. A dále, že není v pořádku si půjčovat na nejdražší telefony, notebooky, vánoční dárky, dovolené nebo jiné zbytečné věci. Bohužel všechny z již schválených i aktuálně chystaných změn pouze reagují na situace aktuálních dlužníků a snaží se je vzniklých dluhů, co nejrychleji zbavit. Dle mého názoru zcela chybí výchovný charakter, který by bezpochyby oddlužení, ale částečně i exekuční řízení, mělo mít. Oddlužení by mělo naučit dlužníka plnit své závazky. Také by mělo dlužníky vést k tomu, aby začali řádně pracovat, neboť často nejsou zvyklí tuto činnost pravidelně vykonávat.

Největší novely v oblasti exekučního práva již byly schváleny a jsou tedy přímo aplikovány v praxi. Na základě schválených novel bylo zastaveno statisíce exekucí. Insolvenční právo na svou velkou novelu zatím stále čeká. Novela plánuje zkrácení oddlužení z pěti na tři roky pro všechny dlužníky. S tím se pojí alarmující snížení uspokojení pohledávek věřitelů v rámci oddlužení. Optimistické scénáře počítají s uspokojením v rozmezí 18-25 %, pesimistické scénáře očekávají uspokojení okolo 6,5 %. Vzhledem k tomu, že momentálně nejsou kladeny žádné významné bariéry pro vstup do oddlužení, je pravděpodobné, že možnosti oddlužit se po schválení novely využije velké množství dlužníků. Tito dlužníci nezaplatí ani jednu čtvrtinu svého celkového dluhu. Z uvedeného vyplývá, že se zásada, že by se dluhy měly plnit, z úpravy exekučního i insolvenčního práva postupně vytrácí.

Dobrou myšlenkou je dle mého názoru zavedení alespoň základní srážky v rámci exekuce i oddlužení. Neboť tato základní srážka by pro věřitele, respektive oprávněné představovala jistotu, kterou dostanou ze mzdy dlužníka vždy.

O proběhlých a chystaných novelách v oblasti exekučního a insolvenčního práva pojednávala první kapitola. Druhá a třetí kapitola této diplomové práce shrnula základní proces exekučního a insolvenčního řízení. Ve čtvrté kapitole diplomová práce porovnávala zahájení exekučního a insolvenčního řízení. Zejména



byly popsány podstatné náležitosti exekučního návrhu. Dále bylo objasněno, jaká rozhodnutí jsou způsobilá být exekučním titulem. Zároveň byly uvedeny podstatné důsledky zahájení insolvenčního řízení, které mají vliv i na řízení exekuční. V páté kapitole byla věnována pozornost srovnání, jakým způsobem dochází k uspokojení pohledávky v rámci exekuce a insolvence. Bylo popsáno, jak exekuční řízení po pověření soudního exekutora probíhá, a jakým způsobem je oprávněnému částka vyplácena. V oblasti insolvencí byla největší pozornost věnována přihlášce pohledávky, jako nejdůležitějšímu úkonu věřitele v rámci insolvenčního řízení, náležitostem a vlastnostem pohledávky. Samozřejmě byl shrnut celý průběh schváleného oddlužení. Šestá kapitola srovnala skončení exekučního a insolvenčního řízení. Poslední kapitola pak přiblížila, co se stane s exekucí, když je dlužníkův úpadek řešen oddlužením. Z této kapitoly vyplývá, že insolvenční řízení znamená prakticky zastavení další činnosti soudního exekutora. V jistých okamžicích však připouští právní úprava další pokračování exekuce, neboť oddlužení nemusí vždy skončit pouze jeho splněním.

Závěrem si dovolím konstatovat, že aktuální silně prodlužnický postoj zákonodárců je nutné vnímat negativně. Amnestijní kroky ve vztahu ke zadluženým osobám nikdy nepovedou ke komplexnímu řešení problému zadluženosti, a naopak nastolí systém, že dluhy se plnit nemusí.

## **Resumé**

This thesis focuses on the issue of legal regulation of execution proceedings and debt relief of a natural person from the point of view of the creditor.

The thesis was divided into seven basic chapters. The first chapter summarized the most significant legislative changes in the field of enforcement law in recent years. The emphasis in the insolvency law regulations was on the forthcoming amendment regarding debt relief. The second and third chapter of this thesis discussed the basic characteristics of execution and insolvency proceedings. The chapters four through six summarize the basic institutions and procedural steps in debt relief and execution proceedings. The seventh chapter shed light on what happens to enforcement when a debtor's insolvency is resolved through debt relief. The objective of the thesis was to answer the question of whether debts remain obligations that must be fulfilled. Considering all the impending legislative changes, it is necessary to conclude that this principle is gradually fading from the legal framework of enforcement and insolvency law. As a suitable solution to the issue of indebtedness in Czech society, the author of the thesis proposed addressing the problem at its inception through financial literacy education and the establishment of suitable mechanisms for assessing a debtor's creditworthiness.

## Seznam použitých zdrojů

### Odborná literatura

- 1) ADAMOVÁ, H., HANÁKOVÁ, V., HRDLIČKA, M., JURÁŠ, M., KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ, I., LAVICKÝ, P., ŠTEVČEK, M. *Exekuční řád: Praktický komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-23]. ASPI\_ID KO120\_2001CZ. Dostupné z: [www.aspi.cz](http://www.aspi.cz). ISSN 2336-517X.
- 2) BROŽ, J., BUDÍN, P., DADAM, A., KOZÁK, J., PACHL, L., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-3]. ASPI\_ID KO182\_2006CZ. Dostupné z: [www.aspi.cz](http://www.aspi.cz). ISSN 2336-517X.
- 3) KASÍKOVÁ, M. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-855-9.
- 4) KOZÁK, J., BROŽ, J., DADAM, A., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. a kol. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-28]. ASPI\_ID KO182\_2006CZ. Dostupné z: [www.aspi.cz](http://www.aspi.cz). ISSN 2336-517X.
- 5) MOLÁK, S., KREJSTA, J., JAROŠ, V., KOCINEC, J., KÜHN, Z., ŠTIKA, M., TOMAN, A., VACULÍK, L., WOLFOVÁ, J., *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-575-7.
- 6) MORAVEC, T. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-849-8.
- 7) RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN: 978-80-7400-549-7.
- 8) SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023.
- 9) SVOBODA, K., JÍCHA, L., KREJSTA, J., HOZMAN, D., ÚŠELOVÁ, V., KOCINEC, J. a kol. *Exekuční řád*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-863-4.
- 10) SVOBODA, K., SMOLÍK, P., LEVÝ, J., DOLEŽÍLEK, J. a kol. *Občanský soudní řád*. 3. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022

- 11) WINTEROVÁ, A. a MACKOVÁ, A. *Civilní právo procesní*. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 3. aktualizované vydání. Student (Leges). Praha: Leges, 2022. ISBN 978-80-7502-602-6.
- 12) WOLFOVÁ, J. a ŠTIKA, M. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-114-8.
- 13) ZAHRADNÍKOVÁ, R. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Právní učebnice (Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-714-6.

### **Odborné články**

- 1) *EK ČR: Milostivé léto využili lidé s nižším počtem exekucí, stát „odpustil“ více než jednu a půl miliardy na příslušenství*. Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2943-ek-cr-milostive-letu-vyuzili-lide-s-nizsim-poctem-exekuci-stat-odpustil-vice-nej-jednu-a-pul-miliardy-na-prislusenstvi?w=> [cit. 2024-01-30].
- 2) *EK ČR: O druhé Milostivé léto byl podstatně menší zájem*. Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3000-ek-cr-o-druhe-milostive-letu-byl-podstatne-mensi-zajem?w=> [cit. 2024-01-30].
- 3) *EK ČR: Srážky ze mzdy pod drobnohledem: Nezávislá studie hodnotí návrhy na zavedení základní srážky*. Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3085-ek-cr-srazky-ze-mzdy-pod-drobnohledem-nezavisla-studie-hodnoti-navrhy-na-zavedeni-zakladni-srazky?w=>. [cit. 2024-02-12].
- 4) JUŘÁTKOVÁ, Petra. Exekuce po skončení insolvenčního řízení. *Právní rozhledy*, 2019, č. 15-16, s. 551-554 [cit. 2024-02-13].
- 5) KRČMÁŘ, Zdeněk. Podřízené pohledávky v insolvenčním řízení (podřízenost vnučená věřitelům insolvenčním zákonem). *Právní rozhledy*, 2022, č. 17, s. 573-578, .[cit. 2024-01-27].
- 6) MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Odmítnutí insolvenčního návrhu*. Online. In: Praktický průvodce insolvenčním řízením. 2023. Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/?uniqueid=mRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJimdF9kX4YAy89a6Kna2Utw&coolurl=1§ion=33>. [cit. 2023-11-25].

- 7) MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Spory o pravost, výši či pořadí nevykonatelné pohledávky popřené insolvenčním správcem či dlužníkem*. Online. In: Praktický průvodce insolvenčním řízením. 2023. Dostupné z: [https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/33/spory-o-pravost-vysi-ci-poradi-nevykonatelne-pohledavky-poprene-insolvencnim-spravcem-ci-dlužnikem-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzv9Nm-05\\_IgKw/](https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/33/spory-o-pravost-vysi-ci-poradi-nevykonatelne-pohledavky-poprene-insolvencnim-spravcem-ci-dlužnikem-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzv9Nm-05_IgKw/). [cit. 2023-12-01].
- 8) *Novela insolvenčního zákona: Odborníci varují před unáhlenými kroky vlády*. Online. In: INSOLCENTRUM. 2024. Dostupné z: [https://www.insolcentrum.cz/wp-content/uploads/2023/01/TZ\\_Novela-insolvenčního-zákona-Odbornici-varuji-pred-unahlenymi-kroky-vlady.pdf](https://www.insolcentrum.cz/wp-content/uploads/2023/01/TZ_Novela-insolvenčního-zákona-Odbornici-varuji-pred-unahlenymi-kroky-vlady.pdf). [cit. 2024-02-09].
- 9) RAKOVSKÝ, Adam. *Proč Milostivé léto? Aneb důvodová zpráva*. Online. In: Epravo.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/proc-milostive-leto-aneb-duvodova-zprava-113848.html> [cit. 2024-01-30].
- 10) *Statistiky EK ČR 2022: Snížení počtu exekucí i dlužníků, vliv mělo především zastavování bagatelních exekucí*. Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/3039-statistiky-ek-cr-2022-snizeni-poctu-exekuci-i-dlužniku-vliv-melo-predevsim-zastavovani-bagatelnich-exekuci?w=>
- 11) STRNAD, Zdeněk. Desatero oddlužovací novely. *Komorní listy*, 2019, č. 1, s. 23-31.[cit. 2024-01-27].
- 12) ŠTIKA, Martin a ZWIEFELHOFER, Miloslav. *Statistiky EK ČR 2022: Snížení počtu exekucí i dlužníků, vliv mělo především zastavování bagatelních exekucí*. Online. In: Advokátní deník. 2021. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2023/11/29/k-problematice-zastavovani-bezvyslednych-exekuci/> .[cit. 2024-02-01].
- 13) ŠTIKA, Martin. Vybrané instituty novely exekučního práva s účinností od 1. 1. 2022. *Právní rozhledy*, 2022, č. 5, s. 165-171, [cit. 2024-01-27].
- 14) VIDOVIČOVÁ, Lenka. Podřízené pohledávky nově při řešení úpadku oddlužením. *Bulletin advokacie*, 2019, č. 5, s. 33-34.
- 15) WOLFOVÁ, Jitka. Velká novela exekučního řádu minula svůj účel. *Obchodní právo (Wolters Kluwer)* [online]. 2022, (4), s. 17. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/305578/1/2>.

## **Právní předpisy**

- 1) Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů
- 2) Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů
- 3) Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- 4) Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
- 5) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- 6) Zákon č. 286/2021 Sb. kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- 7) Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů
- 8) Zákon č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
- 9) Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů
- 10) Nařízení vlády č. 466/2022 Sb. o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), ve znění pozdějších předpisů
- 11) Vyhláška č. 485/2000 Sb., Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o výši odměny správce obchodního závodu a správce nemovité věci, způsobu jejího určení a určení náhrady jejich hotových výdajů a o paušálně stanovené náhradě nákladů plátce mzdy nebo jiného příjmu
- 12) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti

a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolventci)

### **Judikatura**

- 1) Nález Ústavního soudu ČR ze dne 31. října 2007, sp. zn. I. ÚS 752/04
- 2) Nález Ústavního soudu ČR ze dne 14. března 2013, sp. zn. II. ÚS 3810/12
- 3) Nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. července 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/14
- 4) Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. září 2016, sp. zn. IV. ÚS 378/16
- 5) Nález Ústavního soudu ČR ze dne 4. června 2019, sp. zn. II. ÚS 996/18
- 6) Nález Ústavního soudu ČR z 6. října 2020, sp. zn. ÚS 1231/20
- 7) Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. října 2008 sp. zn. 21 Cdo 287/2006
- 8) Usnesení velkého senátu Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. května 2011 sp. zn. 31 Cdo 1945/2010
- 9) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. prosince 2013, sp. zn. 29 NSČR 113/2013
- 10) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. ledna 2017, sp. zn. 20 Cdo 3910/2016
- 11) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. ledna 2017, sp. zn. 20 Cdo 3910/2016
- 12) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. července 2017, sp. zn. 29 ICdo 56/2015
- 13) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2017, sp. zn. 29 NSČR 123/2015
- 14) Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2018, sp. zn. 29 Cdo 2611/2016
- 15) Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. března 2018 sp. zn. 20 Cdo 3165/2017
- 16) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 2018, sp. zn. 20 Cdo 2775/2018
- 17) Usnesení Nejvyššího soud ze dne 29. července 2021, sp. zn. 29 ICdo 129/2020
- 18) Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 2022, sp. zn. 29 ICdo 73/2020
- 19) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. srpna 2022, sp. zn. 29 ICdo 110/2021
- 20) Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6. září 2010 KSUL 69 INS 405/2010, 3 VSPH 296/2010-B

- 21) Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. února 2019 sp. zn. 13 VSOL 97/2019
- 22) Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, sp. zn. KSOS 25 INS 8199/2013
- 23) Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. ledna 2022, sp. zn. 105 VSPH 771/2022
- 24) Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. listopadu 2020, č.j. KSCB 27 INS 14928/2020-B-7
- 25) Usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 29. prosince 2022, č.j. MSPH 88 INS 19528/2022-A-9
- 26) Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. června 2023 č. j. KSPH 71 INS 1798/2023-P1-3

### **Ostatní zdroje**

- 1) 28. *Rozdíl mezi exekucí a soudním výkonem rozhodnutí*. Online. In: Exekutorská komora České republiky. 2024. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/838-28-rozdil-mezi-exekuci-a-soudnim-vykonem-rozhodnuti?w=>. [cit. 2024-01-10].
- 2) Důvodová zpráva k zákonu č. 31/2019 Sb.
- 3) Důvodová zpráva k zákonu č. 80/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony
- 4) Důvodová zpráva k vládnímu návrhu novely zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, sněmovní tisk 419, s. 75. [cit. 2024-02-08].
- 5) Metodika výpočtu splátek v oddlužení (od 1.1.2024) Online. Dostupné z: [https://insolvency.justice.cz/wp-content/uploads/2024/02/Methodika\\_vypoctu\\_splatek\\_od\\_2024.pdf](https://insolvency.justice.cz/wp-content/uploads/2024/02/Methodika_vypoctu_splatek_od_2024.pdf) [cit. 2024-02-25].
- 6) *Milostivé léto III od 1. 7. do 30. 11. 2023*. Online. In: Ministerstvo práce a sociálních věcí. 2024. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/milostive-letooiii> [cit. 2024-01-30].
- 7) *Poslanecká sněmovna, 8. období, 2017 - 2021: Sněmovní tisk 1073*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=1073> [cit. 2024-02-06].



- 8) *Poslanecká sněmovna, 8. období, 2017 - 2021: Sněmovní tisk 545*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=545>. [cit. 2024-01-15].
- 9) *Poslanecká sněmovna, 9. období, od 2021: Sněmovní tisk 419*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=491> [cit. 2024-02-06].
- 10) *Poslanecká sněmovna, 9. období, od 2021: Sněmovní tisk 615, Novela z. o státní sociální podpoře*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=545>. [cit. 2024-02-10].
- 11) *POVĚŘENÍ SOUDNÍHO EXEKUTORA VEDENÍM EXEKUCE*. Online. In: Justice.cz EXEKUCE. 2024. Dostupné z: <https://exekuce.justice.cz/povereni-soudniho-exekutora-vedenim-exekuce/>. [cit. 2024-02-20].
- 12) *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)*. In *Novela z. – občanský soudní řád, exekuční řád – EU, Sněmovní tisk 545, Poslanecká sněmovna, VIII. Volební období, 9. 7. 2019, Praha, s. 42*